မြန်မာစာသင်ကြားရေးရည်ရွယ်ချက်များ

၁။ မြန်မာဘာသာစကားကို ခြေခြေမြစ်မြစ် စနစ်တကျ လေ့လာတတ်ကျွမ်းပြီး ဆက်သွယ်ရေး၊ စည်းရုံးရေးတို့တွင် ထိရောက်စွာ အသုံးချတတ်စေရန်။

၂။ မြန်မာစာပေကို စနစ်တကျလေ့လာဝေဖန်တတ်ပြီး သုတရသစာပေ ပြုစုဖန်တီးနိုင်သူများ၊ မြန်မာစာပေပညာရှင်များ ဖြစ်ထွန်းလာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်။

၃။ မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို လေးစားတန်ဖိုးထား၍ ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်တတ်စေရန်။

၄။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အထောက်အကူပြုစေရန်။

၅။ တက္ကသိုလ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အဆင့်မြင့် မြန်မာစာသင်ကြားရေးအဖြစ်သို့ ဦးတည်ရန်။

အခန်း (၁)

အခန်း(၂)

စာစီစာကုံး

စာစီစာကုံးဆိုသည်မှာ အကြောင်းအရာငယ်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့်ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များကို နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးဟူ၍ အပိုဒ်(၃)ပိုဒ်ခွဲကာ ရေးသားထားသော စာပိုဒ်ဖြစ်သည်။

စာလုံး၊ စကားလုံးများကို စည်းကမ်းတကျစုပေါင်းထားခြင်းသည် ဝါကျဖြစ်၏။ ဝါကျများ စုပေါင်းထားခြင်းသည် စာပိုဒ်ဖြစ်၏။ စာပိုဒ်များ စုပေါင်းထားခြင်းသည် စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်၏။ ကျမ်းတစ်စောင်သည် စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်၏။ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်သည်လည်း စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်၏။ စာစီစာကုံး တစ်ပုဒ်သည်လည်း စာတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် ဝါကျများစုပေါင်းထားရုံမျှနှင့် စာတစ်ပိုဒ်မဖြစ်။ စာပိုဒ်များစုပေါင်းထားရုံနှင့် စာတစ်ပိုဒ်မဖြစ်။

စာတစ်ပုဒ်တွင် စာရေးသူဖော်ပြလိုသော အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ပါရှိသည်။ ထိုစာတွင်ပါဝင်သော ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များသည် ထိုအကြောင်းရပ်နှင့် ဆက်စပ်သော ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များသာ ဖြစ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရပ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ဆက်စပ်သော ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များ စုပေါင်းထားခြင်းသည် စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ကျမ်းတစ်စောင်တွင် ကျမ်းပြုသူဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ဝါကျများ စာပိုဒ်များသာ ပါရှိရမည်။ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင်လည်း ဆောင်းပါးရှင် ဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့်ဝါကျများ စာပိုဒ်များသည် ပါရှိရမည်။ သို့သော် စာတစ်ပုဒ်တွင်ပါသည့် ဝါကျများ စာပိုဒ်များသည် စာရေးသူဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရပ်နှင့် ဆက်စပ်ရုံမျှဖြင့် စာတစ်ပိုဒ် ပီပီပြင်ပြင် မဖြစ်လာနိုင်သေးပါ။

စာတစ်ပုဒ်တွင်ပါရှိသော ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များအနက် အချို့ကို အစပိုင်း၌ထား၍ ရေးရသည်။ အချို့ကို အလယ်ပိုင်း၌ထားရှိ ရေးသားရသည်။ အချို့ကို အဆုံးပိုင်း၌ ထားရှိရေးသားရသည်။ ဤသို့ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး စီစဉ်ခွဲခြားဖော်ပြရေးသားထားမှသာ စာရေးသူဖော်ပြလိုသောအကြောင်းရပ်ကို စာဖတ်သူ အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်သည်။ သို့မှသာ စာတစ်ပုဒ်ပီပီပြင်ပြင်ဖြစ်လာသည်။

စာတစ်ပုဒ်၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဟူသည်မှာ ထိုစာ၏ နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံး တို့ပင် ဖြစ်သည်။ ကျမ်းတစ်စောင်တွင်လည်း နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးပါရှိရသည်။ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင်လည်း နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးပါရှိရပါသည်။ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒတွင်လည်း နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးပါရှိရပါသည်။

ကျမ်းတစ်စောင်၊ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၊ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ် ဤစာ(၃)ပုဒတို့တွင် -

- ဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရပ်။
- ထိုအကြောင်းရပ်နှင့် ဆက်စပ်သော ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များ။
- ထိုဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များကို နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးအပိုင်းများ။

ခွဲခြားချက်ဟူသော သဘောပိုင်း၌ တူညီသော်လည်း ကျမ်းသည် ဆောင်းပါးမဟုတ်။ စာစီစာကုံးမဟုတ်။ ဆောင်းပါးသည်လည်း ကျမ်းမဟုတ်၊ စာစီစာကုံးမဟုတ်။ စာစီစာကုံးသည်လည်း ကျမ်းမဟုတ်၊ ဆောင်းပါးမဟုတ်။

ကျမ်းတစ်စောင်တွင် လေးနက်သော၊ ခိုင်ခံ့သော အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် ပါရှိသည်။ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်တွင်မူ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် ပါရှိပါသည်။ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်တွင်ကား အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ် ပါရှိသည်။ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်တွင်ကား ကျမ်းတစ်စောင်ပြုစုနိုင်ရန်

ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးနိုင်ရန် လေ့ကျင့်သည့် သဘောဖြစ်သဖြင့် အကြောင်းအရာငယ် တစ်ရပ်ရပ်သာ ပါရှိသည်။

ထို့ကြောင့် စာစီစာကုံးဆိုသည်မှာ အကြောင်းအရာငယ်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များကို နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးဟူ၍ အပိုင်း(၃)ပိုင်းခွဲကာ ရေးသားထားသော စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။

နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်များကို မြန်မာအဘိဓါန်အကျဉ်းချုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

နိဒါန်း တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းကို ဖော်ပြသောစကား၊ စကားပလင်၊ အချီးစကား။

စာကိုယ် ပဓာနဖြစ်သောစကား။

နိဂုံး (ကျမ်းဂန်စသည်တို့၏) နောက်ဆုံးအချုပ်စကား။

ဤဖော်ပြချက်သည် စာပိုဒ်အမျိုးအစားအားလုံးအတွက် ခြုံငုံမိသော ဖော်ပြချက် ဖြစ်သည်။ အလေးထားမှတ်သားသင့်သော ဖော်ပြချက် ဖြစ်သည်။

စာစီစာကုံးအတွက် လိုအပ်သော နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံးတို့ကား အောက်ပါအတိုင်းမှတ်ယူသင့်သည်။

နိဒါန်း၊ အစချီခြင်း

ခေါင်းစဉ်ပါစကားလုံးတို့ကို အခြေခံလျက်ဖွင့်ဆိုရှင်းပြသည့်သဘောဖြင့် ရေးသားခြင်းစသည်ဖြင့် ဖြစ်သည်။

စာကိုယ်

အကြောင်းအရာစာပိုဒ်များရေးသားခြင်း၊ ခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာဆိုင်ရာ အချက်အလက်တို့ကို တစ်ချက်လျှင် စာတစ်ပုဒ်ကျစီ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။

နိဂုံး

အဆုံးသတ်ခြင်း။ စာကိုယ်တွင် ရေးခဲ့သမျှကို ခြုံငုံလျက်ခေါင်းစဉ်နှင့်လည်း ဆက်စပ်ပြကာ အဆုံးသတ်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်။ လိုအပ်လျှင် မိမိထင်မြင်ချက် ယူဆချက်များကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ ဤသည်မှာ စာစီစာကုံး၏ သဘောတရားဖြစ်သည်။

စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်ကို လက်တွေ့ရေးသားသောအခါ အဆင့်ဆင့်စနစ်တကျ အားထုတ်ရသည်။

စာစီစာကုံးရေးသားသောအခါ ခေါင်းစဉ်ကို အခြေခံလျက်ရေးရသည်။ ခေါင်းစဉ်သည် မိမိဘာသာ ရှာဖွေရရှိသောအခါ ခေါင်းစဉ်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ သင်ခန်းစာအဖြစ်ပေးထားသော ခေါင်းစဉ်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ခေါင်းစဉ်တစ်ခုရရှိသောအခါ၌

၁။ အချက်အလက်ရှာခြင်း။

၂။ အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးစီစဉ်ခြင်း။

၃။ နိဒါန်းရေးခြင်း (အစချီခြင်း)။

၄။ အချက်အလက်တစ်ခုလျှင် စာတစ်ပိုဒ်ကျရေးခြင်း။

၅။ နိဂုံးချုပ်ခြင်း (အဆုံးသတ်ခြင်း) တို့ကို အဆင့်ဆင့်စနစ်တကျ အားထုတ်ရသည်။

၁။ အချက်အလက်ရှာခြင်း

အချက်အလက်ဟူသည်မှာ ခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်သော အရာများဖြစ်သည်။ အချက်အလက်ရှာခြင်းသည် စာစီစာကုံးရေးခြင်းမဟုတ်သဖြင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရေးမှတ်နိုင်သည်။ ခေါင်းစဉ်သည် လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံဟုဆိုပါစို့။ အောက်ပါအတိုင်း အချက်အလက်ရှာဖွေရေးမှတ်နိုင်သည်။

၁။ ဘယ်အချိန်မှာ လုပ်အားပေးခဲ့သလဲ။
၂။ ဘယ်နေရာမှာလဲ။
၃။ ဘာလုပ်အားပေးလဲ။
၄။ ဘယ်လိုလုပ်အားပေးကြသလဲ။
၅။ ဘယ်သူတွေဦးဆောင်သလဲ။
၆။ ဘယ်သူတွေပါဝင်သလဲ။
၇။ ဘယ်အချိန်ပြီးဆုံးသလဲ။
၈။ ဘယ်လောက်ကြာသလဲ။
၉။ ဘယ်အချိန်စတင်သလဲ။
၁၀။ ဘယ်လိုအကျိုးရှိသလဲ။
၁၁။ ရည်ရွယ်ချက်ကဘာလဲ။

ဤအချက်အလက်များသည် လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများသာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့အချက်အလက်များရှာပြီးနောက် ရရှိသောအချက်အလက်များကို စစ်ဆေးစီစဉ်ရသည်။

၂။ စစ်ဆေးစီစဉ်ခြင်း

ရရှိသောအချက်အလက်များကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုစစ်ဆေးသောအခါ သဘောတူရာအချက်များ ပါကြောင်း တွေ့ရတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် သဘောတူရာအချက်များကို ပြန်လည်စုစည်းရရှိသော အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးစီစဉ်လိုက်လျှင် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်လာသည်။

၁။ ဘာလုပ်အားပေးလဲ။
၂။ ရည်ရွယ်ချက်ကဘာလဲ။
၃။ ဘယ်နေရာလဲ။
၄။ ဘယ်အချိန်မှာ လုပ်အားပေးခဲ့သလဲ။
၅။ ဘယ်အချိန်စတင်သလဲ။
၆။ ဘယ်လောက်ကြာသလဲ။
၇။ ဘယ်အချိန်ပြီးဆုံးသလဲ။
၈။ ဘယ်သူတွေဦးဆောင်သလဲ။
၉။ ဘယ်သူတွေပါဝင်သလဲ။

၁၀။ ဘယ်လိုလုပ်အားပေးကြသလဲ။
၁၁။ ဘယ်လိုအကျိုးရှိသလဲ။

တစ်ဖန် ဤအချက်များကို ထပ်မံစစ်ဆေးသောအခါ အချက်အလက်အချို့ကို တစ်ချက်လျှင် စာပိုဒ်တစ်ခုအဖြစ် သီးခြားရေးနိုင်သော်လည်း အချက်အချို့ကို စုပေါင်းပြီးတစ်ခုအဖြစ် ရေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိလာရသည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ပါအတိုင်း စီစဉ်နိုင်သည်။

၁။ ဘာလုပ်အားပေးလဲ။
၂။ ရည်ရွယ်ချက်။
၃။ ကျင်းပသည့်နေရာ။
၄။ ကျင်းပချိန် (စတင်ချိန်၊ ကြာသောကာလ၊ ပြီးချိန်)။
၅။ လုပ်အားပေးအဖွဲ့ဝင်များ (ဘယ်သူတွေဦးဆောင်သလဲ၊ ဘယ်သူတွေပါဝင်သလဲ)။
၆။ လုပ်အားပေးကြပုံ။
၇။ ဘယ်လိုအကျိုးရှိသလဲ။

အချက်အလက်ရှာရာ၌ မူသေသဘောမရှိ။ မိမိစိတ်ဝင်စားသလို မိမိကြိုက်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၁။ လေ့လာမှတ်သားမှု။
၂။ ဗဟုသုတဆည်းပူးမှု။
၃။ လေ့ကျင့်မှု တို့ဖြစ်သည်။

ကဗျာရေးသူသည် အခြားကဗျာများကို များများဖတ်ပေးရသည်။ ဝတ္ထုရေးသူသည်လည်း အခြားဝတ္ထုများကို များများဖတ်ပေးရသည်။ ထို့အတူ စာစီစာကုံးရေးသူသည်လည်း အခြားစာစီစာကုံးများကို များများဖတ်ပေးရသည်။ သို့မှသာ မိမိစာရည်စာသွေး တိုးတက်လာနိုင်သည်။

စာစီစာကုံးရေးသူသည် အခြားစာစီစာကုံးများကို ဖတ်ရင်းမည်သည့်ခေါင်းစဉ်အတွက် မည်သို့သော အချက်အလက်များဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို သတိပြုလေ့လာမှတ်သားရသည်။ မည်သည့်ဗဟုသုတများ ပါဝင်သည်ကိုလည်း ဗဟုသုတဆည်းပူးသည့်သဘောဖြင့် ဖတ်ရှုရသည်။ ထိုသို့ လေ့လာမှတ်သားဗဟုသုတ ဆည်းပူးလျက် ခေါင်းစဉ်တစ်ခု အကြောင်းအရာတစ်ခုအတွက် အချက်အလက်ရှာ လေ့ကျင့်ရသည်။

၃။ နိဒါန်းရေးခြင်း (အစချီခြင်း)

အချက်အလက်များ ရှာဖွေစစ်ဆေးစီစဉ်ပြီးလျှင် စာစီစာကုံးနိဒါန်းကို စတင်ရေးနိုင်ပြီ။

စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်အတွက် နိဒါန်းရေးရာတွင် ခေါင်းစဉ်ပါစကားလုံးတို့ကို အခြေခံလျက် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြသည့် သဘောဖြင့် ရေးသားထားခြင်းစသည်ဖြင့်ဖြစ်သည်ဟူ၍ စာအစပိုင်း၌ ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းရေးသားချက်သည် အလွယ်ဆုံးသော နိဒါန်းရေးနည်း အစချီနည်းဖြစ်သည်။

လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံဟူသော ခေါင်းစဉ်အတွက် အောက်ပါစာအတိုင်း အစချီနိုင်သည်။

လုပ်အားပေးခြင်းဟူသည် အများအကျိုးဆောင်ခြင်း၊ သူ့အကျိုးဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူငယ်ဟူသည် အများအကျိုးဆောင်လိုသော စိတ်ထားမျိုးရှိသူဖြစ်သည်။ ထိုသို့စိတ်ထားမျိုးကြောင့် လူငယ်အများစုသည် လုပ်အားပေးဖူးကြသည်။ လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံရှိသူများဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်လည်း လူငယ်တစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် လုပ်အားပေးဖူးသည်။ လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံရှိသူဖြစ်ပါသည်။

ဤနိဒါန်းသည် ပေးထားသောခေါင်းစဉ်အတွက် သင့်လျော်ဆုံးသော နိဒါန်းဖြစ်သည်။

ဤနိဒါန်းကို ဝါကျတစ်ခုတည်းဖြင့်လည်း ရေးနိုင်သည်။ ဝါကျပေါင်းများစွာဖြင့်လည်း ရေးနိုင်လေသည်။ စာစီစာကုံးအတွက်ကား စာပိုဒ်ငယ်တစ်ခုစာမျှရှိသော ဝါကျများဖြင့်သာ ရေးသင့်သည်။

နိဒါန်းရေးပုံအပိုင်း၌လည်း လေ့လာမှတ်သားမှု၊ လေ့ကျင့်မှုလိုအပ်သည့်ခေါင်းစဉ်တစ်ခုအတွက် မည်သို့နိဒါန်းရေးထားကြောင်း အောက်ပါတို့ကို ဖတ်ရှုမှတ်သားနိုင်သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ ဝါကျွတ်ချိန်

နိဒါန်း ။ ။ ဝါတွင်းကာလ လွတ်မြောက်သည့်အချိန်သည် ဝါကျွတ်ချိန်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ တို့ကျောင်း

နိဒါန်း ။ ။ ဝါးခယ်မမြို့တွင် မြသိန်းတန်စေတီ၊ သောကဘုရား၊ ဘုရားကြီးစသည်တို့ကိုသာလျှင် မသိသူရှိသည်။ ကျွန်မတို့ကျောင်းကိုကား မသိသူရှိမည်မဟုတ်။ ကျွန်မတို့ကျောင်းသည် ဝါးခယ်မမြို့တစ်မြို့လုံးတွင် တစ်ကျောင်းတည်းသာရှိသောကြောင့်တည်း။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ ကျောင်းဖွင့်ချိန်

နိဒါန်း ။ ။ ကျောင်းသားဘဝတွင် ကျင်လည်နေရသမျှ ကျောင်းဖွင့်ချိန်နှင့် ကြုံတွေ့နေရမည်သာဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်တာ စာသင်နှစ်ကို ကျောင်းဖွင့်ချိန်မှ စတင်ကြရသည်။ ပူပြင်းလှသော နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များ ကုန်ဆုံးလျှင် ကျောင်းဖွင့်ချိန်လည်း ရောက်တော့သည်။ သစ်လွင်သော ကျောင်းဖွင့်ချိန်ကို ကျောင်းသားတိုင်း မျှော်လင့်ကြသည်။ စာသင်နှစ်သစ်၏ ကျောင်းဖွင့်ချိန်သည် မိုးဦးကျဇွန်လတွင် စတင်မြဲဖြစ်သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ အလိမ္မာစာမှာရှိ

နိဒါန်း ။ ။ "အလိမ္မာစာမှာရှိ"ဟူသော စကားသည် ရှေးပညာရများ ဆိုရိုးထားခဲ့သော စကားပုံတစ်ခုဖြစ်သည်။ စာပေသည် ပညာအမျိုးမျိုး၊ အသိတရားအဖုံဖုံတို့စုဝေးရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မည်သူမဆို လိမ္မာရေးခြားရှိစေရန် စာဖတ်ရမည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ အသိလိမ္မာတိုးစေသော စကားတို့ကို စာပေမှတစ်ဆင့် နာယူမှတ်သားရပါသည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ တို့တိုင်းပြည်

နိဒါန်း ။ ။ ဤကမ္ဘာလောက၌ ကျွန်တော်အကြိုက်နှစ်သက်ဆုံး၊ အခင်မင်အတွယ်တာဆုံး နေရာကို ညွှန်ပြပါဟုဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ တိုင်းပြည်ကိုသာ ညွှန်ပြပါမည်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်၏ အလှအပကို မီသည့်နေရာကား ဤကမ္ဘာမြေတွင်မရှိပြီဟု နားလည် ယုံကြည်မိပါသည်။

၄။ အချက်အလက်တစ်ခုလျှင် စာတစ်ပုဒ်ရေးခြင်း

ဤအပိုင်းတွင် မိမိရှာဖွေထားသော အချက်အလက်များမှ အချက်တစ်ခုလျှင် စာတစ်ပိုဒ်ဖြစ်အောင် ရေးလိုက်ရုံသာဖြစ်ပါသည်။ မိမိဗဟုသုတအလျှောက် ရှာဖွေထားသော အချက်အလတ်များဖြစ်ရာ ရေးဘို့အခက်အခဲမရှိနိုင်။မိမိရေးလိုသောအရာကို ဖတ်သူနားလည်အောင် ရေးရုံသာဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းသည် စာကိုယ်ပိုင်းဖြစ်သည်။

၅။ နိဂုံးချုပ်ခြင်း (အဆုံးသတ်ခြင်း)

နိဂုံးချုပ်အဆုံးသတ်ရာ၌ စာကိုယ်တွင်ရေးခဲ့သမျှကို ခြုံငုံလျက် ခေါင်းစဉ်နှင့် ပြန်လည်ဆက်စပ်ပြကာ အဆုံးသတ်သင့်ကြောင်း၊ လိုအပ်လျှင် မိမိထင်မြင်ချက်၊ ခယူချက်များ ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ကြောင်း ဤစာအစပိုင်း၌ ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းရေးသားချက်သည် အလွယ်ဆုံးသော နိဂုံးချုပ်နည်းဖြစ်သည်။

"လုပ်အားပေးအတွေ့အကြုံ" ဟူသော ခေါင်းစဉ်အတွက် အောက်ပါအတိုင်း နိဂုံးချုပ် (အဆုံးသတ်)နိုင်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် ကျွန်တော်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော လုပ်အားပေး လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဆောင်ရွက်ပုံ၊ ရလာဒ်တို့အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ လူငယ်တို့သည် အနာဂတ်နိုင်ငံတော်ကို တာဝန်ယူကြရမည့်သူများဖြစ်ရာ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် ရည်ရွယ်သော လုပ်အားပေးလုပ်ငန်းများတွင် လူငယ်တိုင်း တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ထင်မြင်မိပါတော့သည်။

ဤနိဂုံးသည် ပေးထားသော ခေါင်းစဉ်အတွက် အသင့်တော်ဆုံး နိဂုံးဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံးကို တစ်ဝါကျတည်းဖြင့်လည်းရေးနိုင်သည်။ ဝါကျပေါင်းများစွာဖြင့်လည်း ရေးနိုင်သည်။ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်အတွက်ကား စာပိုဒ်ငယ်တစ်ခုစာမျှရှိသော ဝါကျများဖြင့်သာ ရေးသင့်သည်။

နိဂုံးရေးပုံအပိုင်း၌လည်း လေ့လာမှတ်သားမှုလေ့ကျင့်မှု လိုအပ်သည်။ ခေါင်းစဉ် တစ်ခုအတွက် မည်သို့နိဂုံးချုပ်ထားကြောင်း အောက်ပါတို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာမှတ်သားနိုင်သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ **ဝါကျွတ်ချိန်**

နိဂုံး ။ ။ ထို့ကြောင့် ဝါကျွတ်ချိန်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူမျိုးများအတွက် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးကိုပေးသည့် မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အချိန်အခါပင်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ **တို့ကျောင်း**

နိဂုံး ။ ။ ကျန်မတို့ကျောင်းသည် အနာဂတ်မိုးယံထက်တွင် တလက်လက်တောက်ပမည့် ငွေကြယ်ကလေးများကို မွေးထုတ်ပေးရာနေရာလည်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံကို ပီပြင်စွာ တည်ဆောက်မည့် သားကောင်းရတနာ၊ သမီးကောင်းရတနာများကို ပြုစုပျိုးထောင် ပေးရာ နေရာလည်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ **ကျောင်းဖွင့်ချိန်**

နိဂုံး ။ ။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် ကျောင်းဖွင့်ချိန်ကား ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့၏ အလှဆုံး၊ အပျော်ဆုံးအချိန်ဖြစ်သည်။ ရည်မှန်းချက်၊ မျှော်မှန်းချက်တို့နှင့် အားမာန်အပြည့်ရှိသော အချိန်ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်တာစာသင်နှစ်တွင် ပညာရင်နို့သောက်စို့ရန်အစပျိုးသော အချိန်ဖြစ်သည်။ အခက်အခဲကြားမှ ပညာရင်နို့သောက်စို့ရသော ကျွန်တော်တို့သည် နှစ်စဉ်ကျောင်းဖွင့်ချိန်ရောက်တိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ချခဲ့မိပါသည်။ "အထူးချွန်ဆုံးသော စံပြကျောင်းသားတစ်ဦး ဖြစ်ရမည်"ဟူ၍။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ **အလိမ္မာစာမှာရှိ**

နိဂုံး ။ ။ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားလူငယ်များသည် စာပေတွင်ရှိသော အသိအလိမ္မာတို့ ရှာဖွေကြရပါမည်။ စာပေမှရသော အသိတရားတို့ဖြင့် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးကို

လုပ်ကျွေးကြရပါမည်။ အလုပ်လုပ်ရင်း တစ်ဖက်မှလည်း အဆုံးမရှိသည့် အလိမ္မာအသိတရားများကို စာပေဖတ်ရှုစုဆောင်း ကြရမည်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ခေါင်းစဉ် ။ ။ တို့တိုင်းပြည်

နိဂုံး ။ ။ ချစ်စဖွယ်ကောင်းသော အမှုအကျင့်ဓလေ့ထုံးစံ၊ အားကျဖွယ်ကောင်းသော အပြုအမူ၊ တက်ကြဖွယ်ကောင်းသော တော်လှန်ရေးခရီး၊ ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းသော သတ္တိသွေးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုံလုံသည့် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ကို ကျွန်တော်တန်ဖိုးထားပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ် အခြာအာဏာတည်မြဲရန်၊ ပြည်သူတို့နှင့်အတူ လက်တွဲချီတက်မည်ဟု ကတိသစ္စာပြုမိပါသတည်း။

အချုပ်အားဖြင့် အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့်ဝါကျများ၊ စာပိုဒ်များကို နိဒါန်း၊ စာကိုယ်၊ နိဂုံး ဟူ၍ အပိုင်း(၃)ပိုင်းခွဲကာ စာစီစာကုံးရာ၌ -

၁။ အချက်အလက်ရှာခြင်း။

၂။ အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးစီစဉ်ခြင်း။

၃။ နိဒါန်းရေးခြင်း (အစချီခြင်း)။

၄။ အချက်အလက်တစ်ခုလျှင် စာတစ်ပုဒ်ကျရေးခြင်း။

၅။ နိဂုံးချုပ်ခြင်း (အဆုံးသတ်ခြင်း) ဟူသော အဆင့်တို့ကို စနစ်တကျ အားထုတ်သင့်ကြောင်း မှတ်သားသင့်သည်။

အခန်း (၄)
အဘိဓာန်

အဘိ + ဓာန = အဘိဓာန်

အထူး + ဆောင်ခြင်း = အထူးထူးသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ခြင်း။

အဘိဓာန်ဟူသည်

"အဘိဓာန်"ဆိုသည်မှာ ပါဠိစကား၊ "အဘိဓာန" အသ်ကရိုက်စကား ၊ "အဘိဓာန"တို့မှလာသည့် "ဟောခြင်း၊ အမည်၊ သဒ္ဒါအမည်"တို့ကို ဟောသောကျမ်း "အဘိဓာန်"ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ထို့ကြောင့်"အဘိဓာန်"ဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားတစ်ခု သို့မဟုတ် ပညာရပ်တစ်ခုရှိစကားလုံးတို့ကို အက္ခရာဝလိစဉ်ကာ မူလဘာသာ စကားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားဘာသာစကား တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ဖြစ်စေ အနက်အဓိပ္ပါယ်တိတိကျကျ စုံစုံလင်လင်ဖွင့်ဆိုနိုင်သော ကျမ်းဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်

မြန်မာအဘိဓာန်ကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင်

(၁) အဘိဓာန်အသုံးချသည့် အလေ့အကျင့်ဖွံ့ဖြိုးရန်။
(၂) မြန်မာသဒ္ဒါဗဟုသုတ၊ မြန်မာဝေါဟာရ၊ ရင်းမြစ်ဗဟုသုတပွားများစေရန်။
(၃) စာလုံးပေါင်း၊ အသံထွက်၊ စကားအဆက်အစပ်တို့ကိုလိုက်၍ မြန်မာဝေါဟာရများအနက် အဓိပ္ပါယ် ပြောင်းလဲတတ်ပုံကို သိကျွမ်းစေရန်။
(၄) ဤကား တွဲဖက်အနက်ရှိသော ဝေါဟာရ၊ ဤကား ဥပစာတင်စားပြောဆိုသော ဝေါဟာရ၊ ဤကား ကာလဒေသအရာဋ္ဌာန အကြောင်းကိစ္စအလိုက်သုံးသော ဝေါဟာရစသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးနှုန်းတတ်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အဘိဓာန်လေ့လာရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

အဘိဓာန်လေ့လာရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှာ -

(၁) အက္ခရာစဉ်ရာတွင် စနစ်တကျစီစဉ်တတ်ခြင်း၊ ဝေါဟာရများကို ပေးထားသောအစီအစဉ်အတိုင်း လက်တွေ့စီစဉ်တတ်ခြင်း။
(၂) တည်ပုဒ်၊ သဒ္ဒါစသည်ဖြင့် အဘိဓာန်ဖွင့်ထားပုံကို သိရှိနားလည်ခြင်း။
(၃) မြန်မာစကားလုံးတစ်လုံးကိုတွေ့လျှင်နာမ်၊ကြိယာစသည်ဖြင့်ဝေါဟာရ၏သဒ္ဒါအမည်ကိုဖော်ပြနိုင်ခြင်း။
(၄) စကားလုံးတစ်လုံးကိုတွေ့လျှင် ဗျည်း၊ သရ၊ ဗျည်းသရများ၏ အခြေခံ သဘောလက္ခဏာများကို ရှင်းပြတတ်ခြင်း။

ပင်ရင်းမြန်မာစာ၊ လေ့လာမှုလမ်းညွှန် - ပထမနှစ်

မြန်မာအဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ် (ကောက်နုတ်ချက် - ဒုတိယနှစ်)

(၅) ဝေါဟာရများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို တိတိကျကျ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ကို လေ့လာရခြင်းဖြင့် သဒ္ဒါနားလည်၍ စကားလုံးရွေးချယ်သုံးစွဲတတ်ခြင်း၊ ဘာသာစကားတစ်ခုကို ပြောဆိုရာတွင် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြောဆိုတတ်ခြင်း၊ မိမိဘာသာစကားကို အလေးအနက်ထားတတ်ခြင်း အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိပါသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်

သင်ကြားရခြင်းရည်ရွယ်ချက်

၁။ မြန်မာဝေါဟာရတို့သည် စကားစပ်အနက်၊ ဂယက်အနက်၊ ဥပစာအနက် စသည်ဖြင့် ကွဲပြားပုံကို ခွဲခြားသိရှိစေရန်။

၂။ ကာလဒေသအလိုက်၊ ပညာရပ်အလိုက် အသုံးအနှုန်းများပြောင်းလဲတတ်ပုံကို သိရှိရန်။

၃။ ဝေါဟာရအချို့၏ ရင်းမြစ်ကို သိရှိရန်။

၄။ မှန်ကန်ကျစ်လျစ်ရှင်းလင်းစွာ၊ ထိမိစွာစကားသုံးနှုန်းတတ်ရန။

အနက်အမျိုးမျိုး

၁။ စကားစပ်အနက်
၂။ ဂယက်အနက်
၃။ ဥပစာအနက်

(၁) စကားစပ်အနကa

ဆိုသည်မှာ စကားလုံး၏ အနက်ကို စကားအစပ်အရ ကောက်ယူထားခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အသုံးအနှုန်းကို အခြေခံ၍စကားလုံး၏ အနက်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။

စကားလုံးတစ်လုံး၏အနက်သည် စကားစပ်ကိုလိုက်၍ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသွားနိုင်ပါသည်။ အောက်ပါသာဓကများကိုကြည့်ပါ။

“ငါ့ကိုအမောင်တို့မင်း၏ အထံသို့ဆောင်ကြသည်။
သမ္ဗူလမိဖုရားသည် အိုးဖြင့် ရေကိုဆောင်သည်။
သူသည် လက်နက်တစ်ခုကို အမြဲဆောင်သည်။
သရက်ပင်သည် အပွင့်အသီးတို့ကို ဆောင်သည်။
ဘီလူးသည် လူယောင်ဆောင်သည်။”

ပထမ - “ဆောင်”သည် “ခေါ်ယူသည်” ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။
ဒုတိယ - “ဆောင်”သည် “သယ်ယူသည်”ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။
တတိယ - “ဆောင်”သည် “ကိုယ်နှင့်မကွာထားရှိသည်”ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။
စတုတ္ထ - “ဆောင်”သည် “ဖြစ်ထွန်းစေသည်”ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။
ပဉ္စမ - “ဆောင်”သည် “အသွင်ဆောင်သည်”ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။

ဂယက်အနက်

စကားလုံးတစ်လုံးတွင် သာမန်ရည်ညွှန်းမှုမျိုးသာရှိသော မူလရှိရင်းစွဲအနက်နှင့် မူလအနက် ကို ကျော်လွန်၍ ထိုအနက်၏နောက်တွင် တကယ်တမ်းရည်ညွှန်းလိုသော အနက်များဂယက်ရိုက် ခတ်သလို ပါလာတတ်သည့် အနက်မျိုးရှိတတ်ပါသည်။

သာမန်ရည်ညွှန်းမှုမျိုးသာရှိသည့်အနက်ကို အဘိဓာန်အနက် သို့မဟုတ် ပညတ်အနက်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ပညတ်အနက်ဆိုသည်မှာ သာဓကအားဖြင့် "ဆူး"ဟူသည့်စကားလုံးကို မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် "န/ဆူး/"အပင်ကပေါက်သော စူးတတ်သည့် အချွန်အတက်ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါ သည်။ ဤသည်မှာ "ဆူး"၏ ပညတ်အနက် သို့မဟုတ် အဘိဓာန်အနက်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစကားလုံးသည် ပညတ်အနက်သာမက ဂယက်အနက်ပေါ်ပေါက်နိုင်သော စကားလုံး အဖြစ်လည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ "ဆူး"ဟူသော စကားလုံးကို ကြားရ၊ ဖတ်ရသည့်အခါ "ဆူး" သည် လူတို့ကို ထိခိုက်နာကျင်စေတတ်သောကြောင့် "ဆူး"ဟူသော စကားကို ကြားရသည့်အခါ ဂရုတစိုက်ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သတိထား၍ လှုပ်ရှားသွားလာခြင်းပြုရန် စိတ်ထဲ၌ အလိုလိုတွေးတော မိပြီး ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဤခံစားမှုသည် "ဆူး"ဟူသော စကားလုံးနောက်တွင် ဂယက်ရိုက်ခတ် သလိုပါလာသော အနက်မျိုးဖြစ်၍ ဂယက်အနက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဂယက်အနက်ကို "တွဲဖက်အနက်" ဟုလည်းခေါ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် "ဆူး" ဟူသောစကားလုံးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှုသည် ထိုစကားလုံးနောက်တွင် ယှဉ်တွဲကပ် ပါလာသော အနက်ဖြစ်၍ တွဲဖက်အနက်ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဂယက်အနက်တွင် နေ့စဉ်ပြောဆိုနေကြသော စကားများထင်ဟပ်တတ်ပါသည်။ စကား ပြောရာတွင်သုံးသည့် ကျွန်တော်/မ ဟူသော စကားလုံးသည် အတိတ်ခေတ်ကမူ ကျွန်တော် ယောကျ်ား၊ ကျွန်၊ မိန်းမ သဘောမျှသာဖြစ်ပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ထိုစကားကို ပြောသူ နာမ်စား အဖြစ်သုံးရာ၌ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သောသဘောကို ဆောင်သည့်အပြင် ထိုစကား၏ နောက်ကွယ်၌ ပြောသူသည် အပြောခံအား ရိုသေလေးစားစွာ ဆက်ဆံတတ်သော သဘောကို မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ မိမိထက် ငယ်ရွယ်သူအပေါ်တွင် ပြောဆိုသုံးနှုန်းသည့်အခါ အပြောခံအား ပြောသူနှင့် တန်းတူသဘောထားကာ ဆက်ဆံသည့် စိတ်သဘောကို မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထို သဘောမှာ ကျွန်တော်/မ ဟူသော စကားလုံးနောက်မှပါလာသောတွဲဖက်အနက် သို့မဟုတ် ဂယက်အနက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

စကားပြောဆိုရာတွင် ပြောသူ၏ စကားလုံးနှင့် လေသံကို သတိထား၍ကြည့်လျှင် ထိုစကား သံ၏ နောက်ကွယ်၌ လူတစ်ယောက်၏ စိတ်အခြေအနေကိုသိရှိနိုင်သလိုပြောသူနှင့် ပြောခံရသူ တို့၏ အကြား၌ရှိသော လူမှုဆက်ဆံရေး အခြေအနေကိုလည်းတွေ့နိုင်ပါသည်။

ဥပမာ - "ကိစ္စချော"ဟူသော စကားလုံး၏အနက်သည် လုပ်ငန်းတာဝန်ကောင်းစွာပြီးစီး ကြောင်းနှင့် အရပ်သုံးစကား"သေသည်"ဟူသော အနက်ကို သိရပါသည်။

သို့သော် လူတစ်ယောက်သေဆုံးရာတွင် ကွယ်လွန်သည်၊ ဆုံးသည်ဟု သုံးနှုန်းလျှင် ရသော် လည်း ကိစ္စချောဟု သုံးလိုက်သည့်အခါ ထိုစကားလုံးနောက်တွင် သေဆုံးသူအပေါ် ရိုသေလေးစားမှုမရှိခြင်း၊ သေဆုံးသည်ကို ဝမ်းနည်းသောခံစားမှု မဖြစ်သည့်အပြင် ဝမ်းသာနေ သောအသံ ပါနေပါသည်။ ထို့အပြင် သေဆုံးသူအပေါ် မနှစ်သက်သော စိတ်သဘောထားများ ရှိနေကြောင်းကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဤအနက်များသည် "ကိစ္စချော" ဟူသော စကားလုံး၏ နောက်မှတွဲဖတ်ပါဝင်လာသော တွဲဖတ်အနက် သို့မဟုတ် ဂယက်အနက်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပစာစကား (ဥပစာအနက်)

မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်တွင် အချို့စကားလုံးများကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ အဓိပ္ပါယ်မဖော်ပြမီ ထောင့်ကွင်းဖြင့် (ဥပစာ) ဟု ရေးထားတတ်ပါသည်။ သာဓကအဖြစ် ကျမ်းကျေဟူသော စကားလုံးအဖွင့်ကိုကြည့်နိုင်ပါသည်။

ကျမ်းကျေ - ကြိ / ကျန်းကျေ / (ဥပစာ) တစ်စုံတစ်ခုသောကိစ္စတွင် နှံ့စပ်လိမ္မာနိုင်နင်း ကျွမ်းကျင်သည်။

ထို့ပြင် စကားပြောကောင်းသူတစ်ယောက်ကို ချီးကျူးရာ၌ ဥပမာ၊ ဥပစာတွေနဲ့ ပြောတတ်တယ်ဟုလည်း သုံးနှုန်းတတ်ပါသည်။ "ဥပမာဆိုတာဘာလဲ" ဟုမေးလျှင် အဖြေမှန်ပေးနိုင်သူများမည်ဖြစ်သော်လည်း "ဥပစာဆိုတာဘာလဲ"ဟုမေးလျှင် အဖြေမှန်ပေးတတ်သူ နည်းမည်ထင်ပါသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ဥပစာသည် ဘာသာစကားကို ပြောဆိုရေးသားသုံးနှုန်းပုံ အလေ့အထတစ်ရပ်ကို ရည်ညွှန်းသတ်မှတ်ထားသော ဝေါဟာရဖြစ်သည်။

ဤတွင်ရှေးက "ဥပစာစကား"အကြောင်း စိတ်ဝင်စားခဲ့၊ လေ့လာခဲ့ပုံအချို့ကို ထုတ်ပြချင်ပါသည်။ သတ်ပုံကျမ်းပြုဆရာ စိန္တကျော်သူ ဦးဩက -

"ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ်၊ ပညာကျယ်၊ တဆယ် ဥပစာ" ဟု သံပေါက်စပ်ဆိုဖူးပါသည်။ ထိုသံပေါက်အလိုအတိုင်းဆိုသော် ဥပစာအကြောင်းသည် ပေါ့ပေါ့တန်တန်မဟုတ်ဟု ဆိုရပါမည်။ အလေးအနက်ထား လေ့လာအပ်သော ဆန်းကြယ်သော ပညာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အလေးအနက်ထားအပ်သော ပညာဖြစ်သောကြောင့် "ဥပစာဆယ်ပါး" အကြောင်းကို ရှေးခေတ်က ဘာသာစကားကျမ်းအချို့တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် သဒ္ဒဗျူဟာကျမ်းကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။

ဥပစာအကြောင်းနားလည်အောင် ရှေးဆရာတို့၏ ဆွေးနွေးချက်အချို့ကို ဖော်ပြပါမည်။

ယနေ့လူတို့သည် "ထမင်းချက်သည်"ဟု ပြောနေကြသည်။ တကယ်ဟုတ်ပါရဲ့လား။ အမှန်ချက်ပြုတ်နေသည်မှာ ဆန်မဟုတ်ပါလား။ ဆန်ချက်သည်ဆိုမှ မမှန်ပါလော။

ဤသို့ "ထမင်းချက်သည်"ဟူသောစကားအတွက် ကန့်ကွက်ဆွေးနွေးခံရဖွယ်ရှိပါသည်။ သို့သော် ကန့်ကွက်မိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားရေးသားပြောဆိုရာ၌"အကျိုး"ကို ပြောက်ကြောင်းကို ညွှန်းသည်များရှိတတ်ပါသည်။ အသီးအရွက်၊ သားငါးတို့ကို စုပေါင်းချက်ပြုတ်နေခြင်းဖြစ်သော်လည်း ချက်ပြုတ်ပြီးရောက်မည့် အကျိုးကို ဖော်ပြလျက် "ဟင်းချက်သည်" သည်ဟု ပြောကြသည်မဟုတ်ပါလား။ အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးနေသည်မှာ ကောက်ပင်များဖြစ်သော်လည်း ထွက်ပေါ်လာမည့်အကျိုးကို ဖော်ပြလျက် "စပါးစိုက်သည်"ဟု မပြောတတ်ပါလော။

ထို့အတူ အခြားဥပစာတစ်မျိုးကို သာဓကဆောင်၍ ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့ကြပါသေးသည်။ လူတို့သည် "သေနတ်မှန်သည်"ဟု ပြောဆိုတတ်ကြပါသည်။ တကယ်မှန်သည်မှာ သေနတ်ကမှန်ခြင်းဟုတ်ပါရဲ့လား။ ကျည်ဆန်ကမှန်သည်မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် "သေနတ်မှန်သည်"ဆိုရာတွင် မှားပါလား။ ဤကားကန့်ကွက်လာသည့်အခါတွင်လည်း မမှားပါဟုဖြေရပါမည်။ စင်စစ်အားဖြင့် စကားပြောဆိုသုံးနှုန်းသည့်အခါ ဌာနီအစား ဌာနကိုသုံး၍ ပြောတတ်ခြင်းများ များစွာရှိပါသည်။ ဌာနီဆိုသည်မှာ နေရာဌာနတစ်ရပ်ရပ်တွင် တည်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အရာဝတ္ထုစသည်တို့ဖြစ်၍ ဌာနမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၊ အရာဝတ္ထုစသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်ပါသည်။ ကျည်ဆန်သည် ဌာနီဖြစ်သည်ကို သေနတ်သည် ဌာနဖြစ်ပုံကို သတိထားမိပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် သေနတ်မှန်သည်ဟုဆိုရာတွင် ဌာနီနှင့်မပြောဘဲ ဌာနနှင့်ပြောသလိုဟု နားလည်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ပြောသော အလေ့အထမှာ ထိုတစ်နေရာ၌သာ တွေ့ရသည်မဟုတ်ပါ။

"ဒီအတန်း လိမ္မာသည်။" "ဟိုမြို့ ဝီရိယရှိတယ်။" "ဒီနိုင်ငံ ချမ်းသာတယ်"ဆိုသော အသုံးအနှုန်းများတွင် တွေ့နိုင်ပါသေးသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် ဥပစာတို့ကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာစိစစ်ကြည့်ကြရာ ဆယ်မျိုးတွေ့ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဆို ဥပစာစကားဆိုသည်မှာ အမှန်တကယ်ဒိဋ္ဌမမြတွေ့ရသည့်အတိုင်း တဲ့တိုးတိုက်ရိုက် သုံးနှုန်းပြောဆိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ နီးကပ်ရာဆက်စပ်ရာတို့တွင် နီးနွယ်တင်စားပြောဆိုခြင်းမျိုးဟု သင့်ပါလိမ့်မည်။

ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းသည် မြန်မာဘာသာစကား၏ ယဉ်ကျေးမှုအလေ့အထတစ်ရပ်ဖြစ်ရာ ထိုဥပစာ စကားတို့ကို သိကျွမ်းနားလည်ခြင်းသည် ဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းမှုအတွက် အထောက်အကူကြီးစွာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဤတွင် ဥပစာစကားများကို လေ့လာသည့်အခါ အချို့ဝေါဟာရတို့သည် မူလအနက်လည်းရှိ၍ ဥပစာအနက်လည်းရှိသည်ကို တွေ့နိုင်ကြပါသည်။ သာဓကအဖြစ် ကလိမ်ချိုဟူသော ဝေါဟာရအနက် ဖွင့်ပကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။

ထိုဝေါဟာရအတွက် အနက်နှစ်မျိုးပေးထားပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ ရှုပ်ထွေး၍ "ဆူးပေါသော ကလိမ်ချို"ဟူသည့် အနက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအနက်မှာ ဝေါဟာရ၏ မူလအနက်ဖြစ်ပါသည်။

အချို့ဝေါဟာရတို့တွင်မူ မူလအနက်ဖော်ပြကောင်းမှ ဖော်ပြပါမည်။ သာဓကအဖြစ် "ကျမ်းကျေ" ဟူသော ဝေါဟာရ၏အဖွင့်ကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။ မူလအနက်ကို မဖော်ပြသည်မှာ ထို"ကျမ်းကျေ"ဟူသော စကားကို မူလအနက်ဖြင့် သုံးနှုန်းခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

"မကျမ်းကျေသည်"ဟူသော စကားမျိုး၌ "နှံ့စပ်လိမ္မာနိုင်နင်းကျွမ်းကျင်သည်"ဟူသော ဥပစာအနက် ဖြင့် သုံးတတ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မူလအနက်တွင် သဒ္ဒါတန်ဖိုးတစ်မျိုးဖြင့် သုံးတတ်သော်လည်း ဥပစာအနက်တွင် သဒ္ဒါတန်ဖိုး ပြောင်းလဲတတ်သည်လည်းရှိပါသည်။ သာဓကအဖြစ် "ခလောက်ဆန်"ဟူသောစကားကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။ မူလမှာနာမ်အနက်သာဖြစ်ပါသည်။ ခလောက်ထဲက အချောင်းအတံကို ဆိုလိုပါသည်။ ဂြိုလ်မွှေသူဟူသော ဥပစာအနက်ဖြင့် နာမ်အဖြစ်လည်း သုံးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အသုံးများသည်မှာ "ဒီကောင်အလွန် ခလောက်ဆန်တယ်" ဟူသော စကားမှာကဲ့သို့ ကြိယာအဖြစ် ပို၍အသုံးများပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် အဘိဓာန်စာအုပ်ပါ ဥပစာအနက်ဖြင့် သုံးတတ်သည့် ဝေါဟာရများကို လေ့လာသင့်ကြ ပါသည်။

အဘိဓာန်အသုံးချမှု

အဘိဓာန်ကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် အဘိဓာန်အသုံးပြုတတ်စေဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အဘိဓာန် အသုံးပြုတတ်လာလျှင် စကားပြောရာတွင်လည်းကောင်း၊ စာရေးရာတွင်လည်းကောင်း ထူးခြား တိုးတက်လာ နိုင်ပါသည်။

စကားပြောရာ၊ စာရေးရာတွင် စကားလုံးရွေးချယ်အသုံးပြုတတ်ရန် အဘိဓာန်က အထောက်အကူပေးနိုင် ပါသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းမှန်ကန်ရေး၊ စကားအသုံးအနှုန်း ကျစ်လျစ်ရေး၊ စကားအသုံးအနှုန်းရှင်းလင်း ရေး၊ စကားအသုံးအနှုန်းထိမိရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်သည်ဟု အသေးစိတ်၍ဆိုနိုင်ပါသည်။

ပထမဦးစွာ စကားအသုံးအနှုန်း မှန်ကန်ရေးအတွက် အဘိဓာန်က အထောက်အကူပြုနိုင်ပုံကို ဆွေးနွေးပါမည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် ဆင်တူယိုးမှားဝေါဟာရများရှိပါသည်။ ယင်းဝေါဟာရများ၏

အဓိပ္ပါယ်များမှာ တူသလိုလိုရှိသော်လည်း သေချာစွာ စူးစမ်းကြည့်လျှင် ကွဲပြားသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ အဘိဓာန်အသုံးပြုကျင့်မရှိသူသည် ဆင်တူယိုးမှားဝေါဟာရများကို အဓိပ္ပါယ်တူဟု ထင်မှတ်၍ ရောယောင် သုံးမိတတ်ပါသည်။ အောက်ပါအသုံးများကို ကြည့်ပါ။

"သူသည်ရာထူးတိုးသွားသဖြင့် မာနတံခွန်လွှင့်ထူကာ ကြွားဝါနေသည်။"

"သူသည်အပြစ်ကို ကာကွယ်၍ပြောနေသည်။"

"ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအမည်အသစ်များ ရောင်းချတော့မည်။"

ပထမဝါကျတွင် "ကြွားဝင့်"ဟူသော ဝေါဟာရကို သုံးရမည့်အစား ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်သည့် "ကြွားဝါ"ကို မှားယွင်းသုံးမိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ "ကြွားဝင့်"ဟု သုံးပါက ပို၍ဆီလျော်မှန်ကန်ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဒုတိယဝါကျတွင် "ကွယ်ကာ"ဟူသော ဝေါဟာရကိုသုံးက ပို၍မှန်ကန်မည်ဖြစ်ပါသည်။ "နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်ရမည်" ဟုသုံး၍ "အပြစ်ကို ကွယ်ကာသည်" ဟူ၍သာသုံးလေ့ရှိရာ ဤနေရာ၌ "ကွယ်ကာ" ကိုသုံးက ပို၍မှန်ကန်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တတိယဝါကျမှာ သီတင်းခေါင်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေါင်းစဉ်အတိုင်းသာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ ရမည်ဆိုပါက ကုန်ပစ္စည်းတို့၏အမည်(နာမည်)အသစ်များကို နာမည်ချည်းသက်သက် ရောင်းချမည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာဆရာ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ ဤသို့မဖြစ်နိုင်ပါ။ "ကုန်ပစ္စည်း အမျိုးအစားအသစ်များ ရောင်းချတော့မည်" ဟုသာဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ "အမျိုးအစား" ဟူသော ဝေါဟာရအမှန်ကို သုံးရမည့်အစား "အမျိုးအမည်"ဟူသော ဝေါဟာရကို မှားယွင်းသုံးမိသည့် သာဓကပင်ဖြစ်ပါသည်။

အဘိဓာန်အသုံးပြုကျင့်ရှိသူသည် ဤသို့သော ဆင်တူယိုးမှားဝေါဟာရများကို မှန်ကန်အောင်သုံးတတ် ပါသည်။ "ခေါင်းလေး"၊ "ခေါင်းရှုပ်"၊ "ခေါင်းခြောက်"ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်နေသော ဝေါဟာရများကို ဤသို့မှန်ကန်အောင် သုံးနိုင်ပါသည်။

"ပြည်သူတို့ စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်းသည် ခေါင်းလေးစရာ ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။"

"ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်များလွန်းသဖြင့် ခေါင်းရှုပ်လှသည်။"

"မူးယစ်ဆေးစွဲနေသော သားဖြစ်သူအတွက် စဉ်းစားရသည်မှာ ကျွန်ုပ်ခေါင်းခြောက်လှပြီ။"

အဘိဓာန်တို့တွင် ရင်းမြစ်ကို ဖော်ပြမြဲဖြစ်သဖြင့် အဘိဓာန်သုံးကျင့်ရှိသူသည် ဝေါဟာရတို့၏ ရင်းမြစ်ကို သိထားပြီးဖြစ်သဖြင့် ဝေါဟာရများသုံးခြင်း၊ စာလုံးပေါင်းမှားခြင်းမျိုး ရှောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓာန်သုံးကျင့်မရှိသူသည် ထိုသို့မှားတတ်ပါသည်။ မှားတတ်ပုံသာဓကများမှာ -

"အနမတဂ္ဂ"ဟူ၍ သုံးရမည်ကို အနတဂ္ဂမဟု မှားသုံးခြင်း။

"အနဝတတ်ရေစင်" ဟူ၍ သုံးရမည်ကို နဝရတ်ရေစဉ်ဟု မှားသုံးခြင်း။

"သာဓကဆောင်ပြမည်"ဟူ၍ သုံးရမည်ကို "ဥပမာပြမည်" ဟု မှားသုံးခြင်းမျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓာန်လေ့လာမှုမရှိခြင်း၏ အကျိုးဆက်များပင်တည်း။

အဘိဓာန်ကို မလေ့လာခြင်းကြောင့် အရာဌာနအလိုက်သုံးရမည့် ဝေါဟာရများကို မှားယွင်းသုံးတတ်ပါသည်။ သာဓကမှာ ခွင့်တိုင်စာများတွင် "ပန်ကြားပါသည်"ဟု သုံးရမည့်အစား "လျှောက်ထားပါသည်"၊ "အစီရင်ခံပါသည်"စသည်ဖြင့် မှားယွင်းသုံးတတ်ပါသည်။

အဘိဓာန်အသုံးပြုတတ်ခြင်းသည် စကားအသုံးအနှုန်းကျစ်လျစ်အောင်လည်း စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ အဘိဓာန်မသုံးတတ်သူသည် ဤသို့သောဝါကျများကို ရေးတတ်ပါသည်။

"သူအစားအသောက်ပျက်ရာမှ ယခုအခါ ပြန်ကောင်းလာပြီ။"

အမှန်စင်စစ် "သူခံတွင်းပျက်ရာမှ ယခုအခါ ပြန်ကောင်းလာပြီ။"ဟု ကျစ်လျစ်စွာရေးနိုင်သည်။

အဘိဓာန်ကြည့်နည်းလမ်းညွှန်

အဘိဓာန်ကြည့်နည်းလမ်းညွှန်တွင် -

၁။ တည်ပုဒ်

၂။ သဒ္ဒါသတ်မှတ်ချက်

၃။ အသံထွက်

၄။ အနက်ဖော်

၅။ ထောင့်ကွင်း

၆။ ပရိယာယ်ပုဒ် စသည်ဖြင့် အကျဉ်းမျှ လေ့လာရမည်။

၁။ တည်ပုဒ်

၁။ တည်ပုဒ်များကို မျက်နှာမည်းစာလုံးများဖြင့် ဖော်ပြပါသည်။

၂။ အရေးတူသော်လည်း မူလအနက်ချင်းမတူသော တည်ပုဒ်များကို နံပါတ်ထိုး၍ သီးခြားတည်ပုဒ်အဖြစ်ဖော်ပြပါသည်။

သာဓက ။ ။ ကင်း¹ - န/ကင်း/ ကင်းခြေများ၊ ကင်းပုစွန်စသည့် အဆိပ်ထန်သော ပိုးမွှားမျိုးကို ခြုံ၍ခေါ်သောအမည်။

ကင်း² - န/ကင်း/ ၁။ ရန်သူ၏ အခြေအနေကို ထောက်လှမ်းရန် လှည့်လည်နေသူ။

၂။ သဒ္ဒါသတ်မှတ်ချက်

၁။ တည်ပုဒ်တို့သည် ဝါကျတွင်း၌ မည်သို့သောတာဝန်မျိုးကို ထမ်းဆောင်ကြောင်း ဖော်ပြလိုသည့်အတွက် တည်ပုဒ်နှင့်ယှဉ်ကာ သဒ္ဒါသတ်မှတ်ချက်ကို ဖော်ပြသည်။

၂။ သဒ္ဒါသတ်မှတ်ချက်များကို အတိုကောက်ဝေါဟာရဖြင့် ဖော်ပြသည်။

သာဓက ။ ။ ကြိယာ = ကြိ

ကြိယာဝိသေသန = ကြိဝိ

၃။ အသံထွက်

၁။ သဒ္ဒါသတ်မှတ်ချက်၏နောက်တွင် အသံထွက်ကို ဖော်ပြသည်။

၂။ အနက်ဖော်စာသားနှင့် ကွဲပြားစေရန် အသံထွက်ကို မျဉ်းစောင်းနှစ်ခုအကြား၌ ဖော်ပြသည်။

သာဓက ။ ။ ကကူရံ - န / ကာ့ကူယန်/ ငါးစည်ဖောင်းကော်ထွက်သော ပင်လယ်ငါးကြီးတစ်မျိုး။

၄။ အနက်ဖော်

အနက်ဖော်ကို အသံထွက်၏နောက်တွင် ရိုးရိုးပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ဖော်ပြသည်။

၅။ ထောင့်ကွင်း

(၁) ပညာရပ်နှင့်သက်ဆိုင်သော တည်ပုဒ်များ [နက္ခတ်၊ ဗေဒင်၊ သိပ္ပံ]
(၂) တည်ပုဒ်ကို အသုံးပြုသော ဒေသများ [ထားဝယ်၊ မြိတ်၊ ရခိုင်]
(၃) တည်ပုဒ်အမျိုးအစားများ [ပေါရာဏ၊ ဘန်း]
(၄) တည်ပုဒ် အရင်းအမြစ်ဖြစ်သော ဘာသာစကားများ [ပါဠိ၊ မွန်၊ အင်္ဂ] စသည်တို့ကို ထောင့်ကွင်း အတွင်း၌ ဖော်ပြသည်။

၆။ ပရိယာယ်ပုဒ်

တည်ပုဒ်တစ်ခုသည် အခြားသောတည်ပုဒ်တစ်ခု သို့မဟုတ် တည်ပုဒ်များနှင့် အနက်ချင်း၊ အကြောင်းချင်း ထပ်တူထပ်မျှညီမျှသည်။ သို့သော် အခေါ်ကွဲသည်။ ယင်းသို့သော တည်ပုဒ်များတွင် အနက်ချင်း၊ အကြောင်းချင်း တူသော အခြားတည်ပုဒ်ကိုပါအနက်စာသား၏ နောက်တွင် ကပ်၍ဖော်ပြသည်။ သာဓက ။ ။ ကောက်ဆန်ကြွေ - န/ကောက်ဆန်ဂွေ/- ကောက်လှိုင်းတိုက်ရာတွင် လှည်းပေါ်၌ ကျွေကျသောစပါး။ လှည်းကြွေ။

လေ့လာရန်ဝေါဟာရများ

၁။ ကနစို / န - ဇာသီးအဆန်ကို ဝမ်းနုတ်ဆေးဖော်ရသော သစ်ပင်တစ်မျိုး။ [ဟန္ဒီ ၊ ကနကာ]

၂။ ကတိုး/ဂဒိုး/ န - ၁။ နံ့သာအိတ်ရှိသော ဒရယ်တမျိုး။
၂။ ယင်းဒရယ်ဖို၏ ချက်အထက်တွင်ရှိသော နံ့သာခဲ။

၃။ ကာလဝမ်း/ကာလာ့ဝမ်း/န - ဝမ်းသွားအော့အန်သည့် ကူးစက်ရောဂါဆိုး။

၄။ ကောဠာသ/ကွတ်ထာသာ့/န- ခန္ဓာကိုယ်တွင်ပါသော ဆံပင်၊ မွေးညင်းစသော အဖို့(ပါ-ကောဌာသ) အစု။

၅။ ကျီးပေါင်း/ကျီးဗောင်း/န- ၁။ သစ်ပင်တွင်တွယ်ကပ်ကြီးပွားတတ်သော ချုံပင်တစ်မျိုး။
၂။ ရောဂါပိုးမွှားဒဏ်ရာစသည်ကြောင့် သစ်ပင်၊ အရိုးတွင် ဖြစ်ပွားသော ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သည့် အဖုအထစ်။

၆။ ချောင်းကြား/ချောင်းဂျား/န- သေးငယ်သောအပွင့်ဖြူပွင့်၍အရွက်လုံသားပုံရှိ ဆေးဖက်ဝင် ချုံနွယ်ပင်တစ်မျိုး။

၇။ ခြေချင်းဝတ်/ချေဂျင်းဝတ်၊ ချီဂျင်းဝတ်/န-ခြေမျက်စိအထက်နားရှိ အစိတ်အပိုင်း။

၈။ ချွဲယိုင်ဆေး/ချွဲယိုင်ဇေး/န- ချွဲထသောရောဂါကို ပျောက်ကင်းစေနိုင်သော ဆေးတစ်မျိုး။

၉။ ငရုတ်ကောင်း/န- ပူစပ်သောအစေ့ရှိ အသီးသီးသည့် နွယ်ပင်တစ်မျိုး။[သ-မရိစ]

၁၀။ ငါးကြီးအန်ဖတ်/ငါဂျီးအန်ဗတ်/န-အပူပိုင်းပင်လယ်တွင် မျောနေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေလငါး တစ်မျိုး၏ အူမထဲတွင်လည်းကောင်း တွေ့ရသော ဖယောင်းနှင့် တူသည့်အရာဝထု။
[နံ့သာအဖြစ်၊ ပရဆေးအဖြစ် အသုံးပြုသည်။

၁၁။ ငန်းဆေး/ငန်းဇေး/န- ငန်းနှင့်ယှဉ်သော အဖျားရောဂါများကို ကုရသောဆေး။

၁၂။ စတုမဓု/န- ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ သကာ၊ နှမ်းဆီ ဤလေးမျိုးကို ရောထားသော ဆေး။ [ပါ၊ စတု+မဓုရ]

၁၃။ စပါးကြီး/ဇဗဂျီး/န- အစာဖြစ်သောအကောင်ကို ကိုယ်ဖြင့်ပတ်ရစ်ဖျစ်ညှစ်၍ စားမျိုသော အဆိပ်မဲ့မြွေကြီး။

၁၄။ စမုန်စပါး/စမုန်ဇဗား/န- စပါးစေ့ပုံ ရနံ့မွှေးသော အသီးသီးသည့်အပင်ငယ်။

၁၅။ စာတတ်ပေတတ်/စာဒတ်ပေဒတ်/န-ကျမ်းဂန်စာပေ နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်သူ။

၁၆။ စားဆေး/စားဇေး/န- ၁။ စားမျိုရသော ရောဂါပျောက်ဆေး။
၂။ အနာ၏ပုတ်ဆွေးနေသောအပိုင်းကို စားသောဆေး။၏

၁၇။ စန်းယှဉ်နက္ခတ်/န- လပြည့်ဝန်းနှင့် ယှဉ်သောနက္ခတ်။

၁၈။ စိမ်နီမြင်းသွား/စိန်နီမျင်းသွား/န- အဆိပ်စိန်တစ်မျိုး ။

၁၉။ ဆေးတို့ဖတ်/ ဆေးတို့ဗတ်/န- တို့၍လိမ်းရသော သူငယ်နာဆေးတစ်မျိုး။

၂၀။ ဆေးပေးမီးယူ/ဆေးဗေးမီးယူ/န- အပါးတွင်ထား၍ အတိုအထွာကိစ္စ ခိုင်းစေရသူ။

၂၁။ ဆေးဖော်ဝါးဖက်/ဆေးဖော်ဝါးဗက်/န- ဆေးဝါးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သည့်ပစ္စည်း။

၂၂။ ဆေးဖိုးဝါးခ/ဆေးဗိုးဝါးဂ/န- ဆေးကုရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်။

၂၃။ ဆေးဖက်ဝင်/ဆေးဗကဝင်/ကြိ- ဆေးဝါးအဖြစ်ဖော်စပ်နိုင်သည်။

၂၄။ ဆေးမြီးတို/ဆေးမီးဒို၊ ဆေးမျိုးဒို/န- အလွယ်တကူ ဖော်စပ်သုံးစွဲနိုင်သောဆေး။
၂၅။ ဆင်ခူလည်ပြတ်/ဆင်ဂူလယ်ဖျတ်/န-လည်ကုပ်ဆံရင်းတွင်ပေါက်သောအနာ။
၂၆။ ဆင်တုံးမနွယ်/ဆင်ဒုန်းမနွယ်/န- အရွက်ကွမ်းရွက်နှင့်တူ၍ ဥရှိသည့် အသက်ပြင်းဆေးဖက်ဝင်နွယ်ပင်တစ်မျိုး။
၂၇။ ဇာတာဆေး၊ ကြိ- ဇာတာကို တွက်ချက်စစ်ဆေးသည်။
၂၈။ ဇောချွေးပြန်/ဇောဂွေးပျန်/ကြိ- စိတ်တုန်လှုပ်ချောက်ခြားခြင်း၊ ဝေဒနာပြင်းထန်ခြင်း တို့ကြောင့် ချွေးစေးအကြိမ်ကြိမ်ထွက်သည်။
၂၉။ ညို့သကျည်း/ ညို့သှဂျီး/န- ခြေသလုံး၏ ရှေ့ဖက်ပိုင်း။
၃၀။ ညောင်းညာ၊ကြိ- အကြောအခြင်တောင့်သည်၊ ဆိုင်းသည်။
၃၁။ တလှပ်လှပ် ၊ ကြိဝိ- ရင်ထဲတွင်တုန်တုန်ယင်ယင်ဖြစ်လျက်။
၃၂။ တိလက်သာ/တိလင်ဂသာ/န- အရွက်ဝိုင်းယောင်ရှိ မိုးဥတုတွင် အလေ့ကျပေါက်သော ဆေးဖက်ဝင်နွယ်ပင်တစ်မျိုး။
၃၃။ တေဆေး/တေဇေး/န- ပွေးကိုင်းမှုန့်စသည်ကို ထန်းလျက်၊ မန်ကျည်းမှည့် စသည်ဖြင့် နယ်ထားသောဆေး။
၃၄။ တံကောက်ကွေး/ဒဂေါက်ကွေး/န- ဒူးဆစ်ကွေးအတွင်းဘက်နေရာ။
၃၅။ တက္ကသိုလ်/တက်ဂသို/န- အဆင့်မြင့်ပညာရပ်များကို သင်ကြားဆည်းပူးရာကျောင်းကြီး။ [ပါ-တက္ကသိလာ]
၃၆။ တက်ဖျား ကျဖျား/တက်ဖျား ကျာ့ဖျား/န- ကိုယ်ပူအတက် အကျရှိသော အဖျားရောဂါတမျိုး။
၃၇။ တမင်းဆုပ်/ထမဇုတ်/န- အမြစ်ဆေးဖက်ဝင် အပင်တစ်မျိုး။
၃၈။ ထူထူထောင်ထောင်/ထူဒူထောင်ဒေါင်/ကြိဝိ- အခြေအနေဆိုးနေရာမှ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာလျက်။
၃၉။ ထောင့်တန်းဆွဲ/-ဆွဲ/ကြိ- လေဖြတ်၍ လက်ယာလက်နှင့် လက်ဝဲခြေ သို့မဟုတ် လက်ဝဲလက်နှင့် လက်ယာခြေတွဲလျက် အကြောဆိုင်းသည်။
၄၀။ ထိပ်ကပ်နာ/ထိတ်ခတ်နာ/န- နှာခေါင်းပိတ်ဆို့သောရောဂါ။
၄၁။ ထုံနာစို/ထုန်နာဇို/ ထုန်နဇို/န- အဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုကြောင့် ဖောရောင်သော ထုံနာကျဉ်နာ တစ်မျိုး။
၄၂။ ထုံးကြက်တက်ရည်/ထုန်းကျက်တက်ယေ/န- ထုံးစိမ်ထားသောရေကြည်။
၄၃။ ဒူလာ၊န- အဆစ်အမျက်ကိုက်ခဲသော ယောကျာ်းရောပါ။[သ၊တုလာ]
၄၄။ ဒန္တစို/ဒန်ဒဇို/န- ရေစီးကမ်းပြိုသွားဖုံးရောဂါ။[ပါ- ဒန္တ+မြန်မို]
၄၅။ ဓာတ်ခွဲခန်း/ဒတ်ခွဲဂန်း/န- သိပ္ပံနည်းအရ စမ်းသပ်လေ့လာရာအခန်း။
၄၆။ ဓာတ်စာ၊ န- ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မျှတစေသောအစာ။
၄၇။ ဓာတ်လျှော/ဒတ်ယှော/ကြိ- ဝမ်းလျှောသည်။
၄၈။ နားအူ၊ ကြိ- နားတွင်း၌ဆူညံညံအသံများဖြစ်ပေါ်နေသည်။
၄၉။ နေစာမြက်/နေဇာမျက်/န- အရွက်ရှည်ချွန်း၍ မြေ၌တွားပေါက်သောဆေးဖက်ဝင်မြက်တစ်မျိုး။
၅၀။ နံ့သာနီ/နန့်သှာနီ/နသနီ/န- အဆင်းနီသော အနှစ်နံ့သာတစ်မျိုး။
၅၁။ နက္ခတ္တဗေဒ/နက်ခတ်တာ့ဗေဒ့/န-နက္ခတ်နှင့်ဆိုင်သောပညာ။ [ပါ-နက္ခ+ဗေဒ]
၅၂။ နွားလျှာကြီး/နယှဂျီး/န- ကျောက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးအဖြစ်သုံးရသော ဆေးဖက်ဝင် နွယ်ပင်တစ်မျိုး။

၅၃။ နှလုံးသွေးပျက်/နှလုန်းသွေးပျက်/ကြိ- (ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာကို မြင်တွေ့ရသဖြင့် စိတ်ဖောက်ပြန်သည်။

၅၄။ နှာစေး/နှာစီး/ကြိ- ၁။ အအေးမိ၍ နှာရည်ယိုသည်။ နှာခေါင်းပိတ်သည်။
၂။ (ဥပစာ)အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မပြောပဲနှုတ်ပိတ်နေသည်။

၅၅။ နာနှတ်/ကြိ- မေ့မြောနေသူကို ကွမ်းရွက်နံ့၊ ရေမွှေးနံ့စသည်ပေး၍ သတိရအောင်လုပ်သည်။

၅၆။ ပဋိဇီဝဆေး/ပတိဇီဝဲ့ဆေး/န- ရောဂါပိုးကို သုတ်သင်နိုင်သောဆေး။[ပါ-ပဋိ+ဇီဝ+မြန်၊ ဆေး]

၅၇။ ပဋိသန္ဓေ/ပတိသန်ဒေ/ဗဒိတ်သုဒေ/န- ၁။ ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ကိုယ်ဝန်။ [ပါ-ပဋိ သန္ဓိ]

၅၈။ ပဲသီတာ/ပဲသီဒါ/န- အဖုအလုံးငယ်များထွက်သော ကျောင်ရောဂါတစ်မျိုး။

၅၉။ ပဥ္စကာနီ/ပျင်စကာနီ/န- ဝက်သစ်ချမျိုးဝင် ချုံပင်တစ်မျိုးတွင် ပိုးကောင်ကြောင့်ဖြစ်သည့် ဆေးဖက်ဝင်အဖုအလုံး၊ ကျီးပေါင်း။

၆၀။ ပရဆေး/ပရဆေး/ပလဆေး/န- ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်း [ဟိန္ဒီ၊ ပံဆာရီ]

၆၁။ ဘောစကိုင်း/ဗောစကိုင်း/န- ရွက်ဆိုင်အတံများရှိသည့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်တစ်မျိုး၊ အဝေရာပင်။

၆၂။ မာတြာ/မာဒယာ/န- ၁။ကလေးသူငယ်တို့ကို ဖမ်းစားတတ်သည်ဟုဆိုသော နတ်သမီး။
၂။သူငယ်နာရောဂါတစ်မျိုး။ [ပါ-မာတရ]

၆၃။ မက်ကလောင်/န- အပြင်းဖျား၍ စအိုဝတွင် ပြည်ဖုငယ်များပေါ်တတ်သောရောဂါ။

၆၄။ မုတ္တကတ်/မုတ်ဒကတ်/န- ဆီးအိမ်တွင် ထိုးကျင်ကိုက်ခဲသော ရောဂါ။[ပါ-မုတ္တ+ဃာတ]

၆၅။ မန်း ၁။ ကြိ- ဘေးအန္တရာယ်ပျောက်ပြယ်စေရန် မန္တန်ကို ရွတ်ဆိုသည်။
မန်း ၂။ န- အနာပတ်လည်၌ ညိုမည်းရောင်ရမ်းနေသော အခြေအနေ။
မန်း ၃။ န[ပေါ]- ၁။ ဆန်ကော
၂။ ဆန်ကောကြီးသဏ္ဌာန်ဆောင်းခရာတစ်မျိုး။

၆၆။ မျက်ဖြူလန်/ကြိ- မျက်ဖြူဆိုက်သည်။

၆၇။ မြစ်ချင်းပြီးဆေး/မျစ်ချင်းပီးဆေး/န-အခြားဆေးမည်တွဲဖက်ရန်မလိုဘဲ တစ်မျိုးတည်းဖြင့် ရောဂါပျောက်စေနိုင်သော ဆေးမြစ်ဆေးပင်။

၆၈။ ရင်ပြည့်/ယင်ပျေ့/ကြိ- အစာမကြေသဖြင့် ရင်ထဲတွင် ပြည့်ကယ်သည်။

၆၉။ ရမ်းကား/ယန်းဂါး/ကြိ- မဆင်မခြင် ထင်ရာပြုမူသည်။

၇၀။ လေချဉ်တက်/လေဂျင်တက်/ကြိ- အစာအိမ်မှ အချဉ်ပေါက်သောအနံ့ပါရှိသည့်လေ လည်ချောင်းမှ အထက်သို့ပြန်တက်သည်။

၇၁။ လေငန်း၊ န- ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းမလှုပ်နိုင်ခြင်း၊ အကြောဆွဲခြင်း စသည်ဖြစ်ပွားသော ရောဂါ။

၇၂။ ဝမ်းဖောဝမ်းရောင်/ဖော-ယောင်/န- အစာမကြေ၍ ဝမ်းခေါင်းပြည့်တင်းသည့်ရောဂါ။

၇၃။ သမားဂုဏ်ပြ/သမဂုန်ပျာ့/ကြိ- မိမိမည်မျှ သိမြင်နားလည်တတ်ကျွမ်းကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ဝင့်ကြွားသည်။

၇၄။ သွေးခြည်ဥ/သွေးဂျီအု/ကြိ- ထိခိုက်သဖြင့် သွေးကြောမျှင်ငယ်များ ပျက်စီးရာတွင် သွေးစုခဲသည်။

၇၅။ သွေးစုနာ/သွေးဇုနာ/န- သွေးပုတ်စု၍ ပြည်တည်သော အကျိတ်နာ။

၇၆။ သွေးဆုံး/ကြိ- အမျိုးသမီးများတွင် သက်ကြီးပိုင်း၌ ဓမ္မတာသွေးပေါ်ခြင်း လုံးဝရပ်စဲသည်။

၇၇။ သွေးတိုး/သွေးဒိုး/န- သွေးဖိအား ပိုလွန်းသောရောဂါ

၇၈။ သွေးတက်/ကြိ- ၁။ သွေးဖိအား ပိုလွန်းသည်။
၂။ သွေးလှုပ်ရှားမ ရုတ်တရက်ဖောက်ပြန်၍ သတိလစ်သည်။

၇၉။ ငန်း၊န- သည်းခြေ၊ လေ၊ သလိပ်တို့ တစ်ပါးချင်းဖြစ်စေ၊ နှစ်ပါးပေါင်း၍ ဖြစ်စေ၊ သုံးပါးလုံးဖြစ်စေ ဖောက်ပြန်၍ ဖြစ်သောရောဂါ။

၈၀။ ငယ်ချေး/ငယ်ချီး/န- ၁။ မွေးခါစ ကလေးစွန့်သော ကျင်ကြီး။
၂။ သေခါနီးစွန့်သော ကျင်ကြီး။

၈၁။ ဘာသာပြန်/ပျဉ်/ကြိ- ဘာသာစကားတစ်ခုခုဖြင့် ရေးသားပြောဆိုချက်ကို အခြားဘာသာ စကားတစ်ခုခုဖြင့် ပြောင်းလဲရေးသား ပြောဆိုသည်။

၈၂။ အဘိဓာန်/အဗိဒန်/အဗိတ်ဒန်/န - ၁။ စကားလုံးတို့ကို စနစ်တကျစီစဉ်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုသော ကျမ်း။
၂။ ဘာသာစကားတစ်ခု သို့မဟုတ်ပညာရပ်တစ်ခုရှိသော စကားလုံး တိကို အက္ခရာစဉ်ကာ မူလဘာသာစကားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား ဘာသာစကားတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဖြစ်စေ အနက်ဖွင့်ဆို၍ အသံထွက် ရင်းမြစ်စသည်ကို ဖော်ပြသောကျမ်း။ [ပါ-အဘိဓာန]

၈၃။ အဖျားသွေး/အဖျားသွေး/န- အဖျားရောဂါ၏ အပူရှိန်။

၈၄။ အကြောဆွဲ၊ ကြိ- ရောဂါကြောင့် ခြေလက်စသည် ဆန့်ငန်ဆန့်ငင် ဖြစ်သည်။

၈၅။ အနာပဆုပ်/အနာ့ပဆုတ်/န- ကျော၌ ပဆုပ်ပနီကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်သည့်အနာ။

၈၆။ အမောဖောက်၊ ကြိ- ရောဂါသည်းသဖြင့် ရုတ်တရက် မောဟိုက်လာသည်။

၈၇။ အူကျ၊ ကြိ- ဝမ်းတွင်းမှအူသည် အောက်ခံအမြှေးပါးပေါက်၍ ဆီးခုံရိုးအောက်သို့ လျှောကျသည်။

၈၈။ အူရောင်ငန်းဖျား/အူယောင်ငန်းဖျား/န- ဗိုက်၊ရင်ဘတ်တို့တွင် အနီဖုကလေးများ ပေါ်တတ်ပြီး အူမကြီး ကို ပြင်းထန်စွာ နာကျင်စေသည့် အဖျားရောဂါ (တိုက်ဖွိုက်)

၈၉။ ချောင်းဆိုးသွေးပါ/ချောင်းဇိုးသွေးဗျာ/န - ချောင်းဆိုးသောအခါ သွေးပါလာတတ်သော အဆုတ်နာ။

၉၀။ ချက်ဆေး/ချက်ဆေး/န- ဆေးမည်များကို ရောနှော၍ကျိုချက်ထားသော ရောဂါကုဆေး။

၉၁။ ချရား/ချယား/န- ခရေ

၉၂။ ကညာ/ကညာ/န- ၁။ ဆယ်နှစ်အထက် ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက်ဖြစ်သော မိန်းမငယ်။
၂။ အပျိုခင်

၉၃။ ကူးစက်ရောဂါ/ကူးစက်ယောဂါ/န- တစ်ယောက်မှတစ်ယောက်၊ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ကူးစက် ပျံ့နှံ့သွားသော ရောဂါမျိုး။

၉၄။ ကောလိသိန်/ကောလိသိန်/န- အမြစ်က အားတိုးဆေးဖော်ရသော တရုတ်ပရဆေးပင်တစ်မျိုး။

၉၅။ ငှက်ဖျား/န- (တရုတ်၊ ကိုရီးယား၊ ဂျပန်တို့၌ စိုက်ပျိုးသည်)

မြန်မာအဘိဓာန် အက္ခရာစဉ်နည်း

မြန်မာအဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ်တွင် ကျင့်သုံးသော အက္ခရာစဉ်နည်းကို တင်ပြသွားမည်။ ရှေးဦးစွာ သိထားရမည်မှာ ကကြီး၊ ခကွေးဟုခေါ်သော ဗျည်းအစဉ်ကို ဤသို့ရေးချပါ။

က	ခ	ဂ	ဃ	င
စ	ဆ	ဇ	ဈ	ည(ဉ)
ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
ယ	ရ	လ	ဝ	သ
	ဟ	ဠ	အ	

ကွင်းထဲက(ဉ)ကို ညကလေးခေါ်ပါသည်။ "ည"ကို ညကြီးဟု ခေါ်ပါသည်။ ညကလေးပြီးမှ ညကြီးလာသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဗျည်းအစဉ်ကို သိပြီးဖြစ်၍အမှန်တကယ် အက္ခရာစဉ်မည်ပြုသောအခါ သရကာရန်၊ အသတ်ကာရန်၊ ဗျည်းတွဲဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းကို သိထားရပါမည်။ သရကာရန် စကားလုံးများကို စဉ်ပြီးမှ အသတ်ကာရန်စကားလုံးကို စဉ်သည်။ အသတ်ကာရန်စကားလုံးပြီးမှ ဗျည်းတွဲကို စဉ်ပါသည်။

သရကာရန်(၂၂)လုံးကို အတိုမှတ်မိစေရန် "အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အံ၊ အို"ဟူ၍ သရကာရန်ရှစ်လုံးဖြင့် အတိုမှတ်သားနိုင်ပါသည်။ ပြီးလျှင် ယင်းတို့နောက်က အသံပွားများကို ထပ်ဖြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် "အ၊ အာ၊ အား၊ အိ၊ အီ၊ အီး၊ အု၊ အူ၊ အူး၊ အေ၊ အေ့၊ အေး၊ အဲ၊ အဲ့၊ အော၊ အော့၊ အော်၊ အံ၊ အံ့၊ အို၊ အို့၊ အိုး" သရကာရန်(၂၂)လုံးကို ရလာပါသည်။

သရကာရန်ထားပြီးလျှင အသတ်ကာရန်ဇယားကို သိအောင် ဤသို့မှတ်ပါ။ အကယ်၍ အသတ်စဉ်ကို (ပါဠိသတ်အပါအဝင်) ပေးထားခဲ့လျှင် "က"မှ"အ"အထိ ဗျည်းအစဉ်သည် အသတ်အစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာအသတ်(၁၀)ခုသာရှိရာ ယင်းတို့ကိုသာ မှတ်ဖို့လိုပါသည်။

က်	---------------------	င်
စ်	---------------------	ဉ်၊ ည်
တ်	---------------------	န်
ပ်	---------------------	မ်
ယ်	---------------------	

ကဝင်္ဂ၊ စဝင်္ဂ၊ တဝင်္ဂ၊ ပဝင်္ဂများမှာ အစနှင့်အဆုံး အက္ခရာသည် အသတ်ဖြစ်သည်။ နောက် "-ယ်" ပေါင်း (၁၀)ခု ရှိပါသည်။

အသတ်ကာရန်ကို သိလိုပါက " "အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အံ၊ အို"သရရှစ်လုံးထဲက "အ၊ အိ၊ အု၊ အော၊ အို"ဟူ၍ သရငါးလုံးနှင့် အသတ်ဆယ်မျိုးကိုပေါင်းကြည့်ပါ။ ပေါင်းနိုင်သမျှ အသတ်ကာရန် အရေအတွက်ရသည်။ ကြည့်ပါ။

-က်

အ	+	က်	=	အက် - မက်မော
အု	+	က်	=	အုက်
အော	+	က်	=	အောက်
အို	+	က်	=	အိုက်

-င်

အ	+	င်	=	အင် - မင်အိုး
အသံပွား			=	အင့်
အသံပွား			=	အင်း
အော	+	င်	=	အောင်
အသံပွား			=	အောင့်
အသံပွား			=	အောင်း - မောင်းမ
အို	+	င်	=	အိုင်
အသံပွား			=	အိုင့်
အသံပွား			=	အိုင်း

-စ်

အ	+	စ်	=	အစ်

-ဉ်

အ	+	ဉ်	=	အဉ်
အသံပွား			=	အဉ့်
အသံပွား			=	အဉ်း

-ည်

အ	+	ည်	=	အည်
အသံပွား			=	အည့်
အသံပွား			=	အည်း

-တ်

အ	+	တ်	=	အတ်
အိ	+	တ်	=	အိတ် - မိတ်ဆွေ
အု	+	တ်	=	အုတ်

-န်

အ	+	န်	=	အန်
အသံပွား			=	အန့်
အသံပွား			=	အန်း - မန်းမြို့
အိ	+	န်	=	အိန်
အသံပွား			=	အိန့်
အသံပွား			=	အိန်း - မိန်းမ
အု	+	န်	=	အုန်
အသံပွား			=	အုန့် - မုန့်စား
အသံပွား			=	အုန်း - မုန်းပင်

-ပ်

အ	+	ပ်	=	အပ်
အိ	+	ပ်	=	အိပ်
အု	+	ပ်	=	အုပ်

-မ်

အ	+	မ်	=	အမ်
အသံပွား			=	အမ့်
အသံပွား			=	အမ်း
အိ	+	မ်	=	အိမ်
အသံပွား			=	အိမ့်
အသံပွား			=	အိမ်း
အု	+	မ်	=	အုမ်
			=	အုံ - မုံရွာ
အသံပွား			=	အုမ့်

= အို့

အသံပွား = အုမ်း

= အိုး

-ယ်

အ + ယ် = အယ်

အသတ်ကာရန်ရပါပြီ။ သတိပြုရန်မှာ “အုမ်”နှင့်“အို”သည် အတူတူဖြစ်သည်။ အို၊ အို့၊ အိုးကို “မသတ်”ဟုမှတ်ပါ။ သို့ရာတွင် “အုမ်”ပြီးမှ “အို”လာသည်။ “အုမ့်”ပြီးမှ “အို့”လာသည်။ “အုမ်း”ပြီးမှ “အိုး”လာသည်။

အသတ်ကာရန်ပြီးလျှင် ဗျည်းတွဲများကို စဉ်ရပါသည်။ ယပင့်၊ ရရစ်၊ ဝဆွဲ၊ ဟထိုး၊ ယပင့်ဝဆွဲ၊ ရရစ်ဝဆွဲ၊ ယပင့်ဟထိုး၊ ရရစ်ဟထိုး၊ ဝဆွဲဟထိုး၊ ယပင့်ဝဆွဲဟထိုး၊ ရရစ်ဝဆွဲဟထိုး (-ျ ၊ ြ- ၊ -ွ ၊ -ှ ၊ -ျွ ၊ ြွ- ၊ -ျှ ၊ ြှ- ၊ -ွှ ၊ -ျွှ ၊ ြွှ-)တို့သည် ဗျည်းတွဲများဖြစ်ကြပါသည်။ “ကျ”သည် (က+ယ) ဗျည်းနှစ်လုံးတွဲရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် ဗျည်းတွဲခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျန်ဗျည်းတွဲများမှာလည်း ထိုနည်းအတိုင်း ဗျည်းအချင်းချင်း တွဲစပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယပင့်ဝဆွဲ = -ျွ

ရရစ်ဝဆွဲ = ြွ- - မြွေပါ

ယပင့်ဟထိုး = -ျှ

ရရစ်ဟထိုး = ြှ-

ဝဆွဲဟထိုး = -ွှ - မွှေးပျံ့

ယပင့်ဝဆွဲဟထိုး = -ျွှ

ရရစ်ဝဆွဲဟထိုး = ြွှ-

သရချင်း၊ အသတ်ချင်း၊ ဗျည်းတွဲချင်းတူပါက ရှေ့နောက်ခွဲပုံကို ကြည့်ပါ။

ဥပမာ - ၁။ ကျောက်နီ (က-သတ်)

၂။ ကျောင်းသား (င-သတ်)

ယ-ပင့်ချင်းတူ၏။ သို့သော် တစ်ခုက ‘က-သတ်’ တစ်ခုက ‘င-သတ်’ဖြစ်သည်။ အသတ်စဉ်မှာ ‘က-သတ်’ ပြီးမှ ‘င-သတ်’လာသည်ကို သတိပြုပါ။

၁။ ကျားကြီး

၂။ ကျူပင်

ယ-ပင့်ချင်းတူ၏။ “ကျား”က“အား”ကာရန်၊ “ကျူ”က“အူ”ကာရန်ဖြစ်သည်။ သရဇယားမှာ “အား”ကာရန်က အရင်လာသည်။

၁။ ခင်သန်းနု (န-ဗျည်း)

၂။ ခင်သန်းလွင် (လ-ဗျည်း)

ရှေ့စကားလုံးတူသမျှကို ချေပါ။ နောက်စကားလုံးကို ဗျည်းတူ မတူကြည့်ပါ။ မတူက ဗျည်း(၃၃)လုံးတွင် မည်သည့်ဗျည်းက အရင်လာကြောင်း သတိပြုပါ။ "န"နှင့်"လ"တွင် "န"က အရင်လာသည်။

၁။ ခင်သန်းနု (န-ဗျည်း-အု ကာရန်)

၂။ ခင်သန်းနိုင် (န-ဗျည်း-အိုင် ကာရန်)

ယခုကဲ့သို့ ဗျည်းချင်းတူပါက ကာရန်ကို ကြည့်ပြီးခွဲပါ။ "အု"ကာရန်ပြီးမှ "အိုင်"ကာရန်လာသည်။

ဤဆောင်းပါးကို ချုပ်လိုက်လျှင်

၁။ သရ - အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အံ၊ အို

၂။ အသတ် - က်၊ င်၊ စ်၊ ဉ်၊ ည်၊ တ်၊ န်၊ ပ်၊ မ်၊ ယ်

၃။ ဗျည်းတွဲ - ျ ၊ ြ ၊ - ၊ - ၊ ျ ၊ ြ ၊ ျ ၊ ြ ၊ - ၊ - ၊ ြ

သရ(၂၂)လုံး အကျယ်ကိုသိလိုပါက အ၊ အာ၊ အား၊ အိ၊ အီ၊ အီးစသည်ဖြင့် ဆက်ပြီး အသံပွားကြည့်ပါ။ "က-သတ်"ကာရန် အက်၊ အုက်၊ အောက်၊ အိုက်တို့ကို အ၊ အိ၊ အု၊ အော၊ အိုတို့နှင့် ပေါင်းကြည့်ရာမှ ရလာပုံကို သတိပြုပါ။ အခြား -င်၊ စ်၊ န်၊ ဉ်၊ ည်စသည်တို့သည်လည်း အ၊ အိ၊ အု၊ အော၊ အို ငါးလုံးနှင့် ပေါင်းကြည့်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ အသတ်ကာရန်များကို ရနိုင်ပါသည်။

အခန်း (၅)

စကားပြေ

မရှိမဖြစ် အိမ်သုံးတိုင်းရင်းဆေး

ကျန်းမာခြင်းကို လူတိုင်းတောင့်တ လိုလားကြသည်။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရများကြောင့် ကိုယ်လက်မအီမသာ နေမကောင်းဖြစ်လာသော် အထောက်အကူပြု ဆေးဝါးများဖြင့် ကုသကြရသည်။ ရှေးမြန်မာမင်းများ လက်ထက်အခါကပင် တော်ဝင်နန်းတွင်းသမားတော်ကြီးများ ခန့်အပ်၍ ရိုးရာဆေးပညာဖြင့် ကုသခဲ့ကြခြင်း အထောက်အထားများစွာရှိသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်အိမ်နှင့်တစ်အိမ် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်စွာ နေထိုင်လေ့ရှိကြသော မြန်မာလူမျိုးတို့သည် နေမကောင်းထိုင်မသာ ဖြစ်သူရှိပါက မိမိတို့ရိုးရာဓလေ့ အိမ်သုံးတိုင်းရင်းဆေးများ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အမြစ်များကို လမ်းညွှန်နည်းပေးခြင်းဖြင့် စောင့်ရှောက်ကူညီကြလေ့ရှိသည်။ 'ကိုရင်သာအေး ချွေးငုတ်နေတယ်ဆို ကွမ်းရွက်ပြုတ်ရည်လေး သောက်လိုက်ပါလား။' 'ဖိုးသောကြာ ရင်ပြည့်နေရင် လျှာပွတ်ဆေးစားလိုက်လေ။' 'မောင်ချစ်ထွေး ချောင်းဆိုးနေသလား၊ လျက်ဆားစစ်အိမ်မှာ ရှိတယ်၊ ယူလာခဲ့ပေးမယ်။' 'အိမ်မှာဘွားလေး သွေးတက်ချင်သလိုဖြစ်နေလို့ ဒန့်သလွန်ရွက်လေး နည်းနည်း လောက်ခူးသွားပါရစေ။'

ဤသည်တို့ကား မြန်မာ့လူနေမှု ရပ်ဝန်းတွင် မကြာခဏ ကြားရသော နည်းပေးလမ်းပြစကားများ ဖြစ်ကြသည်။

အမှန်စစ်စစမူ မြန်မာ့ရိုးရာ အိမ်သုံးဆေးဖက်ဝင် အပင်အမြစ်အရွက်များသည် ခေတ်သစ်အနောက်တိုင်းဆေးဝါးများနှင့် ဆန့်ကျင်လွန်ဆွဲနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဒွန်တွဲနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်း ဆေးဝါးများ၏ မူလဇစ်မြစ်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိသော သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အရွက်၊ အသီး၊ အခေါက်၊ အမြစ်များကို ခေတ်မီနည်းစနစ်နှင့် ပေါင်းစပ်ပြုလုပ်ထားကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဆေးတုဆေးယောင်များ၊ သမားတုသမားယောင်များ ပေါ်ပေါက်လာမည့် အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြကြီးစွာဖြင့် ဆေးပညာသေရာပါလေရော့ ဆိုသည့်နှယ် ဆရာစားချန် ကွယ်ဝှက်သိမ်းဆည်းခဲ့ကြခြင်းသည် တိုင်းရင်းဆေးပညာ တိမ်မြုပ်လုဖြစ်ခဲ့ရခြင်း အကြောင်းရင်းများစွာအနက် တစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းရင်းဆေးပညာ၏ ခက်ခဲနက်နဲမှု၊ မသိသူကျော်သွား သိသူဖော်စား စွမ်းရည်မြင့်မားမှုများကို နားလည်တန်ဖိုးထားကြသူများ၏ ပြန်လည်ဖော်ထုတ်မှုကြောင့် တစ်စထစ်တစ်စ လူသိများထင်ရှားလာသည်။ အရိုးကို အရွက်မဖုံးစေပဲ ခေတ်အမြင်၊ ခေတ်အတွေး၊ ခေတ်အဆင်အပြင်တို့နှင့် အချိုးညီပေါင်းစပ်ပြီး တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာနမှ ဈေးကွက်ဝင် တိုင်းရင်းဆေးများစွာ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချီလာခဲ့သည်။ ထို့အတူ အစဉ်အလာရှိသော တိုင်းရင်းဆေး ဆရာကြီးများကလည်း မိမိတို့ မိရိုးဖလာဖော်နည်းအား အခြေခံ၍ ခေတ်မီနည်းစနစ် အသုံးပြုပြီး ဈေးကွက်ဝင် တိုင်းရင်းဆေးများ တီထွင်ထုတ်လုပ်လာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ယခင်က ဘကြီးမှုန်၏ ဆေးခါးကြီးများကို မသက်မသာ ရှုံ့ရှုံ့မဲ့မဲ့ သောက်ခဲ့ကြရာမှ ယခုမူ ခေတ်မှီထုတ်လုပ်ရေး နည်းစနစ်ကြောင့် အာနိသင် မပျက်ယွင်းစေဘဲ ဘကြီးမှုန်၏ ဆေးခါးသည် ဘကြီးမှုန်၏ ဆေးပြားဖြစ်လာပြီး သောက်ရာမှာ ချို၊ မျိုရာမှာ မခါးတော့ပါ။ အရီးပွေးဒုတ်၏ တေးဆစ်တစ်ဖုံသည်လည်း ယခင်ကလို လည်ချောင်းနင်အောင် သံပရာသီးတစ်လုံးခန့် မျိုချရသော ဧရာမဆေးလုံးကြီး မဟုတ်တော့ဘဲ

ခေတ်မီနည်းစနစ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ သဘော်ာစေ့အရွယ် ကျုံ့နိုင်သွားချေပြီး သောက်ရာမှာ လွှော့ခနဲ လွယ်ကူပါဘိခြင်း။

တိုင်းရင်းဆေးများကို သုံးစွဲသူများ ဘေးဥပဒ်မရှိစေရန် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးဥပဒေအမှတ် (၇/၉၆)ကို ၁၉၉၆ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၅)ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဖြစ်သည်။ ဤဥပဒေအရ တိုင်းရင်းဆေးထုတ်လုပ်ရောင်းချ ဖြန့်ဖြူးရာတွင် အရည်အသွေးအာနိသင်ကောင်းမွန်ရေး၊ သမားစဉ်ဆက် ဖော်နည်းမပျက်ရေး၊ ဘေးဥပဒ်ဖြစ်စေသော ဓာတုပစ္စည်းများ မပါဝင်ရေး၊ စနစ်တကျ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

ဤဥပဒေ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် တိုင်းရင်းဆေးသုံးစွဲသူတို့ ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ်ကင်းဝေးစေရန် အပြည့်အဝ အကာအကွယ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မှတ်ပုံတင်စိစစ်ပြီး ရောင်းချသောတိုင်းရင်းဆေးများကို အနာနှင့်ဆေး သင့်အောင်ရွေး၍ စိတ်ချလက်ချ သုံးစွဲနိုင်သည်။ ထုတ်လုပ်ရောင်းချရာတွင် သတိပြုသင့်သည့်အချက်မှာ အာနိသင်ကောင်းမွန်စိတ်ချရသော တိုင်းရင်းဆေးများ ဖြစ်လင့်ကစားအရသာခါးသီးခြင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်မလှပခြင်း၊ တိုက်ကျွေးရသော ပမာဏမရေရာခြင်းတို့ကြောင့် သုံးစွဲရန်တွန့်ဆုတ်ခြင်းများ တွေ့ကြုံရတတ်သည်။ ဈေးကွက်မဝင် ဖြစ်တတ်သည်။ ဆေးကောင်းပေမယ့် အဝယ်ဆိုးပါကလည်း သုံးစွဲလိုမှု လျော့နည်းတတ်သည်ပင်။ သို့ဖြစ်ရာ ခေတ်မီ ဆေးပြား၊ ဆေးခဲ၊ ဆေးတောင့်အသွင်ပြုပြင်မွမ်းမံထုတ်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် သုံးစွဲသူများ၏ နှစ်သက်မှု ရရှိလာစေသည်။ ပမာဆိုရသော် တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာနမှ ထုတ်လုပ်သော မက်လင်ချဉ် ဆေးပြား၊ မတဲမြင့်မိုရ်ကုန်းဆေး စသည့်ဆေးပုလင်း ဆေးပြားများသည် စားသုံးသူအကြိုက် အနေအထားဖြစ်ကြသည်။

သကြားအုပ် တိုင်းရင်းဆေးပြားများ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက်လည်း ဆက်လက်ကြိုးပမ်းနေကြသည်။ အာနိသင်ထက်မြက်ပြီး သုံးစွဲရာတွင် အရသာဆိုးရွားမှုမရှိ၊ သောက်ရလွယ်၊ မျိုရလွယ်၊ အရွယ်အစားဖြစ်လာပါက တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်ကြားဖြင့် တိုင်းရင်းဆေးသုံးစွဲလိုသူများ များပြားလာပါလိမ့်မည်။ တိုင်းရင်းဆေးပညာ ဦးစီးဌာနမှ ခေတ်မီ တိုင်းရင်းဆေး ထုတ်လုပ်ရေးကို စနစ်တကျ သုတေသနပြုဆောင်ရွက်လျှက် ရှိသည်။

အစွမ်းထက်တိုင်းရင်းဆေးများ၏ အားသာချက်တစ်ရပ်မှာ ဈေးနှုန်းသက်သာခြင်းဖြစ်သည်။ အာနိသင်တူညီသော ခေတ်ပေါ်တိုင်းရင်းဆေးဝါးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် တိုင်းရင်းဆေးများမှာ အဖိုးနှုန်းချိုသာသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာနမှ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော တိုင်းရင်းဆေးများကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ဘာသာရပ်ရှုထောင့်မှ လေ့လာကြည့်လျှင် ကောင်းခြင်းအင်္ဂါလေးရပ်နှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၁။ သုံးစွဲလိုသောအချိန်၌ မဆိုင်းမတွ ဝယ်ယူရရှိသည်။

၂။ လူတိုင်းဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်အောင် ဈေးနှုန်းချိုသာသည်။

၃။ လူအများလက်ခံသုံးစွဲနိုင်သော ရိုးရာဆေးဖြစ်သည်။

၄။ ကျေးလက်ဒေသနှင့် မြို့ပေါ်ဒေသ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် စနစ်တကျစမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီးမှ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှသာ မှတ်ပုံတင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခွင့်ရသော တိုင်းရင်းဆေးများမှာ နှစ်ဖက်လှစွမ်းရည် ပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သမားတို့၏ သစ္စာကို အခြေခံ၍ ကောင်းကင်ကြယ်တာရာ၊ နက္ခတ်၊ ဂြိုလ်သွားဂြိုလ်လာအခါသမယကို

တွက်ချက်ပြီး ဝိဇ္ဇာနည်းကျ ဖော်စပ်ရခြင်းကြောင့် နွယ်မြက်သစ်ပင် ဆေးဖက်ဝင်သည်သာမက ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန အစားအစာနှင့် ဆေးဝါးသုတေသန ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် သိပ္ပံနည်းကျ စမ်းသပ်စစ်ဆေးအတည်ပြုမှု ရယူပြီးမှ မှတ်ပုံတင်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခွင့်ပြုသော ဆေးများဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိဇ္ဇာနည်းကျ သိပ္ပံနည်းကျ နှစ်ဖက်လုံစွမ်းရည် ပြည့်ဝသောဆေးများဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ "ခေတ်မီသူတိုင်း တိုင်းရင်းဆေးကိုသုံးကြသည်" ဟု ဆိုနိုင်ချေပြီ။

အစွမ်းထက် တိုင်းရင်းဆေးသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ရောဂါဝေဒနာသက်သာခြင်း၊ ဆေးဖိုးစရိတ်သက်သာခြင်း၊ ဆေးရှာဖွေရာ၌ အပန်းမကြီး၍ အချိန်ကုန်သက်သာခြင်းဟူသော သက်သာခြင်းသုံးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံနေသောကြောင့် မရှိမဖြစ် အဓိကဆေးဝါးအင်္ဂါရပ်နှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိသည်။ "အိမ်ရှေ့တမာ၊ အိမ်နောက်ခံတက်၊ စီးပွားတက်၏"ဟု ရှေးလူကြီးများ စပ်ဆိုထားခြင်းနှင့် မိသားစုနှင့် ရပ်ဆွေရပ်မျိုးများတွင် အဖြစ်များတတ်သော ရောဂါများကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်သော သဘာဝ ဆေးစွမ်းကောင်းများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် အနာရောဂါကင်းပြီး ကျန်းမာခြင်းနှင့်ပြည့်စုံကာ ကြီးပွားတိုးတက်ကြောင်း စွမ်းအား ပြည့်ဆောင်ရွက်မည်ကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ အိမ်တိုင်းစိုက်ပျိုးရေး အတွက် အမြော်အမြင်ကြီးစွာ လမ်းညွှန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန တိုင်းရင်းဆေး သိပ္ပံ ပရဆေးပျိုးဥယျာဉ်ထူထောင်ခြင်း၊ ပရဆေး စိုက်ကွက်တိုးချဲ့ခြင်း လုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုတ်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် မြန်မာ့ဆေးသမားတော်များ ဆွေးနွေးပွဲ၊ တိုင်းရင်းဆေး သုတေသန စာတမ်းဖတ်ပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ပြီး တိုင်းရင်းဆေးပညာ ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ခြင်းကို စနစ်တကျ ပီပြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိသည်။ ခေတ်မီ နည်းပညာရယူရေးအတွက် နိုင်ငံခြားသို့ စေလွှတ်ဆည်းပူးစေခြင်း၊ ပြည်တွင်းတိုင်းရင်းဆေးဘာသာ သင်ကြားမှုအဆင့်မြှင့်ပေးခြင်း၊ အနောက်တိုင်းကုထုံးနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ခေတ်မီတိုင်းရင်းဆေးဝါး သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ အနောက်တိုင်းဆေးဖြင့် ကုသရန်ခက်ခဲနေသော ကင်ဆာရောဂါ၊ ခုခံအားကျကူးစက်ရောဂါ၊ ဆီးချိုရောဂါ၊ ပန်းနာရောဂါ စသည့်ရောဂါများကို အစွမ်းထက် တိုင်းရင်းဆေးဖြင့် ကုသနိုင်ရေးများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိသည်။

သို့ဖြစ်ရာ မိသားစုတိုင်းအသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေးအတွက် တိုင်းရင်းဆေးအစစ်အမှန်ကို မရှိမဖြစ် အိမ်သုံးဆေးအဖြစ် အသုံးပြုသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းတင်ပြအပ်ပါသည်။

ရှေးနန်းသုံး မြန်မာ့သမားတော်များ

မဇ္ဈိမတိုင်းမှ သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့သည် အလုံးအရင်းဖြင့် မြန်မာပြည်အထက်အညာ တကောင်းပြည်သို့ ရောက်လာစဉ်အခါကပင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ အာယုဗ္ဗေဒ ဆေးကျမ်းများလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်အတူ ပါလာခဲ့သည်။ ထိုအခါကအစပြု၍ မြန်မာပြည်တွင် အိန္ဒိယဆေးကျမ်းများ ပြန့်ပွားလာကြရပေသည်။

ပုဂံပြည်သူပြည်သားများသည်လည်း ဤဆေးကျမ်းများကိုအမှီပြု၍ ဆေးပညာ၌ ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်စွမ်းသဖြင့် ပုဂံပြည်၏ ကျန်းမာရေးသည် အခြားခေတ်များထက်ပင် ပိုမိုကောင်းမွန်လျက်ရှိသည်။ ပုဂံခေတ်တွင် ပေါင်းလောင်းရှင်ကဿပမထေရ်သည် ဘေသဇ္ဇပါရဂူဖြစ်၍ မည်သည့်ရောဂါမဆို လူနာကကြည့်ပြီး လက်လှမ်းမှီရာ၌ပေါက်နေသည့် သစ်ပင်သစ်ရွက်တစ်ခုကိုခူး၍ အန့်ရှူခိုင်းသည်နှင့်ပင် ရောဂါများ ပျောက်ကွင်းရကြောင်း ပေါင်းလောင်းရှင်ကဿပ၏ ကျောက်စာတစ်ခုတွင်လည်း ပုဂံပြည့်ရှင် နရပတိမင်း၏ ဦးရီးတော် ခေါင်းခဲနာကိုကုသမပေးသဖြင့် နန်းတော်သို့ပင့်လျက် ပူဇော်ကန်တော့ကြောင်းများတို့ကို ဖတ်ရှုရပေသည်။ ဤသည်တို့ကား မဇ္ဈိမဒေသ အာယုဗ္ဗေဒကျမ်းများ၏ အစွမ်းအားကြောင့် မြန်မာများ ဆေးပညာ၌ ကျွမ်းကျင်လာရပုံများတည်း။

ဤဆေးကျမ်းများကိုလည်း ပုဂံခေတ်အခါက ပေထက်အက္ခရာတင်ထားရှိပေသည်။ သက္ကရာဇ် (၈၀၄)ခုထိုး တက်နွယ်ကျောက်စာတွင် အလှူရှင်သည် ကျောင်းများ၌ ဆေးကျမ်းများလှူရာတွင် ပေထက်အက္ခရာတင်ထားသော အာယုဗ္ဗေဒကျမ်းများ၏ အမည်စာရင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြထားပေသည်။ ပုဂံခေတ်အခါက ဘာသာပြန်ဆိုမှု၌ အလေးအနက်မပြုကြသောကြောင့် ဤဆေးကျမ်းတို့သည် တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ရသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ သက္ကဋ္ဌဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာနှင့်ရှိသော ဆေးပညာဘက်က မေးမှိန်ခဲ့ရသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် မောင်းထောင်သာသနာပိုင်သည် ဤသက္ကဋ္ဌဘာသာနှင့်ရှိသော ဆေးကျမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။

သမားကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ရန်မှာ အဓိကလက္ခဏာ (၃)ချက်ရှိရပေမည်။ ၎င်းတို့မှာ -

၁။ ရောဂါနိဒါန်းစစ်တမ်း၌ ကျွမ်းကျင်ရခြင်း။

၂။ နိဂဏ္ဍုဟုခေါ်အပ်သော ဆေးပင်ဝါးပင်တို့၌ တတ်တိနားလည်ရခြင်း။

၃။ စိကိစ္ဆာဟု ဆိုအပ်သောရောဂါကုထုံးကို နားလည်ရခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

ပါမောက္ခ - ဦးချမ်းမြ

လောကီဗေဒကျမ်းများ၌လည်း နှံ့စပ်ရမည်။ ရှေးမြန်မာဘုရင်များ လက်ထပ်တော်အခါက နန်းသုံးတော်ဝင်သမားတော် တစ်ယောက်ဖြစ်ရန်မှာ မလွယ်ကူချေ။ အာယုဗ္ဗေဒ၌ များစွာကျွမ်းကျင်သော သူများကိုသာလျှင် ဘိသက္ကရာဇာဘွဲ့ အပ်နှင်း၍ သူကောင်းပြုတတ်ကြပေသည်။ ဤဘွဲ့ရသည့် အချိန်မှသာလျှင် ရွှေနန်းတော်တွင်းသို့ ဝင်ထွက်ခစားနိုင်သော ဘုရင့်သမားတော်ကြီးများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ သမားတော်များသည် ရောဂါ၏ဖြစ်ကြောင်းကို သိရခြင်း၊ ရောဂါလက္ခဏာကို သိရခြင်း၊ ရောဂါကို ကုစားနိုင်ရခြင်း၊ နောက်တစ်ဖန်ပြန်မဖြစ်လာနိုင်အောင် အမြစ်ပြတ်အောင် တားမြစ်နိုင်ရခြင်းတို့၌ ကျွမ်းကျင်စေရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးပညာရှိများက "အနာမမြင် ဆေးမတင်နှင့်"၊ "အနာမသိ ဆေးမရှိ"၊ "အနာမပိုင် ဆေးမကိုင်နှင့်" စသည်တို့ကို ဆိုထုံးပြုထားကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာသော ဆေးကျမ်းများနှင့်တကွ မြန်မာသမားတော်များ ပြုစုခဲ့ကြသည့် ဆေးကျမ်းပေါင်းမှာ အရေအတွက်အားဖြင့် ကျမ်းပေါင်း (၂၀၀)ကျော်ရှိသည်။ ထိုကျမ်းများအနက် အာယုဗ္ဗေဒကျမ်း၊ မာဓဝကျမ်း၊ စရကဗျူဟရကျမ်း၊ ဓန္ဒန္တရီကျမ်း၊ ပြဟ္မဝေဝတ္တပူရာမ်ကျမ်း၊ နိဂဏ္ဍုကျမ်း၊ ရောဂဝိညာဏကျမ်း၊ ရောဂပရိစယကျမ်း၊ ရောဂလက္ခဏာသင်္ဂဟကျမ်း စသည်တို့မှာ ထင်ရှားသောကျမ်းများဖြစ်၍ အချို့ကျမ်းများကို ယခုအခါ စက်တင်ပုံနှိပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

သမားဟူသောစကားသည် စင်စင်မြန်မာစကားမဟုတ်ပါပေ။ သမားဟူသည် မွန်စကားရင်းဖြစ်၍ မည်သည့်အတတ်ပညာမဆို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းပြီး ထိုအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုသည့်သူကို သမားဟူ၍ခေါ်ကြောင်း မွန်ဘာသာအဘိဓာန်ကျမ်းများက ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။ သမားတော်ဟူ၍ သမားဟူသော စကားနောက်က(တော်)တပ်၍ ခေါ်ခြင်းကား ထီးသုံးနန်းသုံးအဝင်ဖြစ်သော မြင့်မြတ်သော သဘောပင် ဖြစ်သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်မင်းများလက်ထက်တွင် မြန်မာနန်းသုံးသမားတော်များအပြင် လူမျိုးခြားသမားတော်များလည်း ရှိခဲ့ဘူးသည်။ ဘကြီးတော်လက်ထက်တော်အခါက ဘုရင့်သမားတော်ပင် မဟုတ်စေကာမူ

အင်္ဂလိပ်သမားတော် ဒေါက်တာဆီးဂရိဗာဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် နန်းတော်သို့ အမြဲဝင်ထွက် ခစားသည်။

မင်းတန်းမင်းဘုရင် လက်ထက်တော်အခါကမူ နန်းတော်၌ ဘိသက္ကရာဇာဘွဲ့ရသမားတော်ကြီးပေါင်း (၁၀)ယောက်ကို ခန့်ထားခဲ့သည်။ ထိုသမားတော်ကြီးတို့မှာ အမည်အားဖြင့် သမားတော် ဦးဘဲ၊ သမားတော်ကြီး ဦးစံဝင်း၊ ဦးနှောင်း၊ ဦးစာ၊ ဦးနက်၊ ဦးမှိုင်း၊ ဦးမိတ်၊ ဦးတူ၊ ဦးမဲ၊ ဦးပေါတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသမားတော်တို့သည် တစ်ခုတည်းသော ရောဂါ၌သာ ကျွမ်းကျင်ကြသည်မဟုတ်ဘဲ ဘေသဇ္ဇပါရဂူ ထူးချွန်သူများ ဖြစ်ကြသည့်အပြင် အချို့မှာ ရောဂါအထူးကု သမားတော်ကြီးများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အထူးကုသမားတော်များအနက် ဗိန္ဓောကျမ်း၊ ဓါတ်ကျမ်းများကို ပိုမိုနားလည်သူများလည်း ရှိသည်။ ဥပမာဆိုသော် ဦးမှိုင်းသည် မီးယပ်နာကုသရာတွင် တစ်ဖက်ကမ်းခပ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဦးခဲသည် ကလေးရောဂါကုရာတွင် ဇီဝကပင် ဖြစ်သည်ဟုဆိုကြသည်။ ယခုအခါ မန္တလေးမြို့တွင် ဦးခဲ၏အဆက်အနွယ်များ ရှိနေသေးသည်။ ဦးခဲ၏သားဆရာညို၏သမီးသည် ယခုတိုင် ဆေးကုနေသည့်အပြင် ယခုခေတ် မြန်မာသမားတော်များအသင်း၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။

ဤသမားတော်တို့သည် ခေါင်းပေါင်းဖြူ ဖော့လုံးထိုး၍ အင်္ကျီဖြူအရှည်ကို ဝတ်ဆင်ရသည်။ ပုဆိုးခါးပုံထိုးရသည်။ သျှောင်ထုံးကိုလည်း ပေါ်အောင်ထုံးရသည်။ ယင်းတို့ကိုမြင်ရုံနှင့် သမားတော်ကြီးမှန်း သိသာသည်။ ထိုသမားတော်ကြီးများ နန်းတွင်းဝင်ထွက်သွားလာသည့်အခါတွင် နောက်ပါအသက်(၁၂)နှစ်ခန့်အရွယ် သူငယ်တော် ဆေးအစ်ပွေ့လျက်လိုက်ပါရသည်။ ထိုသူငယ်မှာလည်း နန်းဓလေ့ထုံးထမ်းများကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာလျက် သိမ်မွေ့နူးညံ့သူဖြစ်စေရမည်။ သမားတော်ကြီးများသည် နန်းမြို့တော်အတွင်း မည်သည့်အဆောင်၊ မည်သည့်အခန်းသို့ဖြစ်စေ အတားအဆီးမရ အချိန်မရွေး ဝင်နိုင်ထွက်နိုင်ခွင့်ကို ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးက ပေးသနားတော်မူသည်။ သမားတော်၏ နောက်သူငယ်သည် အဝန်းသုံးထွာခွဲလေးထွာခန့်ရှိ ယွန်းဆိုးဆေးအစ်ကြီးကို အိတ်စွပ်ပြီးလျှင် ထိုအစ်၏ အပေါ်ပိုင်းကိုစု၍ ကတ္တီပါကြိုးနှင့်ချည်လျက် အိတ်ကို ကောင်းစွာပွေ့ပိုက်၍ လိုက်ရသည်။ ဤသူငယ်ကား သမားတော်၏ သားသော်လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးညာတိသော်လည်းကောင်း၊ ဆေးပညာကို တပည့်ခံ၍ သင်ယူနေသော သူငယ်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရမည်။ ဤ ၁၂နှစ်သား အချိန်ကစ၍ ဆေးပညာကို သင်ကြားလိုက်ပါနေရသည်ကိုကြည့်လျှင် မြန်မာ့ဆေးပညာသည် မည်မျှအချိန်ကြာအောင် လက်တွေ့သင်ယူရသည်ကို သတိပြုသင့်သည်။

ယင်းသမားတော်ကြီးများအား ချီးမြှင့်တော်မူသော လစာငွေမှာ တစ်လလျှင် (၅၀ိ/-)ကျပ်ဖြစ်သည်။ ဤငွေတော်မှာ ယခုအခါနှင့်တွက်မူ လစာတော်ငွေ (၁၅၀ဝိ/-)ကျပ် လောက်နှင့် ကိုက်ညီသည်။ လွှတ်တော်ရုံးတော်များတွင် ယခုအခါ အတွင်းဝန်၊ ဝန်မင်းများနှင့်တူမျှသော လွှတ်တော်စာရေးတော်များ၏ လစာနှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်သည်။ ဤသမားတော်ကြီးများသည် နေ့ညမဆို အဆောင်တော်များသို့ ဝင်ထွက်၍ ဝဲလှည့်ယာလှည့်ခစားကြရသည်။ ဘုရင်ကျန်းမာသည်ဖြစ်စေ၊ မကျန်းမာသည်ဖြစ်စေ ဘုရင့်အပါးတော်သို့ အလှည့်နှင့် ခစားရသည်။ ညညီလာခံများတွင်လည်း အပါးတော်၌ရှိရသည်။

သမားတော်များ၏အလုပ်မှာ ဝဲလက်ယာလှည့် ခစားရုံမျှမဟုတ်သေး၊ နေ့စဉ်ပင် ဘုရင့်စားတော်များကို စီမံသည့် စားတော်ဝန်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဘုရင့်အတွက်၊ မိဘုရားအတွက်စသည်ဖြင့် သင့်တော်မည့် အစာများ တစ်ခါတစ်ရံ ဓါတ်စာများကို အခါရာသီအလိုက် တွက်၍ပေးရသည်။ ဘုရင်သည် မိမိစားလိုရာကို စားနိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ စားလိုသည်ရှိသော် သမားတော်ကြီးများကို မေးမြန်းပြီးမှသာ သမားတော်ကြီးများ၏ သဘောတူညီချက်ကိုယူ၍ စားတော်ဝန်တို့က စီမံရသည်။

သမားတော်များအနက် စိတ်ဓါတ်နှင့်ကုသတတ်သော သမားတော်များလည်းရှိသည်။ ဥပမာဆိုသော် သမားတော် ဦးတူသည် ဤသို့ စိတ်ဓါတ်နှင့်ကုသရာ၌ ကျော်ကြားသည်ဟုဆိုသည်။ တရံတခါသော် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ မိဘုရားငယ်တစ်ဦးသည် သုံးလကျော်မျှ အိပ်ယာထဲတွင်လဲ၍ ချည့်နဲ့သကဲ့သို့သော ဝေဒနာကို ခံစားနေရသည်ဆိုသည်။ ဤဝေဒနာမှ ပျောက်ကင်းအောင် အမျိုးမျိုးကုသ၍မရသဖြင့် ဘုရင်သည် ဦးတူနှင့်တိုင်ပင်ရာ မိမိအားအသက်မှ ချမ်းသာပေးပါလျှင် ကုသနိုင်မည့်အကြောင်း လျှောက်ထားလေသည်။ မိဘုရားအား ဤကဲ့သို့ပြုစေကာမူ အပြစ်မယူဘဲ ချမ်းသာခွင့်ပေးပါရန် တောင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရင့်ထံမှ အခွင့်ရပြီးသော် ဦးတူသည် မိဘုရားငယ်၏ အဆောင်သို့ဝင်၍ အခြားရံရွေလက်ပါးစေများကို အပြင်သို့ ထွက်သွားရန်ပြောသည်။ ထို့နောက် ဘာမပြောညာမပြောနှင့် မိဘုရားဆံပင်ကိုဆွဲ၍ "ဟဲ့ကောင်မ နင်က ဘုရင့်မယားမို့ မောက်မာရသလား၊ ထလဟဲ့"ဆိုပြီး ရိုက်သည်။ ထိုအခါ မိဘုရားသည် များစွာဒေါသထွက်၍ ဦးတူကိုရိုက်ရန် လက်ဖြင့်လှမ်းဆွဲရာ မိမိစီးသော ဖိနပ်ကိုဆွဲမိသဖြင့် ဦးတူက ပိုမိုစိတ်ဆိုးဒေါသထွက်အောင် ပြောပြီး ထပြေးသည်တွင် မိဖုရားသည် အတင်းထ၍လိုက်သည်။ တုန်ရင်စွာရှိနေပြီး တဖြည်းဖြည်း ဦးတူကလည်း မလှမ်းမကမ်းမြင်လောက်ရာမှနေပြီး ဒေါသထွက်အောင်လုပ်သည်။ သို့နှင့် တဖြည်းဖြည်း ထလိုက်ရာမှနေပြီး မှန်နန်းဆောင်ကို ပတ်၍လိုက်ပေးသည်။ လူအများအုတ်အုတ်သဲသဲဖြစ်၍ အကယ်ပင် ရန်ဖြစ်ကြသည်။ ဦးတူက မိဖရားကိုဆော်ကားသည်ထင်ပြီး အချို့မှန်နန်းဆောင်သို့ဝင်ပြီး ကယ်တော်မူပါ ဘုရားဟု အော်ဟစ်ကြသည်။

ဦးတူသည် ဘုရင့်ထံသို့ပြေး၍ရောက်မှ မိမိဆေးကုသ၍ ပြီးခဲ့ပါကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်သည်။ ထိုအခါမှ လူအများလည်း ရိပ်မိကြ၍ မိဖုရားလည်း ဒေါသထွက်မောလျှက် နန်းတော်နံရံမှီ၍နေသည်။ ဘုရင်မင်းမြတ် ထွက်တော်မူလာ၍ မိဖုရားငယ်ကို ပွေ့ချီမပြီး အဆောင်တော်သို့ပို့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် မိဖုရားသည် ရောဂါမှသက်သာလာစပြုပြီး ဦးတူက မိမိအားဆေးကုသသော အဖြစ်သနစ်ကို သိရတော့သည်။ ဦးတူသည် နောက်တစ်နေ့တွင် ငှက်ပျောပွဲဖြင့် မိဖုရားထံရောက်လာ၍ မိမိရိုင်းပျစွာ ကုသရခြင်းကို ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်သည်။ မိဖုရားသည် ဘုရင်မှာကြားထားသည့်အတိုင်း အတွင်းတော်မှ ငွေတစ်ထောင်ထုပ်ကိုယူ၍ ဆုအဖြစ် သနားတော်မူသည်ဟုဆိုသည်။ ဤကား စိတ်ပညာနှင့် ကုသခြင်းသဘောမျှသာတည်း။ ဤသို့ ကုသခြင်းမျိုးလည်း များစွာရှိခဲ့ဘူးသည်။

မင်းတုန်းဘုရင်လက်ထပ်တော်အခါက ဓာတ်အရာတွင် တစ်ဖက်ကမ်းမြောက်သော ဓာတ်ဆရာကြီး ဦးပိုဆိုသူ နာမည်ရှိခဲ့သည်။ ဘုရင့်သမားတော်ကား မဟုတ်ပေ၊ အပြင်၌ကုစား၍ ကျွမ်းကျင်သော ဆေးဆရာပင်ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ရောဂါမဆို ဓာတ်စာပေး၍ ကုသသည်။ ပျောက်သည်လည်းများသည်။ ဤဆရာပိုကား ဇောတိဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်သည်ဟုလည်း ပြောဆိုကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်ကို အထင်အမြင်မှားအောင် ဟောပြောမှုနှင့် နေပြည်တော်၏မြောက်ဘက် မတ္တရာသွား ကားလမ်းပေါ်တွင် ကားကြပ်၍ စီရင်ခံရသည်ဟု ဆိုကြသည်။

နန်းတော်တွင် သမားတော်များနှင့်အတူ ပူးတွဲထမ်းရွက်သူများအား အနှိပ်တော်များဖြစ်ကြသည်။ ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်တော်အခါက မဏိပုရကသည်းလူမျိုး အနှိပ်တော်များရှိသည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်တွင်လည်း ကသည်းအနှိပ်တော် ဂီရိစိတ္တာစသည့် အနှိပ်တော်များရှိသည်။ အင်းဝဘက်တွင် အလွန်ကျော်ကြားသော ဘလဲဘဆရာကြီးတစ်ဦးသည်လည်း အကြော၊ အဆစ်၊ ခြေကျိုး၊ လက်ကျိုး ဆက်ရာ၌ များစွာကျွမ်းကျင်သည်။ ယခုတိုင် သူ၏အဆက်အနွယ်များ ဤပညာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုနေကြသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တော်အခါက မြန်မာလက်နှိပ်တော်များမှာ ဆရာလူ၊ ဆရာပန်းဆံ အစရှိသောသူများ (၁၀)ယောက်ရှိသည်။ ယောက်ကျားအနှိပ်တော်များသာမက မိန်းမအနှိပ်တော် (၇)ယောက် လဲရှိသည်။ ယင်းတို့တွင် မညာက ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ထိုအနှိပ်တော် (၁၇)ယောက်တို့သည် ရွှေနန်းတော်တွင် အလှည့်ကျ ဝဲလှည့်ယာလှည့် ခစားနေထိုင်ကြရသည်။ အခေါ်တော်ရှိလျှင်လည်း အမြန် လာရောက်ကြရသည်။ ယင်းအနှိပ်တော် (၁၇)ယောက်မှာ တစ်လလျှင် လစာတော်ငွေ (၁၅/-)ရကြသည်။ နံနက်ဘုရင်မင်းမြတ် စက်တော်ခေါ်ရာမှ နိုးသည်နှင့်တစပြိုင်နက် အပါးတော်သို့သွား၍ စက်ရာ သလွန်အောက် ဒူးတုပ်လျက် အနှိပ်တော်ဆက်ကြရသည်။ မြန်မာ့လက်နှိပ်ပညာသည် ဆန်းကျယ်သည်။ တစ်နှစ်ကျော် ခံစားရသော ခေါင်းကိုက်ရောဂါကို ခြေမကိုရေလောင်း၍နှိပ်ရာ ယူပစ်သလိုပျောက်သည်ကို တွေ့ရဘူးသည်။ ဤပညာမျိုးမှာ ယခုအခါ တိမ်းကောမတတ်ရှိနေသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ပင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်မူ ဤပညာမျိုးကို သင်ကြားသူမရှိပေ။ အောက်တန်းကျသည့် အလုပ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြဟန်တူသည်။ အချို့သားမြေးအစဉ်အဆက်များ ရှိကြသော်လည်း အနှိပ်သည်အဖြစ်ဖြင့် လုပ်ကိုင် မစားလိုကြပေ။ ပညာမှာ တစ်စတစ်စ တိမ်ကောသွားကြရတော့သည်။

ရွှေနန်းတော်တွင အနှိပ်သည်များသာမက မြွေသည်များလည်းရှိသည်။ နန်းတော်တွင် တောင်ဥယျာဉ် မြောက်ဥယျာဉ်တို့၌ မြွေပေါသည်ဖြစ်ရာ တစ်ခါတစ်ရံ အဆိပ်ထန်သော မြွေများကိုက်သဖြင့် ဆေးမမီဘဲ သေဆုံးတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် နန်းတော်တွင် အလှည့်ကျ စောင့်နေပြုစုကြရသည်။ သူတို့သည် ညအခါ ဇေတဝန်ဆောင်တွင် အိပ်ဖန်စောင့်ကြရသည်။ လစာတော်မှာ တစ်လလျှင် (၁၅/-)ရသည်။ မြွေသမား ဟူသည် ပယောဂအတတ်၌လည်း ကျွမ်းကျင်ရသည်။

ဆေးဆရာ

တိမ်မြုပ်လျက်ရှိသော မြန်မာကုထုံးနည်းနှင့် မြန်မာဘယဆေးများကို အနောက်နိုင်ငံစနစ်အရ ပြုပြင် ရန်အလို့ငှာ မြန်မာသမားတော်များနှင့် အင်္ဂလိပ်ဆေးပညာတတ်မြောက်သူ ပညာရှိများ ပူးပေါင်းကာ ကြံစည်ကြသည်ဟူ၍ ကြားလိုက်ရဘူးသည်။ ယခုအခါ ထိုကိစ္စမှာ မြန်မာကုထုံးနည်းနှင့် ဆေးပညာများကဲ့သို့ ပင် တိမ်မြုပ်လျက် ရှိပေသေးသည်။ မြန်မာ့ဆေးကို မြန်မာတို့မယုံကြည်သည်မှာ မြန်မာများ၏ အပြစ်ချည်း မဟုတ်ချေ။ လောကတံထွာ တစ်ရွာသားကိုမှ ရည်းစားလုပ်ချင်ကြသည်။ ဤရွာသားသည် ဤရွာသူကိုမှ ကြိုက်ရမည်ဆိုသော ကောလိပ်ကျောင်းသူတို့သည် ကောလိပ်ကျောင်းသားတိုင်းအဖို့ ဖြစ်ရတော့မည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်ဆိုလိုရင်းကား ဆေးအကြောင်းဖြစ်သည်။

တစ်ခါသော် ကျွန်ုပ်သည် (၄၇)မိုင်မျှရှည်လျားသော မြန်အောင်ရေကာတာကို စောင့်ရှောက်ရန် အလုပ်ဝတ္တရားဖြင့် ညောင်ကျိုးခေါ်သောရွာကလေးသို့ မရောက်စဖူးရောက်လာသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် ဆုတ်ကန်ဆုတ်ကန်ပြုလုပ်၍ ရေကာတာ၏ ခြေရင်းသို့ ဝပ်စင်းခစားလျက်ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဓမ္မတာ တရားသည်ပင် လူတို့၏ဉာဏ်စွမ်းကို ပူဇော်သမှုပြုရချေသေးသည်တကားဟု တရားများကျမိတော့သည်။ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းတို့က မိမိ၏အောက်ခြေသို့ ခိုလှုံစေသော ဧရာဝတီမြစ်ရေထုသည် ပန်ချာပီလူမျိုးတို့ ကြီးစိုးရာဖြစ်သော ဗိဒဗလျူတီဌာန၏ လက်စွမ်းကို ဩချရသောအနေဖြင့် ရေကာတာကြီး ဘေးတစ်လျှောက် တွင် ဦးတိုက်မျက်စောင်းထိုးလျက်ရှိသည်။ သို့သော် လမပြည့်မီအတောအတွင်း မနိုင်ပုံပေါ်၍လားမသိ ကြောက်ဆုတ်ကြောက်ဆုတ်နှင့် နောက်သို့တိုး၍သွားသည်မှာ သုံးလက်မခန့်မျှ ရေလျော့ကျသွားပေပြီ။

ရေကာတာစောင့်ရသည်မှာ ပျင်းလွန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့သော် မိုင်(၄၀)ရှိ ပျိုးကုန်းရွာသို့ အလည်အပတ်ထွက်ခဲ့သည်။ မိုးတွင်းအခါဖြစ်ရကား ရွာအဝင်မှာ ရွှံ့ညွန်ထူထပ်ညစ်ပတ်လျှက် ရှိလေသော

ကြောင့် နီးရာအိမ်အဆောင်သို့ အိမ်ရှင်အားခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ဝင်ရလေတော့သည်။ အိမ်ရှင်နှင့် အိမ်ရှင်မတို့သည် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုပြီးနောက် အိမ်ရှေ့တွင် လူးလားခတ်၍နေသော အသက်လေးဆယ်နီးနီးခန့်ရှိလူတစ်ယောက်ကို ဆရာဧည့်ခံစကားပြောရအောင် ကြွပါဟု ပင့်ဖိတ်လေသော် ဆရာအခေါ်ခံရသူသည ကျွန်ုပ်ရှိရာသို့လာပြီးလျှင် ဧည့်ခံလေသည်။

တောရွာဆိုသဖြင့်လည်း နှယ်နှယ်ရရ မမှတ်သင့်။ သစ်ကောင်းဝါးကောင်း ကျောက်သံပတ္တမြားတို့သည် တောမှာသာလျှင်ထွက်သည် ပညာရှိသုခမိန်တို့ကို တော၌တွေ့နိုင်သည်။ ရက်ရက်စက်စက်လုပသော မိန်းကလေးများလည်း တော၌ရှိပါသည်။ အစွမ်းကုန်ဆိုရသော် တောတွင်းသားတို့ပင်လျှင် ဤကမ္ဘာကြီးကို အုပ်စိုးနေရသည် မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် အမြင်ကျယ်ကုန်သောသူတို့သည် တောရွာကျေးလက်တို့ကို ပြုပြင်ပေးနေကြသည် မဟုတ်လော။ ယင်းတို့ဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်သည် တောတို့ပင်ရောက်သော်လည်း မြို့သားတို့၏ဟန်အတတ်ကို မခုတ်ဝံ့ပါ။ စင်စစ်ကျွန်ုပ်သည်ပင်လျှင် တောတွင်းသားဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောသားသည် တောသားကိုတွေ့သောအခါ တောခလေ့၊ တောစရိုက် အလျဉ်းသင့်ရာ ပြောကြဆိုကြကုန်သည်။

မောင်ထင် (ဂန္တလောက၊ ၁၉၃၈)

ဆရာအခေါ်ခံရသူကား သူသည် ကျောင်းဆရာမဟုတ်။ ဆေးဆရာဖြစ်ကြောင်းပြောသည်။ သူသည် ကနောင်မြို့သားဇာတိဖြစ်သည်။ အမည်မှာ ကိုမိုးအိုဟုတွင်သည်။ ပျိုးကုန်းတွင် အိမ်ထောင်ကျပြီး နေထိုင်လာသည်မှာ (၁၄)နှစ်ခန့်ရှိပြီဟုဆိုသည်။ ကနောင်ဆရာပို၏တပည့် တောင်သာဆရာ၏တပည့်၊ ခြောက်လုံး ဆရာမှုံ့၏တပည့် စသည်ဖြင့် တပည့်ခံခဲ့ရသော ဆရာများအကြောင်း ပြောပြသည်။

"နေပါဦးဆရာရယ်၊ ဆရာတို့ ဆေးပေးဆေးယူနည်းနိဿယက တယ်ပြီးရှေးကျနေတာကလား၊ ဆေးတွေကို အမှုန့်ပြုပြီး ကျွေးမည့်အစား အဆီချက်ရင်မကောင်းဘူးလား"

"အင်း ဒါတော့ သူ့ခေတ်နှင့်သူပေကိုး။ ဒါတွေက အနောက်နိုင်ငံစနစ်တွေပဲ။ နို့ပေမယ့် အနောက်နိုင်ငံသားတွေနှင့် မတွေ့ရခင်က ကျွန်ုပ်တို့ ဘိုးဘွားဘီဘင်တွေ ဒီလိုနှင့်ပျောက်ကျတာတွေလည်း ရှိသေးတာကလား။ ဆေးဆရာဆိုတာ လူနာအကဲခတ်ပြီး ဉာဏ်သွားရင် ဆရာလုပ်နိုင်တယ်။"

"ဆရာလုပ်တာ လွယ်လှချေကလား"ဟု ကျွန်ုပ် အထင်သေးမိသည်။ ဆရာကိုကြည့်ရသည်မှာ အားမရ၊ ဆေးကျမ်းတွေစုံအောင်မျှ ကြည့်ဖူးသည်မထင်။

"ဘာဆေးကျမ်းများ ကြည့်ဖူးပါသလဲ"

ဆရာက တိုတိုပင်ပြန်ဖြေသည်။ "နရသုခိတစ်ကျမ်းပဲ ကျေအောင်ကြည့်ဖူးတယ်"ဟု ပြော၏။

လွယ်လွန်းလှသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကောလိပ်ကျောင်းမှာ ဆေးပညာကို ခြောက်နှစ်လုံးလုံး ဆည်းပူးရသည်။ ပါရမီမရှိသူများ ဖားမခွဲတတ်သဖြင့် ဆရာဝန်မဖြစ်ဘဲ နေကြရလေသည်။ ယခု ဤဆရာကတော့ ဖားခွဲရသည်ဆိုလျှင် ဓာတ်စာကျ၍ ကြော်စားဖို့လားဟု မေးကောင်းမေးပေလိမ့်မည်။

"ဆရာရယ် ဒါလေးနှုတ်ငုံရရုံနှင့် ဘယ်နှယ့်လုပ်ကုမှာလဲ"

ဤစကားက ဆရာ့ဟိတ်ကို ဖော်ထုတ်စေရန် ဆွပေးသောစကားမျှသာဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ဤဆရာသည် ဟန်ရေးဝါရေးများတတ်သူမဟုတ်ဟု ကွန်ုပ်ယုံကြည်သည်။ သို့နှင့်လည်း မခံချင်စိတ်ကလေးမှာ ဆရာ၏သဏ္ဌာန်၌ ပေါ်လာလေသည်။

"နှုတ်ငုံရလို့တော့ အလကားပေါ့မောင်ရယ်။ ကျုပ်တို့အဖေ၊ အဘိုး၊ အလေးလက်ထပ်ကတည်းက မျိုးရိုးကိုက သမားမျိုးမို့ သူတို့ကုတာတွေကို အနှစ်နှစ် အလလကြည့်ပြီးမှ ဤအတတ်ကို ရတာကလား။ ဒီလို ကြည့်ရုံနှင့် သိနိုင်သလားတဲ့။ မဟုတ်သေးဘူး။ လိုရင်းက ဉာဏ်နဲ့ပါရမီပဲ"

ထို့နောက် ခြောက်ဆုံးဆရာမှုံ့ထံတွင် မည်သို့ပညာဆည်းပူးရကြောင်းပြောပြသည်။ ကွန်ုပ်၏ ဆရာအိုမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာချို့တဲ့သူ ဖြစ်ရကား ငွေလေးငါးရှစ်ဆယ်မျှနှင့် ဆေးပညာအတတ်သင်ရန် ဆရာမှုံ့ထံ ရောက်ရှိသည်။ ဆရာမှုံ့သည် ဆရာအိုအား ခြောက်ရက်မျှသာ အိမ်တွင်လက်ခံထား၍ ခြောက်ရက်မြောက် သောနေ့၌ "ကဲ ငါ့တပည့် ဆရာ့ဆီနေလို့ အကျိုးမထူးပါဘူး။ ဒီတစ်သက်မှာ အရပ်ကောင်းကို မှီခိုမိရင် ငါ့တပည့် ထမင်းမငတ်တော့ဘူး"ဟူသော ဩဝါဒကလေးကိုသာပေး၍ ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ ဆရာအိုမှာ များစွာအရှက်ကြီးရှက်ရသည်။ သူ၏စိတ်၌ ပူဇော်ကန်တော့သော ငွေအားနည်း၍ ဤသို့ပညာမပေးဘဲ လွှတ်လိုက်သည်ဟု အောက်မေ့ကာ ပျိုးကုန်းအရပ်တွင် လာရောက်နေထိုင်သည်။ သူကား ဓာတ်ဆရာသက်သက် ဖြစ်ရကား ဓာတ်စာအပေးအကမ်းတွင် တော်ပါပေသည်ဟု ဝေးနီးရပ်များတွင် ကျော်စောလာသည်။ ဆရာမှုံ့ကား တပည့်ဖြစ်သူ ဆရာအိုထံ နရသုခနှင့် ပတ်သက်၍ မရှင်းမလင်းရှိလျှင် စာလှမ်းရေးဖို့ အတန်တန်မှာသည်။ သို့သော် ရှက်သောဆရာအိုမှာ ခပ်မဆိပ်နေလိုက်လေသည်။

"မောင်ရယ်၊ ဟိုတုန်းကပစ္စည်းဥစ္စာ မပြည့်စုံတော့ ရှက်လိုက်တာမပြောပါနှင့်တော့။ ကျုပ်နှင့်အတူတူ လူရည်တတ်သုံးဦးကလည်း ပါလာတော့ သူတို့ကိုလက်ခံပြီး ကျုပ်ကိုတော့ (၆)ရက်ထဲမေးစမ်းပြီး ပြန်လွှတ်တော့ သိပ်ရှက်တာပေါ့။ အဲ့ဒီလိုနဲ့ နေလာလက်တာ ဆရာမှုံ့မသေခင် တစ်နှစ်မှာ ခြောက်လုံးပလိပ် ကပ် ကုထုံးကျမ်းနှင့် ခြောက်လုံးဋီကာရယ်လို့ စာနှစ်စောင်ဖွဲ့ပါလေရော။ အဲ့ဒီဆေးကျမ်းထဲမှာ ကနောင်မြို့ ကြက်ဆူတောရပ် ဆရာအိုကုထုံးဆိုပြီး ကျုပ်လက်တွေ့ကုထုံးနည်းတွေကို ထည့်သွင်းရေးလိုက်တော့မှ ဆရာမှုံ့၏ အာဘော်ကိုတွေးမသည်။ သူ့သဘောက ကျုပ်အတွက်ဆိုလျှင် ဆေးကျမ်းစာစောင်တွေ နှံ့စပ်ခဲ့ပြီ။ ထိုးထွင်းဉာဏ်သုံးပြီး လူနာကို ကုပေတော့ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ပြန်လွှတ်တာကိုးဆိုတာ သိရတော့မှ ခြောက်ရက် မျှသင်ခဲ့ရတဲ့ ပညာကို ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့် ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ငါးခြမ်း လှူဒါန်းလိုက်ရတာပဲ"

သည်ဆရာကိုကြည့်ရတာ ခပ်ကုပ်ကုပ်ပဲ။ သို့သော် သူ့အကြောင်းကိုပြောပြနေသည်မှာ လေလုံးထွား နေသလား။ ဤသို့လည်း ဟုတ်နိုင်မည်မထင်၊ ရုပ်ရည်လက္ခဏာတည်ကြည်ရိုးသားပုံရသည်။ သူ့စကားတွင် လည်း ယုတ္တိကင်းသောလေသံမပါ။ ထိုအတွင်း လူနာရှင်တစ်ယောက်လာ၍ ခေါ်လေသည်။ ဤသည်ကို ထောက်လျှင် မဟုတ်ဘဲနှင့် ကျော်နိုင်မဟုတ်ဟု တွေးဆရသည်။

သြော်ဆရာကို တီးခေါက်ကြည့်ပြီး ငါ့တပည့်ပညာစုံပြီးကိုးလို့ ပြန်လွှတ်လိုက်တယ်ဆိုပါတော့။ အန္တီ့ ဆရာရဲ့ ကုထုံးနည်းဆိုတာက ဘယ်လိုများပါလိမ့်

ကွန်ုပ်၏လေသံထဲတွင် မယုံကြည်နိုင်သော ဒွိဟစိတ်တွေ တစ်ပြုံတစ်ခေါင်းကြီးပါသွားသည်။

"ကျုပ်ကုထုံးနည်းက အထူးအဆန်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့ပေမယ့် ခဲရာခဲဆစ်မှာ စဉ်းစားဉာဏ် သုံးလိုက်တာပါပဲ။ ဆရာမှုံ့နှင့်တွေ့စက ဆရာမှုံ့မှာ အစိတ်သုံးဆယ်အရွယ် ဆရာကတော်ကလေးမျက်နှာ မြင်မယ့်ကိစ္စတန်းလန်းနှင့် သွားတွေ့တာကိုး"

ဆရာအိုပြောပြချက်အရ ဆရာမှုံ၏အိမ်တွင် အမြဲတမ်းအားဖြင့် တပည့်တပန်း အစိတ်သုံးဆယ်ခန့်ရှိသည်။ ဆရာမှုံ၏မိန်းမမှာ ဤအကြိမ် ပထမဦးဆုံး မီးနေရခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာမှုံသည် ဂရုဓမ္မကြီးစွာ မိမိ၏ဇနီးသည်ကို ကြည့်ရှုဆေးဝါးပေးသည်။ သို့သော် ဓမ္မတာမှာ ထုံးစံအထက် နှစ်နာရီပို၍ကြာသဖြင့် ဆရာမှုံသည် စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်လာလေသည်။ ဆရာမှုံသည် ဆရာအိုအား အနားသို့ခေါ်၍ ကြည့်ခိုင်းသည်။ ဆရာအိုလည်း မီးနေသည်အားကြည့်သည်။ မီးနေသည်၏အခြေအနေမှာ ခွန်အားဆုတ်ယုတ်ပုံလည်းမပေါ်၊ မျက်နှာလည်း ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးပင်၊ သွေးလေလည်းမှန်သည်။ သို့သော် အချိန်စေ့လျက်နှင့် အဘယ်ကြောင့်မီးမဖွားနိုင်သည်မှာ စဉ်းစား၍မရနိုင် ဖြစ်ရလေသည်။ ဆရာအိုသည် အတန်ကြာမျှ တွေဝေနေလေသည်။ ပြီးလတ်သော် ဆရာမှုံအား "ဆရာ ကျွန်တော်ရေမိုးချိုး အကြံထုတ်ပါရစေဦး၊ ဆရာ့တပည့်တွေကလည်း အိမ်ပေါ်မှာ တင်းကျမ်းပြည့်နေတာ ကျွန်တော်ခေါ်သွားပါရစေ။ လူမမာအားနာပါတယ်"ဆို၍ ဆရာအိုသည် အိမ်ပေါ်မှ ဆရာလောင်းတို့အား တပြုံတခေါင်းကြီးခေါ်၍ ဆင်းသွားလေသည်။ များမကြာမီ ဆရာမှုံ၏ဇနီးသည်သည် ကျန်းမာသော ကလေးမအေ ဖြစ်လာလေသည်။

"အဲ့ဒီအခါမှာမှ ဆရာကြီးကကျုပ်ကို အကဲခတ်မိတာကလား။ ကျုပ်နည်းကဉာဏ်ထုတ်ပြီးကုတဲ့နည်းပဲ"

"နေပါဦး ဆရာကြီးရဲ့၊ ဆရာကလည်း ဘာဆေးတွေမှ မပေးသေးပါဘဲကလား"

"အို မောင်ရင့်နှယ် စဉ်းစားကြည့်မပေါ့။ ဆေးလိုတာမှ မဟုတ်ပါဘဲကလား။ ဖြစ်ရပုံက ဆရာမှုံ၏ဇနီးက အပျိုသားမွေးပဲ။ ယောက်ကျားတွေရှိတော့ သားဦးမို့ အလွန်ရှက်တာပေ့ါ။ ရှက်တဲ့သဘောက ဓမ္မတာကို ထိန်းထားတာကလား။ ဆရာမှုံကြီးက ဒါကိုကျုပ်ရေချိုးဆင်းမယ်ဆိုတော့မှ ရိပ်မိပြီး ကျုပ်ကို အတော်သဘောကျသွားဟန် တူပါရဲ့"

ကျွန်ုပ်လည်း ဆရာမှုံကြီးကဲ့သို့ပင် အတော်သဘောကျသွားလေသည်။ အင်းသူ့ဟာကလည်း အဟုတ်ကြီးပါကလား။ အင်္ဂလိပ်စနစ်အရ ဒေါက်တာဘွဲ့ရပြန်ပါလျှင်လည်း သူဒီလိုဉာဏ်မျိုး ထွက်ချင်မှထွက်ပေမည်။ အဟုတ်ကြီးပါကလား။

"နောက်ပြီး ကျုပ်အခက်အခဲတွေ့ရတာက မန္တလေးမှာ (၁၃)နှစ်အရွယ် သူငယ်မလေးကိုကုတုံးက အတော်လေး ပင်ပန်းခဲ့တယ်။ နောက်ဉာဏ်ထုတ်ပြီး သုံးလိုက်ပြန်တော့လည်း အဟန်သားပဲ"

"ဆိုစမ်းပါဦး ဆရာရယ်။ ဆရာ့ပညာက အတော်ပေါက်ရောက်နေတာပဲ။ အကြောင်းရှိရင် ကျွန်တော်တို့လည်း အားကိုးပါရစေ"ဟု ကျွန်ုပ်ပ်လည်း ကိုယ့်ဘက်ကိုယ်ယက်၍ ပြောရလေတော့သည်။

ဤကုထုံးကား ဆရာအိုသည် တောင်သာသို့သွားရင်း ကြုံခဲ့ရသော ကုထုံးဖြစ်လေသည်။ တောင်သာဆရာ၏ တပည့်ခံရင်းတစ်ရံသောအခါ မန္တလေးမြို့မှ သူငယ်မတစ်ယောက် လေရောဂါဖိစီး၍ ဆရာအိုအား ပင့်ခေါ်သွားလေသည်။ ဆရာအိုသည် သူငယ်မ၏ ရောဂါအခြေအနေကိုစုံစမ်းရာ မြန်မာဆေးဆရာတို့အလို ဝါယောငုပ်၍ နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဝါယောကို လှုပ်ရှားပေးစေသော ဓာတ်စာများပေးကြသည်မှာ နည်းမျိုးပေါင်းစုံချေပြီ။ မြန်မာဓာတ်ဆရာတို့နှင့် အားမရသေး၍ အင်္ဂလိပ်ဆေးဆရာတို့နှင့်လည်း ကုပေါင်းများလှပြီ။ သို့သော် လူနာရှင်သူငယ်မ၏ မျက်လုံးအိမ်သည် အတွင်းသို့ နက်ရှိုင်းဖောက်ဝင်လျက်ရှိသည်။ မျက်တွင်းဟောက်၍နေသည်မှာ မျက်စိပင်မရှိတော့ပြီဟု အောက်မေ့ရသည်။ ဖြစ်စက သူငယ်မလေးမှာ အကြောတွေတက်ရင်း မျက်လုံးနိမ့်ဝင်သွားသည်ဆိုသည်။ ဆရာအိုမှာ သူငယ်မကိုကြည့်ရင်း လက်လွှတ်လိုက်ချင်လာ၏။ သို့ရာတွင် အဖန်ဖန်ဉာဏ်ဖြင့်သုံးသပ်ရင်း စိတ်ကူးတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ပေါ်ပေါက်သည့်အတိုင်း ပူးဖောင်းသုံးခုကို အဝယ်ခိုင်းသည်။

" ဆရာရယ် မသိလို့မေးပါရစေ။ ပူဖောင်းဆိုတာ ဘယ်လိုဆေးမျိုးလဲ"

"အို ပူဖောင်းဆိုတာ ကလေးတွေမှုတ်ပြီးကစားတဲ့ ရာဘာဘောလုံးကလေးတွေပေါ့။ အဲ့ဒီ ပူဖောင်းတွေကို သူငယ်မကိုပေးပြီး 'ကဲ ငါ့တူမကြီး ဟော့ဒီပူဖောင်း (၃)ခုကို တအားကုန် သုံးကြိမ်မှုတ်၊ ဖောင်းလာရင် ငါ့တူမကြီး ရောဂါပျောက်ပြီ မှုတ်တော့'ဆိုပြီး ပေးလိုက်တာကလား"

ဆရာအိုသည် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းတစ်ပန်းကန်ကို ငုံ့၍သောက်၏။ လာရောက်ခေါ်ငင်နေသော လူနာရှင်ဘက်သို့လှည့်၍ လိုက်ခဲ့မည်ဟုဆိုကာ ခေါင်းကိုငြိမ့်လိုက်၏။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ -

"မောင်ရင့်နှယ် သူငယ်မကလေးကလည်း ပျောက်ချင်တဲ့ဇောနဲ့ ပူဖောင်းတစ်ခုတည်းယူပြီး မှုတ်လိုက်တာ တစ်ချက်တည်းနဲ့ပူဖောင်းလည်း ဖောင်းလာရော သူ့မျက်စိလည်း နဂိုအတိုင်း ထွက်လာရော"

ဆိုခဲ့သော လူနာရှင်မှာ ဆရာအိုအား မရမကခေါ်နေသည်။ ဆရာအိုလည်း စကားကို လက်စမသတ်နိုင်သေဘဲ ကောက်ကာငင်ကာ လိုက်ပါသွားရှာသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း အံ့အားသင့်ကာ ပါးစပ်ဟောင်းလောင်းနှင့် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု

ပါမောက္ခဦးဧမောင်(ယဉ်ကျေးမှုစာစောင်)

ယဉ်ကျေးမှုအစစ်သည် လအနှစ်အမြုတေရတနာပင် ဖြစ်ကြောင်းကောင်းစွာသိရှိကြပေလိမ့်မည်။ ပထဝီအနေအထားကိုလည်းကောင်း၊လူနေမှုစနစ်ဓလေ့ထုံးစံကိုလည်းကောင်း၊ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ ့မှုကို လည်းကောင်း၊ပန်းချီ၊ပန်းပု၊အဆို၊အတီး၊အက၊အပြ တို ့ကိုလည်းကောင်း၊ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ အယူဝါဒကို လည်းကောင်း အရေးအသား အတွေးအခေါ် စသည်တို ့ကိုလည်းကောင်း၊မှီတွယ်၍ ယဉ်ကျေးမှု သဘောတရားများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သဘာဝက ဖန်တီးပေးထားသော ရေမြေနယ်နိမိတ်၊ကြန်အင်္ဂါ လက္ခဏာ သွင်ပြင်ပုံပန်း သီးခြားသက်ဆိုင်ရာ လူနေမှုဓလေ့ထုံးစံ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု၊ ပန်းချီပန်းပု၊ အဆိုအတီးအက၊အပြ၊ကိုးကွယ့်သည့်ဘာသာ အယူဝါဒနှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း လက်မွန်မဆွ ဘေးဘိုးများ လက်ထက်မှစ၍ တစ်သီးတစ်ခြား အခိုင်အမာ ရပ်တည်လာခဲ့သည်။တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် အညွန့်အခက်တွေ ဝေဆာကွန့်တက်လာခဲ့သည်။ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် ရာဇဝင်သမိုင်းကို ခြေခြေ မြစ်မြစ် ဖန်တီးထူထောင်လာခဲ့သည်။ဗုဒ္ဓသာသနာကို ပြန့်ပွားစေခဲ့သည်။စာပေကို မြင့်မားစေခဲ့သည်။ပန်းချီ ပန်းပုအနုပညာတေးဂီတ တုရိယာတို့ကိုလည်း ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့သည်။သို့နှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏ တိုင်းပြည်တွင် အမျိုး သားယဉ်ကျေးမှု အမြုတေရတနာကြီးဖြင့် ခိုင်မြဲစွာ ဖွဲ့နှောင်အပ်သော လူနေမှု အဆောက်အအုံကြီးသည် ယခုထက်တိုင် ခံ့ခံ့ညားညား တံ့တံ့စားစားရပ်တည်လျက်ရှိနေပေသည်။

ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားတို ့သည် ဘေးဘိုးစဉ်ဆက်၏ အဖိုးထိုက်အဖိုးတန် အမွေအနှစ်ဖြစ်သော ယဉ်ကျေးမှုအစစ်၊လူ ့အနှစ်ဟူသမျှကို မပျောက်ပျက်မတိမ်ကောရလေအောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရန် ယခုအခါ အထူးလိုအပ်လာလေပြီ။အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုများသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုထဲသို ့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက် လွှမ်းမိုးလာသည်ကို အနှံ့အပြား ကြုံတွေ့ရသည်။ရံဖန်ရံခါလည်း နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုတို့မှာ ရောထွေး ယှက်တင်ဖြစ်ကာ ကျီးမရောက် ကြက်မပြောက်ပဲ မဖွယ်မရာ မတော်မလျော်ဖြစ်နေသည်။ဤအခြေအနေ သည်မျက်မှောက်နှင့် အနာဂတ်ခေတ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အနည်းငယ်မျှ စိတ်ချမ်းမြေ့ ဖွယ်ရာမဟုတ် ရင်လေးဖွယ်ရာသာဖြစ်ချေ၏။အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုသည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ နိမ့်ပါးကျ ဆင်းတိမ်ကောပျက်သုဉ်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်နေရတော့သည်။အကယ်၍အမျုးသားယဉ်ကျေးမှု နိမ့်ပါးကျဆင်း တိမ်ကောပျက်သုဉ်းသွားခဲ့လျှင် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးသည်လည်း ထိုနည်းတူ နိမ့်ပါးကျဆင်းတိမ်ကောပျက်သုဉ်း သွားမည်မလွဲချေ။ထို့ကြောင့်လက်ရှိယဉ်ကျေးမှု မတိမ်ကော မပျောက်ပျက်ရလေအောင် ထိန်းသိမ်းရေးကို လည်းကောင်း မတွေ့ရှိသေးသော ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုများကို ရှာဖွေထုတ်လုပ်ရေးကိုလည်းကောင်းရှေ့ အဖို့တွင် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုစစ်စစ်တိုးတတ်ရန် တီထွင်ရေးကို လည်းကောင်း အထူးအလေးမှု ရှေးရှု၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်အပ်လှပေသည်။

အကယ်စင်စစ်ကောင်းမွန်သော အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုဟူသည် အမျိုးသားစိတ်အခြေခံ ရှိရမည်။ အမျိုးသားသဘောတရား သက်ဝင်ကိန်းအောင်းနေရမည်။ အမျိုးသားစိတ် ကင်းကွာဆိတ်သုန်းခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ ဤယဉ်ကျေးမှုမျိုးသည် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအစစ်အမှန်ဟု မမှတ်ယူထိုက်ချေ။ မှတ်ယူ လက်ခံကျင့်သုံး ခဲ့လျှင်ကား မိမိတို့ အမျိုးသားတစ်ရပ်လုံးနှင့်တစ်ကွ မိမိတိုင်းပြည်ကို ပစ်ပယ်ရာကျပေလိမ့်မည်။ မထီမဲ့မြင်ပြု ရာလည်း ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဂြိုလ်တုခေတ်သို့ရောက်နေသော ဤကမ္ဘာကြီးသည် အလုမ်းကျယ်ကျယ်ဖြင့်

လျင်မြန်စွာ တစ်ဟုန်ထိုး ရှေ့တိုးလျက်ရှိသကဲ့သို့ လူတို့၏အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆနှင့် အဆောက်အအုံ ပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်း လျင်မြန်စွာပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ဤသို့ ပြောင်းလဲသည်နှင့်အမျှ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုတွင်လည်း အပြောင်းအလဲများရှိမည်မှာ မလွဲဧကန်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့သို့ပြောင်းလဲစေကာမူ အမျိုးသားစိတ်ကင်းသော အမေကျော်ဒွေးတော်လွမ်းသော မဆီလျော်မအပ်စပ်သော ပြောင်းလဲခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရန် အထူးသတိချပ်သင့်သည်။ တောင်ရှည်ပုဆိုး၊ ကြက်မြီးကုတ်အင်္ကျီနှင့် ခေါင်းပေါင်းတို့ကို တွဲဖက်ဆင်ယင်ခြင်းမျိုးသည် မလိုက်ဖက်မအပ်စပ်ဘိသကဲ့သို့ လှည်းတွင်ဝေလမြင်းတစ်ဖက်၊ နွားတစ်ဖက်တပ်ဆင်ခြင်းမျိုးသည်လည်း မဆီမလျော် မအပ်စပ်ချေ၊ လယ်ကိုထွန်စက်ဖြင့် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းကိုမူ လိုလားလက်ခံထိုက်သည်။

ဤစာရေးသူသည် ရှေးထုံးကိုမပယ်နှင့်ဟူသော စကားကို အကြွင်းမဲ့လက်ခံနိုင်ဘိသကဲ့သို့ အသစ်အဆန်းဟူသမျှ အားလုံးကောင်းပါသည်ဟူသော စကားကိုလည်း အကြွင်းမဲ့လက်မခံနိုင်ချေ။ ရှေးထုံးထဲမှ ခေတ်သဘောအရ မသင့်၊ မအပ်၊ အမြတ်သည့် အရာတို့ကို ပယ်ခွာစွန့်ပစ်ရပေမည်။ ကောင်းသမျှ အပ်စပ်သမျှတို့ကိုသာ ခံယူသင့်ပေသည်။ ပုံစပြရသော်၊ ယောက်ျားများ ထိုးကွင်းမင်သေထိုးခြင်းဓလေ့သည် ရှေးကာလက အလွန်ခေတ်စားခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ၌ မသင့်မအပ်ဟု မှန်ကန်စွာယူဆလာကြသဖြင့် စွန့်ပယ်ကြလေပြီ။ သို့သော် ထိုးကွင်းမင်သေဆေးသည် အသားတွင်တစ်သက်လုံး စွဲမြဲနေပေရာ ဤဆေးဖော်စပ်နည်းကိုမူ တန်ဖိုးရှိသော အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားသင့်သည်။ တိုးပွားအောင်လုပ်သင့်သည့် အကျိုးရှိမည့်လုပ်ငန်းဆောင်တာ တစ်ခုခုတွင်သုံးသင့်သည်။ ယင်းကဲ့သို့အားဖြင့် ကောင်းသည်ကို ဆယ်ယူသင့်သည်လည်းရှိသည်။

ရှေးပဝေသဏီအီဂျစ်ပြည်တွင် ဖာရိုဘုရင်များ ကောင်းစားစဉ်က သူသေအလောင်းကို နှစ်ပေါင်းကြာမြင့်စွာ မပုပ်မသိုးရလေအောင် ဆေးစိမ်ခြင်းအတတ် ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုအတတ်ကို ယခုခေတ်သိပ္ပံပညာရှင်များပင်မရကြသေးပေ။ ထိုအတတ်ကား ရှေးအီဂျစ်အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု အမြူတေပင်ဖြစ်၍ အဖိုးအနဂ္ဃထိုက်တန်လှပေသည်။ ထိုအတတ်အကြောင်းကို သုတေသနရှာမှီးချီးကျူးရေးသားလျှင် ရှေးဖာရိုဘုရင်တို့၏ သက်ဦးစံပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို တမ်းတအောင်းမေ့နေသည်ဟု မမှတ်ယူရာ ထူးခြားသောထိုအတတ်ကိုသာ အဓိကတန်ဖိုးထား၍ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရာသည်။

ခေတ်ကာလအလျောက် ဖန်တီးတိုးတတ်လာသော အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို မုချလက်ခံရမည်သာ။ ယခုအခါ တိုင်းတစ်ပါးမှ ယဉ်ကျေးမှုများသည် ဤတိုင်းပြည်သို့ မသိမသာ တစိမ့်စိမ့်သော်လည်းကောင်း သိသိသာသာ ထင်ထင်ရှားရှားသော်လည်းကောင်း ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လျက်ရှိသည်။

ထိုယဉ်ကျေးမှုများတွင် ကျွန်ုပ်အဖို့ ကောင်းသည်လည်းရှိမည်။ မကောင်းသည်လည်းရှိမည်။ အကယ်၍ ကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့ ယဉ်ကျေးမှုပုံသဏ္ဍာန်သို့ ဆီလျော်အောင်ပြောင်းလဲ၍ ယူထိုက်သည်။ အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းစေသော အမေကျော်ဒွေးတော်လွမ်းစေသော ယဉ်ကျေးမှုမျိုးကား မည်သို့မျှမခံယူသင့်ချေ။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းတစ်လျောက်ကိုကြည့်လျှင် နယ်ချဲ့နည်းအမျိုးမျိုးရှိသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ရှေးပဝေသဏီရောမနှင့် ခေါမဘုရင်များလက်ထက်က နယ်ချဲ့ပုံမှာ ရှေးဦးစွာ စစ်တိုက်သိမ်းယူခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စစ်၏နောက်မှ အုပ်ချုပ်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနောက်မှ စစ်နိုင်သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် ထပ်ချပ်မကွာ ကပ်၍ပါလာကြသည်။ ဤနယ်ချဲ့စနစ်မျိုးသည် အစွန့်ရှည်စွာခေတ်စားလာခဲ့သည်။ ထိုနောက်မှတဖန်ခေတ်သည် ပြောင်းလဲတိုးတတ်လာရာ နယ်ချဲ့ပုံနည်းပရိယာယ်မှာ တစ်မျိုးတစ်ဖုံပြောင်းလဲလာခဲ့ပြန်သည်။ ကုန်စည်ကူးသန်းခြင်း၊ စစ်တိုက်သိမ်းယူခြင်း အုပ်ချုပ်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုသွတ်သွင်းခြင်းဟူ၍အစဉ်အတိုင်းပြုလုပ်လာကြပြန်သည်။

ယခုမျက်မှောက်ခေတ်၌ကား ကုန်စည်ကူးသန်းခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့ကို ရှေ့တန်းတင်ပြီးနောက် တန်ခိုးအာဏာစက်အတွင်းသို့ သိမ်းသွင်းခြင်းဘြဇာအခြွေအရံ အဖြစ်ထားခြင်း(ဝါ) တပည့်၊ လက်အောက်ခံ နောက်လိုက်အဖြစ်ထားခြင်းမျိုးကို မျှော်မှန်း၍ပြုမူဆောင်ရွက်တတ်လာကြသည်။ ဤခေတ်သည် လူအများစု အသိဉာဏ်တိုးပွားသော ခေတ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အသိဉာဏ်ကျက်စားရာ စာအုပ်စာတမ်း ရုပ်ရှင် ဇာတ်သဘင်အစရှိသော နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုတို့သည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လျှက်ရှိရာ၊ ပြည်ထောင်စုသားအပေါင်းတို့သည် မိမိတို့အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်၊ မိမိတို့အမျိုးသားသဘောတရားတို့နှင့် ဖီလာကန့်လန့်ဖြတ်သော ယဉ်ကျေးမှုမျိုးကို ရှောင်ရှားပယ်ခွာနိုင်ကြပါစေဟု စေတနာရှေ့ထား၍ ရေးသားလိုက်ရပေသည်။

ဝီရိယ
(လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး)

မည်သည့်ရေးရာကိစ္စမဆို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သောအခါ ဝီရိယစိတ်ကို ဖြောင့်မတ်ညီမျှစွာထားရာ၏။ မှန်မှန်ပြုလုပ်ခြင်းမည်သည့်အလုပ်လည်း သေသပ်၍ဝီရိယအကျိုးကို ခံစားရမြဲဖြစ်သည်။ အလုပ်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ ဌာနဟူသမျှတို့မှာ ဝီရိယသည် ဦးစီးနာယကဖြစ်သည်။ ဝီရိယအစွမ်းကိုလိုက်၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်း၏ အနည်းအများကွဲပြားခြားနားလျှက်ရှိလေသည်။

လျော့ခြင်း ပိုခြင်း မည်သည့်အသုံးဝင်သော အရာများမဟုတ်၊ ဉပမာ ခွက်တစ်ဆယ်ဝင်သောအိုး၌ ဆီခွက်တစ်ဆယ်ကိုလောင်းထည့်မှသာလျှင် သင့်လျော်၏။ ခွက်တစ်ဆယ်ထက်ပိုလျှင် ဖိတ်လျှံ၍ကျလိမ့်မည်။ ခွက်တစ်ဆယ်ထက်လျော့လျှင်လည်း မပြည့်ဘဲနေလိမ့်မည်။ ထမင်းချက်သောအိုးမှာလည်း ထို့အတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် "သူ့အိုးနှင့်သူ့ဆန်တန်ရုံ" ဟူ၍ ပြောစမှတ်ပြုကြလေသည်။ ဝီရိယလွန်ကဲလျှင်ဘဝင်မှာ လေပင်၍ ဗျာသင့်ပြီးလျှင် အလုပ်မတွင်ဘဲ ရှိတတ်၏။

ထို့ကြောင့် "ဝီရိယလွန်လျှင် ရွံ့သည်။ သဒ္ဓါလွန်လျှင် တွန့်သည်။သမာဓိလွန်လျှင် ဆွံ့သည်။ ပညာလွန်လျှင် တွန့်သည်" ဟူ၍ပြောဆိုကြသည်။ ဝီရိယနည်းပါး ယုတ်လျော့ပါက ပျင်းရိခြင်းတရား ပူးဝင်နှောက်ယှက်၍ အလုပ်ပျက်လေသည်။ ထိနမိဒ္ဓတရားသည် ဝီရိယနည်းပါးသူတို့ကို အုပ်စိုးလေသည်။ ဝီရိယလွန်လျှင် စိတ်အထက်သို့ ဆောင်နေတတ်သည်။ ဝီရိယလျော့လျှင် စိတ်အောက်သို့ ငုံလျှိုးနေတတ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စလွန်လျှင် စိတ်ဖရိုဖရဲကြနေတတ်သည် ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ စိတ်၏ ဓာတ်သဘောကို ပြဆိုလျှက်ရှိ၏။

အချို့သောသူတို့၏ ဝီရိယသည် မိုးပြေးရွာသကဲ့သို့ ရုတ်တရက်အလျှင်တဆောအားနှင့် မာန်ထ၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် အတန်ကြာသောအခါ နောက်ဆုတ်ရွက်ပြီးလျှင် အတန်ကြာသောအခါ နောက်ဆုတ်၍ ထိုင်နေတတ်၏။ အချို့သောသူများသည်ကား အပျင်းအားကြီးနှင့် မည်သည့်အမှု ကိစ္စကိုမျှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လေ့မရှိဘဲ ခိုကပ်ရှောင်သွေ၍ နေတတ်၏။ ကိုယ်သက်သာလျှင်ပြီးရော အလွယ်တကူ တွက်ကိန်းယူတတ်၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ဝီရိယ မညီမညွတ်ခြင်း၏ လက္ခဏာများသာ ဖြစ်လေသည်။

ပြာရီပြာယာနှင့် အလျင်တဆောပြုလုပ်ခြင်းသည် ဝီရိယဓာတ် လန့်ထွက်ခြင်းမည်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာ ကိုယ်ရောစိတ်ပါပင်ပန်း၍ အလုပ်မတွင်ဘဲ ဖြစ်လေသည်။ တစ်ခုသော အလုပ်ကို လုပ်မည်ရှိရာ မိုးသုံးပါးအညီအညွတ်ရွာသကဲ့သို့ (စ-လယ်-ဆုံး) သုံးပါးလုံး၌ ဝီရိယညီညွတ်မှ အချိန်သင့်လျော်စွာဖြင့် ပြီးစီးထမြောက်လေသည်။

ခြင်္သေ့မင်းတို့၏ ဝီရိယ

ခြင်္သေ့မင်းတို့၏ ဝီရိယကို မှန်ကန်ညီညွတ်သော ဝီရိယဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ပြဆို၏။ ကေသရာဇာမည်သော ခြင်္သေ့မင်းသည် ဂူထွက်ဂူဝင် အနေအထိုင်မှစ၍ မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့်အပြင် ယုန်သူငယ်လေးကို ဟောက်ရာ၌လည်း၊ သတ္တဝါကောင်လေး ငယ်သည်ဟူ၍လည်း အဟောက်မရော့၊ ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဟောက်ရာ၌လည်း သတ္တဝါကောင်ကြီးလှသည်ဟူ၍လည်း အဟောက်မတိုး၊ တမျိုးတည်းပင် ဟိန်းဟောက်လေ့ရှ၏၊ မည်သည့်အရာဌာနမှလည်း အရေးတကြီး သုတ်သီးသုတ်ပြာမရှိ၊ နှေးကန်စွာလည်းမရှိ၊ ပကတိအလေ့အလာအတိုင်းသာလျှင် သွားလာပြုမူနေထိုင်လျှက်ရှိလေသည်။ ဤခြင်္သေ့မင်း၏ ဝီရိယအတိုင်း နေထိုင်ပြုကျင့်ခဲ့လျှင် အရာရာတွင် ခန့်ညားဍ၍ အမှုကိစ္စများကိုလည်း ဣန္ဒြေရစွာပြီးမြောက်တွင်ကျယ်စေနိုင်သည်။ စာသင်သားတို့၏ ပညာသင်ကြားရေးဌာန၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘာသနာပွားများရေးကိစ္စတို့မှာလည်း ထို့အတူပင် မှန်ကန်ညီမျှသော ဝီရိယကို အသုံးပြုမှသာ အကျိုးရှိနိုင်လေသည်။

ဝီရိယလွန်ကဲမှု

စာသင်သားတို့သည် လျင်စွာတတ်မြောက်လိုသည်နှင့် အပန်းတကြီး နေ့မီး ညမီး ဆက်လက်၍ သင်ကြားအားထုတ်ပါလျှင်ပညာမတတ်ဘဲ လမ်းခုလတ်တွင် ခါးတစ်ပိုင်းကျိုးသော မြွေကဲ့သို့ ဒုက္ခတွေ့ကြုံတတ် လေသည်။ ဝီရိယအစွမ်းထက်သန်တိုင်းလည်း ဝီရိယ၏တည်ရာ(ကိုယ်) ရုပ်ကြီးက မဟာဘုတ်လေးပါးကို အခိုင်အမာပြုပြီးလျှင် ဥတုနှင့် အဟာရများ၏ အစီအမံကိုလည်း ခံ၍ နေရလေသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဝီရိယအစွမ်းနှင့် မိမိတို့၏ ရုပ်အစွမ်းကိုလည်း မျှတစေဘို့ သတိပြုရလေသေးသည်။

အားထုတ်မှုကို "ပယောဂ" ဟုဆို၏။ ထိုပယောဂသည် သမ္မာပယောဂ၊ မိစ္ဆာပယောဂ ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်လေရာ မှန်ကန်စွာအားထုတ်မှုကို သမ္မာပယောဂ ဟု ဆိုရာ၏။ များသောအားဖြင့် အကျိုးမဲ့အားထုတ်မှုကို မိစ္ဆာပယောဂ ဟုဆိုရသည်။ ပယောဂကိုပင် ဝိပ္ပတ္တိလေးပါးတို့တွင် ပယောဂ ဝိပ္ပတ္တိကပ်ကြီးမိပြန်ပါလျှင် အားမထုတ်ဘဲ ငြိမ်၍နေခြင်းပင် မြတ်သေးသည်။"မှားသောလုံ့လဖြင့် ပြုလုပ်မိသည့်အတွက်ဝိပ္ပတ္တိကပ်တိုက်ခြင်းခံရ၍ ဘေးဒဏ်သင့်တတ်လေသည်။" သို့ဖြစ်ပါဏ်သင့်တတ်လေသည်။" သို့ဖြစ်ပါ၍ မည်သည့်အရာ ဌာနမှာမဆို တစုံတခုကို ပြုလုပ်အားထုတ်မည်ဆိုပါလျှင် မှန်သောသမ္မာပယောဂကို ဖြစ်စေ၍ မယုတ်မလွန်ညီမျှသော ဝီရိယဖြစ်အောင်သာ ပဲ့ပြင်လုပ်ဆောင်ရာသတည်း။

ဆရာဇီဝက

ဆရာဇီဝကသည် အရွယ်ရောက်သော အခါတွင် ဤသို့ကြံ၏ လူတို့ရွာ၌ အတတ်ပညာမရှိက အသက်မွေးခက်လှချေသည်။ တစ်စုံတစ်ခုသောပညာကိုတတ်မှ သူခတ်သိမ်းရိုသေမည်။ တစ်ခုခုသောပညာကို ငါသင်ဦးအံ့ ဆေးအတတ်ပညာသည် သတ္တဝါတို့အား သနားခြင်းကရုဏာနှင့်လည်း ယှဉ်၏ သူ့အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ဆောင်နိုင်သည်။ ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားလည်းများ၏။ ထို့ကြောင့်ဆေးအတတ်ကို သင်ရသော်ကောင်း၏ဟု ကြံပေ၏။

ထိုသို့ကြံပြီးသော် တက္ကသိုလ်ပြည်မှလာသော လိုက်သွားကာ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံ ခွင့်ပန်၏။ သင်ခွင့်ရသောအခါ နေ့ည မယုတ်လုံ့လထုတ်လျက်သာ သင်ကြား၏။ ယင်းသို့သင်ဆရာကြီးထံ ခွင့်ပန်၏။ သင်ခွင့်ရသောအခါ နေ့ည မယုတ်လုံ့လထုတ်လျက်သာ သင်ကြား၏။ ယင်းသို့သင်၍ ခုနှစ်နှစ်ရှိသောအခါ ဆရာကြီးက တူရွင်းတစင်းကိုပေး၍ ထက်ဝန်းကျင တယူဇနာအတွင်း၌ ဆေးမဝင်သော သစ်ပင်ကိုရှာစေ၏။ ဇီဝကလည်း ဆရာဆိုတိုင်းထွက်၍ရှာသော် တယူဇနာအတွင်း၌ ဆေးမဝင်သော သစ်ပင်မတွေ့ရ၍ ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကလည်း အချင်းဇီဝက သင်သည်ဆေးအတတ်ကို တတ်မြောက်လေပြီ ဤအတတ်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးလေတော့ ဟုဆို၍အနည်းငယ်သော ရိက္ခာကိုပေးလိုက်၏။

ဇီဝကလည်းပြန်ခဲ့ရာ သာကေတပြည်သို့ရောက်လျှင် ရိက္ခာကုန်ပြတ်၍ဆေးကုအပ်သော သူနာကို ရှာဖွေမေးမြန်းသော် သာကေတပြည်၌ တစ်ဦးသောသူဌေးမယားဝယ် ခုနှစ်နှစ်လည်ပြီးသော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည် ရှိ၏။ ထိုအနာကို ဆရာသမားတို့များစွာ ကုသသော်လည်း တစုံတရာသက်သာခြင်းမဖြစ်နိုင်၊ ဆရာဇီဝကက တံခါးစောင့်အား ထိုအနာကိုငါကုနိုင်၏။ သင်တို့အရှင်သူဌေးမကို ကြားလျှောက်စေဟု စေ၏။ တံခါးစောင့်လည်း နှစ်လိုဝမ်းသာအခေါ်လာ၏။

ဆရာဇီဝကလည်း အနာဖြစ်ဟန်ကိုမြင်လျှင် အရှင်သူဌေးမ တလက်ဆွမ်းမျှသော ထောပတ်ကို အလိုရှိ၏ဟု ဆို၏။ သူဌေးမလည်း ထောပတ်ကိုပေးစေ၏။ ထောပတ်ဝယ်အသွယ်သွယ်သော ဆေးတို့ကို ရောနှောလျှက် ကောင်းစွာချက်ပြီးမှ သူဌေးမကို ညောင်စောင်းထက်၌ ပက်လက်အိပ်စေ၍ ထိုဆေးရည်ဖြင့် နှာနှပ်၏။ နှာခေါင်းဖြင့်ဝင်လျက် ခံတွင်းမှ အန်ထွက်၏။ ယင်းသို့ ခုနှစ်နှစ်တိုင်တိုင်ကြာသော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာကို တစ်ခါတည်းနှာနှပ်သောဆေးရည်ဖြင့် ကင်းဝေးချမ်းသာစေ၏။ သူဌေးမလည်း ရောဂါချမ်းသာသော် အသပြာလေးထောင်မျှ ဆေးခပြု၍ပေး၏။ သားကလည်းလေးထောင်၊ ချွေးမကလည်း လေးထောင်၊ သူဌေးကြီးကလည်း အသပြာလေးထောင်၊ ဤမှတပါး ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောကျ်ား ရထား၊ ဆင် ၊ မြင်းတို့ကလည်း ပေး၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား မြင်းသရိုက်ရောဂါစွဲရကား ဝတ်လဲတော်တို့တွင် သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သည် ဖြစ်၍မိဖုရားမောင်းမတို့မြင်လျှင် ပျက်ရယ်ပြုကြကုန်၏။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် အဘယမင်းသားကိုခေါ်၍ ထိုဝေဒနာချမ်းသာအံ့သောဆေးကိုမေး၍ ငါ့ကိုဆက်ပါဟု ဆို၏။ ထိုအခါ အဘယမင်းသားက ဇီဝကကို ကုစေရသော် မလျော်လောဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း သင်၏ဇီဝကကို ငါ့ထံသို့လာစေလောဟု ဆို၍ ထိုအနာကို ဆေးကုစေသော် လက်သည်းပေါ်၌ပါသော ဆေးကိုတစ်ကြိမ်တည်းလိမ်းစေကာမျှဖြင့် ထိုဝေဒနာ ကင်းလွတ်၏။ မင်းကြီးလည်း အလွန်ဝမ်းမြောက်ရကား ရထား၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ ထူးမြတ်သော အသုံးအဆောင်တို့ကို ပေး၏။ အချင်းဇီဝက ငါ့ကိုငှင်း၊ မောင်းမမိဿတို့ကိငှင်း၊ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့အားငှင်း ဆေးကိုလုပ်ကျွေးစေလောဟု ဆို၏။ ဇီဝကလည်းကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခ တော်တို့အားငှင်း ဆေးကိုလုပ်ကျွေးစေလောဟု ဆို၏။ ဇီဝကလည်းကောင်းပါပြီဟု ဝန်ခံ၏။

တရံသောအခါရာဇဂြိုလ်ပြည်၏ မြောက်မျက်နှာ၌နေသော မဟာသာလသူဌေးအား ခုနှစ်နှစ်ရှိသော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည် လွန်စွာတိုးပွား၍ ကျော်စောထင်ရှားသော သမားတော်တို့ကိုခေါ်၍ ကုသ ပါသော်လည်းချမ်းသာမရ။ ဤဝေဒနာဖြင့်သေလတ္တံ့၊ ကြာလှပါမှ ငါးရက်သာခံတော့မည်ဟု အချို့ကဆို၏။ အချို့ဆရာကလည်း ခုနှစ်ရက်သာခံတော့မည်ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးလည်း ဇီဝကကို သူဌေးအား ဆေးကုသ ချေဟုစေလိုက်၏။ ဇီဝကလည်း သူဌေးရှိရာလိုက်လာ၍ စေ့စုံစွာ ကြည့်ရှုပြီးမှ သူဌေးကို ညောင်စောင်းထက် အိပ်စေပြီး နှာရှူဆေး၏ အာနုဘော်ဖြင့် အိပ်ပျော်စေ၍ ဦးခေါင်းရေကို ဓားငယ်ဖြင့်လှစ်၍ ဦးနှောက်ကိုစား သော ပင့်ကူပမာဏရှိသော ပိုးနှစ်ကောင်ကို ထုတ်၍ လူအများအားပြ၏။ ပိုးကိုပစ်စေ၍ ဦးရေကို စေ့မြဲစေ့ပြီးမှ ဆေးလိမ်းလေလျှင် ခုနှစ်ရက်နှင့် ချမ်းသာ၏။ ခုနှစ်ရက်သုံးလီစေ့လျှင် ပကတိကျန်းမာလေ၏။

သူဌေးလည်း စည်းစိမ်၊ ဥစ္စာလယ်ယာ၊ ကျွန်၊ နွား၊ သားမယားနှင့်တကွ ဆရာ့ဥစ္စာချည်းဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်လည်း ဆရာ့ကျွန်ဖြစ်စေ သိမ်းယူပါလော့ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ဆရာဇီဝကကလည်း ဤမျှသော ဥစ္စာကို ငါမယူလို သင့်ကိုပင်ငါပြန်ပေးအံ့၊ နိုင်ငံသားတို့အားစောင့်ရှောက်ပါလော့ ယခုမှာမူ ဗိမ္ဗိသာရမင်းအား တစ်သိန်းသောဥစ္စာ ငါ့အားလည်း တစ်သိန်းသောဥစ္စာတို့ကို ပေးလော့ဟုဆို၍ နှစ်သိန်းသော အသပြာတို့ကို ဆောင်၍ ပြန်လာသည်။

ထို့နောက် ဗာရာဏသီပြည်၌ နေသော သူဌေး၏သားတစ်ယောက်သည် အူထုံးသော ဝေဒနာဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဇီဝကသည် သူဌေးသားအား မေ့လျော့စေရန် ဆေးပေး၍ ဝမ်းကိုဖောက်ခွဲ၍ အူထုံးကိုပြေစေသည်။ အူထုံးကိုဖြေ၍ ဝမ်းတွင်းသို့ သွင်းမြဲသွင်းလျက် အပေါ်ဝမ်းဗိုက်ကို ချုပ်ပြီးမှဆေးဖြင့် လိမ်းကျံသော် နှစ်ရက်သုံးရက်ဖြင့် သက်သာ၏။ သူဌေးသားလည်း ဆရာဇီဝကအား တစ်သောင်းခြောက်ထောင်သော ဥစ္စာတို့ကို ပေး၏။

အခါတစ်ပါးတွင် စမ္ပနဂိုရ်ပြည်ကို အစိုးရသော စန္ဒပဇ္ဇောတမင်းသည် မစားနိုင်သော ဖျော့တော့သော အနာရောဂါဖြစ်၏။ ဆရာဇီဝကသည် မင်းကြီးအား ထောပတ်နှင့်ဆေးကို ချက်၍သောက်ရလိမ့်မည်ဟုဆို၏။ မင်းကလည်း အချင်းဇီဝက ငါသည် ထောပတ်နှင့်မသင့် ထောပတ်ကင်းသော ဆေးကိုသာ တိုက်ပါလော့ဟု ဆို၏။ ဆရာဇီဝကကလည်း ဤမင်းအနာသည် ထောပတ်နှင့်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းမဖြစ်နိုင်ရာ ထောပတ်ကိုသာ အဆင်းအနံ့အရသာ ပျက်အောင်ချက်၍ ဆက်သွင်းမည်ဟုကြံ၍ အခြားသောဆေးတို့နှင့် ရော၍ချက်၏။ ထို့နောက် မင်းကြီးအား သောက်တော်မူလောဟု ပေး၏။ ယင်းသို့ တိုက်ပြီးလျှင် ဆင်တင်းကုပ်သို့သွား၍ ဘဒ္ဒဝတီဆင်မကို စီး၍ ရာဇဂြိုလ်ပြည်သို့ ပြေးလေ၏။ ထိုစန္ဒပဇ္ဇောတမင်းလည်း ရောဂါကင်းပြီးသော် အဘိုးများစွာထိုက်တန်သော ပုဆိုးကောင်းတစုံကို ဆရာဇီဝကထံပို့စေ၏။ ဆရာဇီဝက ကလည်း ဤကောင်းမြတ်လှသောပုဆိုးသည် ဘိုးတော်ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့် ဘုရားသခင်မှတပါး အ ခြားသူတို့နှင့် မထိုက်တန်ပြီဟု ကြံရွယ်ကာထား၏။

အခါတပါးတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထူပြောသောစမြင်းဒေါသဖြစ်သဖြင့် အာနန္ဒာကိုခေါ်၍ ဝမ်းလျှောဆေးသုံးတော်မူလိုသည်ဟု မိန့်တော်မူလျှင် အာနန္ဒာသည် ဆရာဇီဝက၏အိမ်သို့ကြွ၍ ပြောဆိုသည်။ ဆရာဇီဝကသည် သိမ်မွေ့သောဆေးဖြင့်သာ ဝမ်းလျှောစေရာ၏ဟုကြံ၍ ကြာသုံးလက်တွင် အထူးထူးသော ဆေးကိုထုံစေပြီး ဘုရားရှင်ထံသို့လာ၍ ရှေးဦးစွာကြာတလက်ကိုကပ်၍အရှင်ဘုရား ဤကြာလက်ကို သုံးကြိမ် နမ်းတော်မူပါ၊ ရုန့်ရင်းသောစမြင်းဒေါသတို့ ဆယ်ကြိမ်သက်ပါလိမ့်မည်။ ထို့နောက်မှ ဒုတိယကြာလက်ကို ကပ်ပြန်၍ သုံးကြိမ်နမ်းတော်မပါ အလတ်သောစမြင်းဒေါသတို့ ဆယ်ကြိမ်သက်ပါလိမ့်မည်။ ထိုနောက်မှ တတိယကြာကိုကပ်၍ သုံးကြိမ်နမ်းတော်မူပါ သိမ်မွေ့သောဒေါသတို့ ဆယ်ကြိမ်လျှော့ပါလိမ့်မည်ဟု လျှောက်

၍ကျောင်းတော်မှပြန်ခဲ့၏။ ဘုရားရှင်သည် နှစ်ဆယ့်ကိုးကြိမ်စေ့သောအခါ ရေသပ္ပါယ်ပြီးလျှင် အကြိမ်သုံးဆယ်စေ့လေ၏။

ထနောက် ဆရာဇီဝကသည် ကောင်းမြတ်လှသော သိဝိရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးတစ်စုံကိုယူ၍ ဘုရားရှင်အား ကပ်ပြီးသော် အကျွန်ုပ်အား တပါးသောဆုကို သနားတော်မူပါဟု လျှောက်၏။ အခွင့်ရလျှင် ဆရာဇီဝကလည်း အရှင်ဘုရား ဤပုဆိုးအစုံသည်ကား စန္ဒပဇ္ဇောတမင်း ဆောင်နှင်းအပ်သော လက်ဆောင်ပါတည်း၊ ဤပုဆိုးအစုံကိုလည်း ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ရန် အလှူခံတော်မူပါ၊ တပည့်သံဃာတို့မှာလည်း ပံသကူသင်္ကန်းကိုသာ သုံးဆောင်ကြရ၍ ဒါယိကာတို့ ကုသိုလ်ဖြစ်စိမ့်သောငှာ လှူလာသော သင်္ကန်းကို သံဃာတော်တို့ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူပါဟု လျှောက်၏။ ဘုရားရှင်လည်း သင်၏အလိုကိုပြည့်တော့ စေတော့အံ့ဟု မိန့်တော်မူ၍ လှူသောပုဆိုးအစုံကိုလည်း လက်ခံတော်မူ၏။ သံဃာတို့အားလည်း ဂဟပတိစီဝရကိုလည်းခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ရာဇဂြိုလ်ပြည်၌နေကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည်လည်း သံဃာတော်တို့အား ဒါယိကာတို့လှူသော သင်္ကန်းကို ခွင့်ပြုတော်မူပြီဟု ကြားလျှင်ရွှင်လန်းဝမ်းသာကြကုန်၏။

ဥတုဘောဇန သင်္ဂဟကျမ်းလာ အသက်ရှည်ရန် အကျင့်ကိုပြခြင်း

ထမင်းစားပြီးစ၌ နေထိုင်ပုံအလိုက် အကျိုးများ

ထမင်းစားပြီး၍ ရပ်သောသူသည် အားကြီးကုန်၏။ စင်္ကြံသွားသောသူသည် အသက်ရှည်၏။ အိပ်သောသူသည် ဝ၏။ ပြေးသောသူသည် အသက်တို၏။ သေမင်းလိုက်၏။ ဝမ်း၏ လက်ဝဲဘက်ချက်အထက်၌ အစာသစ်အိမ်နှင့် ဝမ်းမီးသည်တည်၏။ ထို့ကြောင့် ထမင်းစားပြီးလျှင် အစာနေရာကျအောင် တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီခန့် ထိုင်နေပြီးနောက် အနည်းဆုံး အလှမ်းတစ်ရာ စင်္ကြံသွား၍ လက်ဝဲနံတောင်းဖြင့် ခုတင်ပေါ်မှာ လျောင်းရာ၏။

အားကစားပြုလုပ်ချိန်နှင့် ရှောင်ကြဉ်ချိန်

ဝသန္တရတု၊ သိသိရရတုတို့၌ နံနက်ညနေအခါ သိုင်းကစားခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် အပင်ပန်းခံခြင်းသည် ကိုယ်လက်ပေ့ါပါး၏။ ခိုင်ခံ့၏။ အမှုကိုလုပ်ဆောင်နိုင်၏။ အစာကြေ၏၊ ကြေခဲသောအစာကိုလည်း ကြေလွယ်၏။ ဝသောသူ၊ အားကြီးသောသူ ကြေခဲသော ဆီဥ၊ ထောပတ်၊ အသားများကို စားသောသူတို့သာ၍သင့်၏။ လူခပ်သိမ်းတို့ပင်သော်လည်း အားထက်ဝက်မျှလောက် အပင်ပန်းခံခြင်းသည် သင့်လျော်၏။ နဖူး၊ နှာခေါင်း၊ လက်ကတီးကြား ပေါင်ခြံကြားတို့၌ ချွေးထွက်လျှင်အားထက်ဝက် ကုန်ပြီဟု သိရ၏။

အစာ စားပြီးစ ဖြစ်သောသူ၊ ချောင်းဆိုးနာ၊ ပန်းနာရှိသောသူ၊ ပိန်သောသူ၊ ခွန်အားကုန်ခမ်းသောသူ၊ ရတ္တပိတ်နာရှိသောသူ ၊ ထိခိုက်ရှနာရှိသောသူတို့သည် အပင်ပန်းမခံအပ်။

အားကုန်အောင် အပင်ပန်းခံခြင်းသည် ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ဖျားနာခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်းတို့ကို ဖြစ်တတ်ကုန်၏။

ဆီလိမ်းခြင်း

နံနက်ခင်း၊ ညနေခင်း၌ ဆီလိမ်းနယ်ခြင်းသည် ကြည်လင်သန့်ရှင်းစေတတ်၏။ ဝစေတတ်၏။ ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော ဆီမွှေး၊ နံ့သာဖြူ ကရမက် အစရှိသော ဆီမွှေးတို့ဖြင့် ကိုယ်လက်အင်္ဂါတို့ကို လိမ်းနယ်ခြင်းသည် လေနာ၊ သလိပ်နာ၊ နှလုံးနာ၊ ပင်ပန်းခြင်းတို့ကို ငြိမ်းစေနိုင်သည်။ အားကြီး၏၊ ချမ်းသာ၏၊ အထူးအားဖြင့် နား၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေထောက်တို့၌ အမြဲလိမ်းနယ်အပ်၏၊ ဦးခေါင်း၊ ဆံပင်တို့ကို ဆီမွှေးလိမ်းခြင်းသည် ဣန္ဒြေအလုံးစုံကို ပြည့်ဖြိုးစေတတ်၏။မျက်စိကြည်လင်၏။ ဦးခေါင်းရှိဆံပင်များခြင်း၊ ရှည်ခြင်း၊ နူးညံ့ခြင်း၊ နက်ခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

ရေချိုးခြင်း

ရေချိုးခြင်းသည် ဝမ်းမီးတောက်၏။ ဝ၏။ အသက်ရှည်၏။ အားခွန်ဗလ သြဇာတို့ကိုပေးတတ်၏။ ယားနာ၊ အညစ်အကြေး၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ ချွေးကိုယ်လက်တောင့်တင်းခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း၊ ပူအိုက်ခြင်း၊ ကိုယ်ပူခြင်းတို့ကိုဖျောက်နိုင်၏။ အပူကိုရေအေးလောင်းသည်ရှိသော် အပူသည်အတွင်းသို့ရောက်၍ ဝမ်းမီးကို ချက်ခြင်းတောက်စေ၏။ ရေနွေးနှင့် ရေချိုးခြင်းသည် အားကြီး၏။ လေသလိပ်ကို နိုင်၏။

ရေနွေးနှင့်ခေါင်းလျှော်ခြင်းသည် မျက်စိနှင့်မသင့်၊ လေသလိပ်ပျက်သောသူမှုကား ရေနွေးနှင့်ခေါင်း လျှော်ခြင်း ၊ ရေချိုးခြင်းကိုပြုအပ်၏။

ရေသောက်ခြင်း

ရေများစွာသောက်သော်လည်းကောင်း၊ အနည်းငယ်သောက်သော်လည်းကောင်း၊ အစာမကြေ၊ ထို့ကြောင့် မနည်းမများရေကို တစ်ကျိုက်စီ ဖြည်းညင်းသက်သာ တင်းတိမ်ရုံသောက်ရာ၏။ အစာမစားခင်ရေ သောက်လျှင် လူပိန်၏။ ဝမ်းမီးပျက်၏။ အစာလယ်၌ ရေသောက်လျှင် ဝမ်းမီးတောက်၏။ အဆုံး၌ သောက်လျှင် ဝ၏။ သလိပ်ပွား၏။ ထို့ကြောင့် ဝသောသူသည် အစာ၏အလယ်၌ရေသောက်အပ်၏၊ အဆုံး၌ မသောက်အပ်။ ပိန်သောသူသည် အဆုံး၌ရေသောက်အပ်၏။

ထမင်း၏ဂုဏ်

ကောင်းမွန်စင်ကြယ်စွာဆေးပြီးသောဆန်ချိန်၏ ငါးဆရေထည့်၍ ဆန်ကောင်းစွာကျက်နပ်အောင် ချက်ပြီးလျှင် ထမင်းရည်ကိုငှဲ့ ၊ ငှဲ့၍ရသော ထမင်းရည်ကို မဏ္ဍမည်၏။ ကျက်ပြီးသောဆန်ကိုကောင်းစွာနှပ်၊ ထမင်းဖြစ်၏။

ထမင်းရည်သည် အစာကို များစွာစားနိုင်၏။ ဆီးကိုရွှင်စေတတ်၏။ အသက်ကို ရှည်စေတတ်၏။ သွေးကိုပွားစေတတ်၏။ အဖျားကို နိုင်၏။ သလိပ်၊ သည်းခြေကို နိုင်၏။ဤသို့ ဂုဏ်ရှိ၏။ ထိုထမင်းရည်တွင် သဘော်ချင်းမှုန့်နှင့် သိန္ဓောခတ်၍ သောက်လျှင် ဝမ်းမီးတောက်၏။ အစာကိုကြေစေတတ်၏။

ထမင်း

ထမင်းသည် ဝမ်းမီးကို တောက်စေတတ်၏။ လူနှင့်သင့်၏။ စားလျှင်ဝတတ်၏။ အားရစေတတ်၏။ နှုတ်ကမြိန်စေတတ်၏။ ကြေလွယ်၏။ ဤကိုယ်ကို စည်ပင်ကြီးပွားစေတတ်၏။ သုတ်ကိုပွားစေတတ်၏။ အားကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ဆာလောင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းကို ဖျောက်၏။

လတ်လတ်လောလောထမင်းသည် သလိပ်ကို ပွားစေတတ်၏။ ချိုဆိမ့်၏။ အဆီသြဇာရှိ၏။ ဝစေတတ်၏။ ကြေခဲ၏။ အားကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ထမင်းကြမ်းသည် အဆီသြဇာနည်း၏။ အရသာ နည်း၏။ အလွန်ပူပြင်းသော ထမင်းသည်အားကို ဖျက်တတ်၏။

ထမင်းခြောက်

ခြောက်သောထမင်းသည် ကြေခဲ၏။ ဤအရာ၌လည်း ထမင်းခြောက်သာမဟုတ်၊ သားခြောက်၊ ငါးခြောက်၊ ဟင်းရွက်ခြောက်များလည်း ကြေခဲသည်ပင်။ ပျော့လွန်းသော ထမင်းသည် လူကိုနွမ်းနယ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ မနပ်သောထမင်းသည် ကြေခဲ၏။ ဝမ်းရောင်တတ်၏။

ထမင်းအေး

ထမင်းပူကို ရေအေးနှင့်အေးအောင် လတ်တလောချင်း ဆေးသောထမင်းသည် အေး၏။ ကြေလွယ်၏။ ထမင်းသိုးသည် အဆီသြဇာမရှိ၊ ဒေါသသုံးပါးလုံးကို ပျက်စေတတ်၏။

ဆန်လှော်ထမင်း

ဆန်ကိုလှော်၍ ချက်သောထမင်းသည် ကြေလွယ်၏။ ဝမ်းမီးကို တောက်စေတတ်၏။ နှုတ်ကို မြိန်စေတတ်၏။ အနံ့ကောင်း၏။ သလိပ်ကို နိုင်၏။ လေကြောင့်ပျက်သော ဝမ်းပျက်နာရီသောသူနှင့် သင့်၏။

ရွှေထမင်း

ရွှေထမင်းသည် ပင်ပန်းခြင်းကို ဖျောက်တတ်၏။ နှုတ်ကို မြိန်စေတတ်၏။ ဝမ်းကို တောက်စေတတ်၏။ စားလျှင် ဝလွယ်၏။ နွားနို့ထမင်းသည် မျက်စိနှင့်သင့်၏။ အားကို ဖြစ်စေတတ်၏။ သွေး၊ သည်းခြေကို နိုင်၏။ သလိပ်ကို ပျက်စေတတ်၏။ ရသာယနဖြစ်၍ အသက်ကို ရှည်စေတတ်၏။

ဃနာနို့ထမင်း

ထောပတ်ကိုချက်၍ ထိုထောပတ်တွင် ဆန်ထည့်၍ ထိုဆန်တွင် ထက်ဝက်ခန်းအောင်ချက်ပြီး နွားနို့ကိုထည့်၍ ထောပတ်ထမင်းချက်သကဲ့သို့ ဆန်ကို ကျက်အောင်ချက် သကြားဖြူလည်းသင့်အောင်ထည့်။ နို့ဃနာသည် ကြေခဲ၏။ ဝစေတတ်၏။ အားကို ဖြစ်စေတတ်၏။ သလိပ်ကို ပျက်စေတတ်၏။ လေ၊ သည်းခြေကိုနိုင်၏။ ရသာယနဖြစ်၍ အသက်ကို ရှည်စေတတ်၏။

အခန်း (၆)
မြန်မာကဗျာ

ကဗျာဟူသည်

ကဗျာဟူသည်မှာ ကဗျာဆရာတို့မြင်ဖူး၊ ကြားဖူး၊ တွေ့ဖူးသည်ကို သူတစ်ပါးစိတ်မျက်စိ၌ မြင်လာအောင်၊ စိတ်နား၌ ကြားလာအောင်၊ တွေးတောခံစားလာအောင် စေတနာဖြင့် ဖန်တီးသော ကာရန်စည်းကမ်းနှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုရသည့် စာပေဖြစ်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် သာမန်လူတို့ မြင်သည်၊ ကြားသည်၊ တွေးသည်၊ ပြောသည်ထက်ပို၍ မြင်တတ်၊ ကြားတတ်၊ တွေးတော၊ ပြောတတ်သော ကဗျာဆရာတို့၏ အနုပညာ ဖန်တီးချက်ဖြစ်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကဗျာဟူသည် အဆင့်အတန်းမြင့်သော အတွေးနှင့် အဆင့်အတန်းမြင့်သော အရေးတို့ ပေါင်းစပ်ထားသည့် စာပေတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ဓါတ်ငါးပါး၏ အဆုံးအဖြတ်

တေဇော၊ ဝါယော၊ အာပေါ၊ ပထဝီ၊ ဤသို့ဖြင့်ကား၊ ဓာတ်လေးပါးတွင်
ရှေးဖျားတေဇော၊ ပူသောလက္ခဏာ၊ ရင့်ရာကိစ္စ၊ ထိုမှဝါယော၊
ရွေ့သောလက္ခဏာ၊ လှုပ်ရာကိစ္စ၊ ထိုမှအာပေါ၊ ယိုစီးလျှောလျက်ဖွဲ့သော
လက္ခဏာ၊ နှံ့ရာကိစ္စ၊ ထိုမှတဖြာ၊ ခိုင်မာခက်ခြင်း၊ ကြမ်းခြင်းလက္ခဏာ
တည်ရာကိစ္စ၊ ရှိကုန်ကြ၏။ ရာဇသိကြား မင်း၏သားကို၊
ထံပါးမျက်မှောက်၊ ထိန်းလေးယောက်တို့၊ စောင့်ရှောက်သောနှယ်
ငါးသွယ်ခန္ဓာ၊ ဤအရာကို၊ လေးဖြာဓာတ်စောင့်၊ ထိန်းသောကြောင့်တည့်
ဓာတ်ဖြောင့်သောခါ၊ လူတို့မှာ၌၊ ရောဂါမနှောင့်၊ ဓာတ်မဖြောင့်သော်
နာပြောင့်နာဆူး၊ အထူးထူးသည် ။ ။ လွန်ကြူးဖြစ်ရောက်တွေ့ကြုံတည်း။

ဓာတ်ကြိုက်အရသာ

ဓာတ်ကြိုက်ရသာ၊ ဩဇာခပင်း၊ နှလုံးသွင်းလော့၊ ထမင်းနှစ်သိမ့်
ချိုဆိမ့်ပြုက်သည့်၊ ရသာရှိသည့်၊ ပထဝီဓာတ်ကြိုက်၊
အငန်၌ကား၊ နှစ်ခြိုက်ဝါယော၊ စပ်ဖျဉ်းပြောကား၊
တေဇာကြိုက်သည်၊ ဟင်းရည်ချိုလေး၊ အေးမြသည်ကို
အာပေါလို၏၊ ချဉ်ချိုသည်းခြေ၊ ကြိုက်တွေပေါင်းစု
ဆီဥထောပတ်၊ ရသာမြတ်ကို၊ မြေဓာတ်တကွ
အာကာသလျှင်၊ ကြိုက်ကြအမှန်၊ ဓာတ်လေးတန်သည်
ရံဘန်ထိုပြင်၊ ကြိုက်ကြောင်းထင်၏

နယငါးတွဲမူရင်းကျမ်းကြီး (နရသုခိကျမ်း)

“မဖောက်ပြန်သော ဒေါသသုံးပါးတို့ အကျိုးပြုပုံ”

၁။ ဖောက်ပြန်မပြု လေဝါယုကား၊ ပြုမှုအဿာ၊
ပဿာတတွေ၊ ဥဿာဟေနှင့် ဖြစ်စေအင်အား၊
ဒေါသစသား၊ ဓါတ်မလများကို ကောင်းစွာသွားမှု
စက္ခုထွေထွေ၊ ဣန္ဒြေတို့၏၊ တစေကိစ္စ၊
ဒဿနကို၊ လျင်စွာဆောင်ရွက်၊ ဤခြောက်ချက်သည်
ထမ်းရွက်လေ၏ ကျေးဇူးတည်း။
၂။ ဘောက်ပြန်မပြု သည်းခြေမှုကား၊ ကြေငြားအစာ
ခန္ဓာပူနွေး၊ မြင်ရေးရူပါ၊ မွတ် သိပ် ဆာတည့်၊
နှုတ်မှာစားလို၊ မျိုသောက်လိုနှင့်၊ ပင်ကိုယ်ရဲရင့်၊
ပညာပွင့်ကား၊ ခန္ဓာအရေ နူးညံ့ပေရှင့်၊
ကြည်ဝေကိုယ်ရောင်၊ ထွန်းလင်းပြောင်သား၊ ဤဆယ်ပါးသည်
ပြငြားသည်းခြေ၊ ကျေးဇူးတည်း ။
၃။ ဘောက်ပြန်မပြု သလိပ်မှုကား၊ မမှားအမှန်
ချိုင်နအေးမြ၊ လေးလံခွဲသား၊ ဤခြောက်ပါးသည်
ပြငြားသလိပ်၏ ကျေးဇူးတည်း ။ ။

သူနာပြုဘုရား

- ကိုယ်ရိပ်သဏ္ဍာန်၊ ညီအာနန်နှင့်
  မြတ်မွန်ထွတ်ထား၊ တို့ဘုရားသည်
  တစ်ပါးသောခါ၊ ဒေသစာဖြင့်
  တိုက်တာလှည့်၍၊ ကြည့်သတည်း
- ကျီးသံသဲသဲ၊ ယင်မဲမဲနှင့်
  ပြာမွဲညစ်ရောင်၊ကျောင်းတစ်ဆောင်ကို
  ဘုန်းခေါင်ဘုရား၊ ဝင်၍သွားသော်
  သနားစဖွယ်၊ ကျောင်းအလယ်၌
  ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး၊ တင်းကြမ်းစီးလျက်
  ကိုယ်ထီးလျောင်ပါး၊ ထေရ်သူနာကို
  မြတ်စွာဘုရားတွေ့ရပါသတည်း။
  အမိသည်သား၊ ပြုသောလားသို့
  ဘုရားမြတ်မွန် ညီအာနန်ကို
  ချိုးရန်ရေကောင်း၊ ဆောင်ပါတောင်းလျက်
  သွန်လောင်းသုတ်သင်၊ ပြီးစီးလျှင်မူ
  ခေါင်းတွင်ဘုရား၊ လက်တော်ထား၍
  ညီဘွားခြေက၊ ပြိုင်တူမလျှက်
  မြတ်လှနေရာ၊ ညောင်စောင်းသာတွင်
  ကောင်းစွာအိပ်စေ၊ တင်သတည်း
  ထို့နောက်ရှင်တော်၊ စည်းဝေးခေါ်၍
  မြွက်ဖော်စကား၊ မိန့်မှာကြား၏
  မိခြားဖဝေး၊ တစ်ရပ်ရှာသည်
  ချိအေးကြည်သာ၊ တရားရှာသည်
  များစွာအပေါင်း၊ ရဟန်းကောင်းတို့
  ညှံ့ပျောင်းကြည်ဖြူ နာသောသူကို
  ငါတူကြင်နာ၊ ပြုစုပါက
  မြတ်ရာရောက်လိမ့်၊ ဧကန်တည်း

မင်းသုဝဏ်

ကဝိလက္ခဏာသတ်ပုံကျမ်း

စွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်းမှ တိုင်းရင်းဆေးပညာဆိုင်ရာသံပေါက်များ

၁။ သမားတော်သည်၊ ပြည့်စုံရည်၊ ငါးမည်အင်္ဂါဘယ်တို့နည်း။
၂။ ပထဝီဓာတ်သည်၊ တွက်ခန့်ရည်၊ ထွေလည်သချေ်မည်သို့နည်း။
၃။ အာပေါဓာတ်သည်၊ အတည်တည်၊ ခန့်ရည်ဘယ်မျှရှိသနည်း။
၄။ တေဇောဓာတ်သည်၊ ကိုယ်၌တည်၊ နာမည်အပေါင်းဘယ်မျှနည်း။
၅။ ဝါယောဓာတ်သည်၊ လူ၌တည်၊ အမည်ဘယ်မျှပြားသနည်း။
၆။ လေးဆယ့်နှစ်သွယ်၊ ဓာတ်ပြားဖွယ်၊ လူဝယ်မည်သို့ပြားသနည်း။
၇။ မြဓာတ်ဇကေန်၊ ယွင်းဖောက်ပြန်၊ မှတ်ရန်ဘယ်လက္ခဏာနည်း။
၈။ လျှာလည်းကြမ်းလတ်၊ တွန့်သတတ်၊ ဘယ်ဓာတ်ပျက်သည်ဆိုပိမ့်နည်း။
၉။ အာပေါဓာတ်မှန်၊ ပျက်လေပြန်၊ သေဟန်ဘယ်ချိန်ဆိုဘိနည်း။
၁၀။ တေဇောဓာတ်သွမ်း၊ ပျက်ရိုနွမ်း၊ ဆိုစမ်းဘယ်လက္ခဏာနည်း။
၁၁။ တေဇောဓာတ်ခြေ၊ ပျက်တုံလေ၊ သေချိန်မည်သို့ညွှန်မည်နည်း။
၁၂။ ဝါယောဓာတ်သည်၊ ပျက်လမည်၊ ရိပ်ခြည်ဘယ်လက္ခဏာနည်း။
၁၃။ ဝါယောဓာတ်သည်၊ ပျက်လေသည်၊ မည်သို့ရှိတုံလေသနည်း။
၁၄။ လေဓာတ်စုံစမ်း၊ ပျက်မြဲတမ်း၊ သေလမ်းနေ့ပိုင်းဘယ်မျှနည်း။
၁၅။ အာကာသဓာတ်၊ ပျက်ယွင်းလတ်၊ အမှတ်ဘယ်လက္ခဏာနည်း။
၁၆။ ခံကောင်းကင်ဓာတ်၊ ပျက်ယွင်းလတ်၊ သေတတ်ဘယ်အချိန်၌နည်း။
၁၇။ ပထဝီဓာတ်၊ ပျက်ယွင်းလတ်၊ ဘယ်ဓာတ်ပေး၍ကုမည်နည်း။
၁၈။ ရေဓာတ်မကျန်၊ ပျက်သည်မှန်၊ လွတ်ရန်ဘယ်ဓာတ်ပေးမည်နည်း။
၁၉။ လေဓာတ်ပျက်မည်၊ ဆေးကုရည်၊ ဖွေနည်းဘယ်ဓာတ်ပေးလိမ့်နည်း။
၂၀။ တေဇောဓာတ်လုံး၊ ပျက်စီးရှုံး၊ ကုထုံးဘယ်ဓာတ်နှင့်ပေနည်း။
၂၁။ ဖျားခြင်းခြောက်သွယ်၊ ဆေးကျမ်းဝယ်၊ ဘယ့်နှယ်ခွဲခြမ်းပေအံ့နည်း။
၂၂။ သူနာလွတ်စိမ့်၊ ဆေးကုပိမ့်၊ သေလိမ့်ငရဲရောက်လိမ့်နည်း။
၂၃။ ပဥ္စကူဝယ်၊ ဆေးငါးသွယ်၊ ဘယ်သည့်ဘယ်သည့်ဆေးတို့နည်း။
၂၄။ ဒသမူလည်၊ ဆေးအတည်၊ မည်သည့်မည်သည့်ဆေးတို့နည်း။
၂၅။ အကင်းမျိုးဝယ်၊ ငန်းမျိုးပြယ်၊ ပေးဖွယ်တမြစ်ဘယ်ဆေးနည်း။
၂၆။ ဓာတ်မျိုးရှင်ဖွယ်၊ အကင်းပြယ်၊ မွေးကြွယ်ဘယ်နံ့သာတို့နည်း။
၂၇။ ရာသီဆေးဝယ်၊ ဆယ့်နှစ်သွယ်၊ ဘယ်သို့ရသာရှိကြသနည်း။

၂၈။ ဝက်ခြင်ပျောက်လတ်၊ ဆေးအမြတ်၊ ပညတ်တမည်ဘယ်သို့နည်း။
၂၉။ ဖွတ်သားစားစေ၊ ချမ်းသာပေ၊ စွဲလေဘယ်အနာတို့နည်း။
၃၀။ မြစ်ချင်းပြီးစေ၊ စမြင်းကြေ၊ ပေးလေဘယ်ဆေးမြစ်တို့နည်း။
၃၁။ လူပျိုနာစဉ်၊ ရိမယှဉ်၊ မချဉ်တမြစ်ဘယ်ဆေးနည်း။
၃၂။ လေဓာတ်ပျက်မည်၊ ဆေးကုရည်၊ ဖွေနည်းဘယ်ဓာတ်ပေးလိမ့်နည်း။
၃၃။ ရောဂါကပ်ဖွယ်၊ တပေါင်းဝယ်၊ ဘယ်အဓိကနည်း။
၃၄။ တန်ခူးလဝယ်၊ ရောဂါတွယ်၊ ဆိုဖွယ်ဘယ်အဓိကနည်း။
၃၅။ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်၊ လူတို့ဝယ်၊ ဘယ့်နှယ်ဘယ်သို့နေသနည်း။
၃၆။ သည်းခြေဇကန်၊ စားရိုးမှန်၊ ဆယ်တန်ပိုးကားအဘယ်နည်း။
၃၇။ အဆုတ်စားဟန်၊ ပိုးခြောက်တန်၊ သိရန်ဘယ်ပိုးတို့ပေနည်း။
၃၈။ လျှာကိုမှီသည်၊ အတည်တည်၊ ပိုးမျိုဘယ်မျှပြားသနည်း။
၃၉။ ဦးနှောက်စားသည်၊ ပိုးနှစ်တည်၊ မည်သည့်မည်သည့်ပိုးတို့နည်း။
၄၀။ စမုန်နက်ကြက်သွန်၊ ပုံးရည်မွန်၊ ကိုယ်ဝန်သောက်ဖို့ဘယ်ချိန်နည်း။

အခန်း (၇)

ပေစာ

ပေစာဟူသော ဝေါဟာရ

ပေစာဟူသော ဝေါဟာရသည် "ပေ"နှင့် "စာ" စကားနှစ်လုံး ပေါင်းစပ်ထားသော မြန်မာသမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ "ပေ"ဟူသည် ပေပင်မှရသော ပေရွက်ကို ရည်ညွှန်း၍ "စာ"ဟူသည် အက္ခရာစာလုံးများကို ရည်ညွှန်းသည်။ ထိုနှစ်လုံးကို ပေါင်းစပ်၍ "ပေစာ"ဟု ဖြစ်လာသောအခါ ပေရွက်ပေါ်၌ ရေးသားထားသော အက္ခရာစာလုံးများကို ဟောဆိုပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်ကြောင်းတစ်ဝါကျမှ တစ်ကျမ်းတစ်ကန္တအထိ အက္ခရာစာလုံးများ ရေးသားထားသော ပေရွက်များကိုလည်း "ပေစာ"ဟု ဆိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေနှင့်စာ အထူးတလည် ပေါင်းစည်းမိခဲ့ကြသည်မှာ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်မှ စတင်ခဲ့သည်ဆိုလျှင် ယခုအခါ နှစ်ပေါင်းကိုးရာကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဤမျှရှည်လျားသော ကာလအတွင်း ပေနှင့်စာ မည်မျှကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးခဲ့ကြသနည်းဆိုသော် ရှေးမြန်မာတို့၏စိတ်၌ ပေဟုဆလိုက်လျှင်စာကိုသတိရမိကြသည်။ စာဟုဆိုလိုက်လျှင်လည်း ပေကိုသွား၍ သတိရမိကြသည်အထိ ဖြစ်တော့သည်။

ဤသို့လျှင် ပေနှင့်စာ၊ စာနှင့်ပေတို့သည် ခွဲခွာ၍မရကောင်းသော စကားပရိယာယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာမှုနယ်ပယ်၌ "စာပေ"ဟူသော ဝေါဟာရသစ်တစ်လုံးပါ တိုးပွားလာခဲ့ရပြန်သည်။ ယင်း "စာပေ"ဟူသော ဝေါဟာရသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ (LETERTURE) သဘောကို ဆောင်နေပြန်သဖြင့် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်လည်း ကျယ်ပွားလာခဲ့ပေသည်။ ယင်းစာပေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် (PALMLEAF MANUSCRIPT)ဟု ခေါ်သည်။

ပေစာအမျိုးအစား (၅)မျိုး

၁။ ရွှေမျဉ်းပေ (ရွှေပိန်းပေလည်းခေါ်သည်)
၂။ ကြံ့ဆစ်ပေ (ရွှေမျဉ်းကြံ့ဆစ်လည်း ခေါ်သည်)၏
၃။ မျဉ်းနီပေ
၄။ မျဉ်းနက်ပေ
၅။ မျဉ်းဖြူပေ (ပေကြမ်းလည်းခေါ်သည်) တို့ဖြစ်ကြသည်။

၁။ ရွှေမျဉ်းပေ

ပေစာထုပ၏ အနားလေးဖက်လုံးကို ရွှေအပြည့်ချထားလျှင် ရွှေမျဉ်း (ရွှေပိန်း)ပေဟု ခေါ်သည်။

၂။ ကြံ့ဆစ်ပေ

ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကို ဟသပြဒါးသုတ်ပြီး ရေချသောအခါ အပြည့်အချဘဲ ဘေးနှစ်မျက်နှာ၏အလယ်မှ နှစ်လက်မ၊ သုံးလက်မခန့်ချန်၍ ကျန်သောအပိုင်းကိုသာ ရေချထားလျှင် ကြံ့ဆစ် (ရွှေမျဉ်းကြံ့ဆစ်) ပေဟုခေါ်သည်။

၃။ မျဉ်းနီပေ

ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကို ဟင်္သပြဒါးသာ သုတ်ထားလျှင် မျဉ်းနီပေဟုခေါ်သည်။

၄။ မျဉ်းနက်ပေ

ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကို သစ်ဆေးသုတ်ထားလျှင် မျဉ်းနက်ပေဟု ခေါ်သည်။

၅။ မျဉ်းဖြူပေ

ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကို ဘာမျှသုတ်လိမ်းခြင်းမပြုဘဲ၊ အဖြူထည်အတိုင်းထားလျှင် မျဉ်းဖြူ (ပေကြမ်း) ဟုခေါ်သည်။

ပေစာရေးခြင်း

ကညစ်

ကညစ်ဆိုသည်မှာ ပေစာရေးရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသော သံချောင်းကလေးဖြစ်သည်။ အလျား တစ်ထွာတစ်မိုက်ခန့် ရှည်ပြီး ခဲတံလုံးခန့်ရှိ၍ ထိပ်ဖျားချွန်ထားသည်။ ကညစ်ဝေါဟာရသည် မွန်ဘာသာ "ကေဟ်"မှ ဆင်းသက်လာကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် "STYLUS" ဟုခေါ်ကြောင်း၊ မြန်မာစာအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော မြန်မာအင်္ဂလိပ် အဘိဓာနကြီး၌ ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ယင်းကညစ်သည်လည်း ပုံစံအမျိုးမျိုး၊ အရွယ်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ အချို့ကညစ်သည် ထိပ်နှစ်ဖက်လုံး စာရေး၍ရသော နှစ်ဖက်ချွန်ဖြစ်၍ အချို့ကညစ်မှာမူ ထိပ်တစ်ဖက်သာချွန်ပြး ကျန်ထိပ်တစ်ဖက်တွင် ဓားမောက်သဏ္ဌာန်သော်လည်းကောင်း၊ ခပ်စောင်းစောင်း ဆောက်သွားသဏ္ဌာနသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ် ထားတတ်ကြသည်။ ယင်းသို့တစ်ဖက်သွား လုပ်ခြင်းမှာ စာရေးရာ၌ ကညစ်၏အလေးချိန် မျှစေရန်နှင့် လိုအပ်လျှင် ပေရွက်ပေမျှင်စသည်ကို ဖြတ်ရန်တိရန်အတွက် ဖြစ်ပုံရလေသည်။ ယင်းကညစ်ကို အလွတ် မထားဘဲ ဝါးကျည်တောက်ကလေး၌ ထည့်ထားလေ့ရှိသည်။ ကျဉ်တောက်၌ ထည့်ထားခြင်းဖြင့် ပျောက်ရှခြင်း၊ သံချေးတက်ခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးစေသည်။

ပေရွက်ပေါ်၌ ကညစ်ဖြင့်စာရေးရာတွင် စာစင်ခုံဟုခေါ်သော ခုံကလေးကို အသုံးပြုရသည်။

စာစင်ခုံ

စာစင်ခုံဆိုသည်မှာ ပေစာရေးရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသော လေးချောင်းထောက်ခုံငယ်ကလေး ဖြစ်သည်။ လေးချောင်းထောက်ဆိုသော်လည်း ခွေးခြေခေါ် လေးချောင်းထောက်ထိုင်ခုံနှင့် မတူပေ။ ယင်းခုံငယ်ကလေး၏ ပမာဏမှာ အလျား ၂၀လက်မ၊ ဖြက်ကိုးလက်မ၊ အမြင့် ၁၂လက်မခန့်ရှိသည်။ ပြုလုပ် ထားပုံမှာ အခြေလေးတိုင်ကို ခွေးခြေတိုင်ကဲ့သို့ မတ်မတ်မထားဘဲ မြန်မာ့ဆိုင်းဝိုင်းများ၌ "စခွန့်"ခေါ် ခြောက်လုံးပတ်ဒိုးတင်သော အောက်ခံခုံနှင့် သဏ္ဌာန်တူစွာ ဝဲယာအခြေနှစ်ချောင်းစီကို ကြက်ခြေခတ်ရိုက်၍ ထားသည်။ ယင်းကြက်ခြေခတ်တိုင်နှစ်ခုကို လက်မ၂၀ခန့်ခွာ၍ ထောင်ပြီးလျှင် ကတော့သဏ္ဌာန်ရှိသော ကြက်ခြေ၏ အထက်ဘက်တြိဂံပုံကို ထိပ်နှစ်မျက်နှာနှင့် ဘေးနှစ်မျက်နှာ၌ ပျဉ်ကာ၍ ဆက်ထားသည်။

ထိုဇောက်ထိုးတြိဂံ၏ အထက်ဘက်မျက်နှာပြင်ကိုမူ ပျဉ်အသေမရိုက်ဘဲ ပိတ်၍ဖွင့်၍ရသော အဖုံးရှင် ထားသည်။

အဖုံးအထက်သို့ ထိုးထွက်နေသော တိုင်စွန်းလေးခုအနက် ရေးသူဘက်သို့ မျက်နှာမူသော အရှေ့ဘက်တိုင်စွန်းနှစ်ခုမှာ သုံးလေးလက်မခန့်ရှည်ထွက်၍ အခြားတစ်ဖက်သို့ မျက်နှာမူသော တိုင်စွန်း နှစ်ခုမှာ ခြောက်လက်မခန့် ရှည်ထွက်ထားသည်။ နောက်ဘက်တိုင်စွန်းနှစ်ခုကို ကြည့်ကူးမည့်စာပေ ပေရွက် ထောင်ရန်အတွက် အမှီသစ်သားတန်း ရိုက်ပေးထားသည်။ ပေစာရေးသူဘက်သို့ မျက်နှာမူသော တိုင်စွန်း နှစ်ခုအနက် လက်ဝဲဘက်တိုင်စွန်းထိပ်တွင် အပ်ချုပ်သမားများသုံးသော အဝတ်ကျပ်ထုပ်ကဲ့သို့ အဝတ်ဖြင့် ကျပ်ထုပ်စည်း၍ ဖုလုံးလုပ်ထားသည်။ ယင်းကျပ်ထုပ်မှာ ပေစာတင်ရေးသောအခါ ပေရွက်ပေါက်ထွက် မသွားစေရန် ဖြစ်သည်။

စာရေးသောအခါ ကြည့်ကူးရမည့်မူလစာပေ ပေချပ်ကို စာစင်ခုံ၏ နောက်မှီတွင် ထောင်ထားပြီး လက်ငင်းရေးကူးမည့် ပေရွက်လွတ်ကို ဝဲဘက်တိုင်ထိပ် အဝတ်ကျပ်ထုပ်ပေါ်တင်၍ ဘယ်လက်ဖြင့် ပေရွက်ကိုထိန်းကာ ညာလက်ဖြင့်ကညစ်ကို ကိုင်၍ရေးသည်။ ရေးပုံမှာ ဘယ်လက်မနှင့် လက်ညှိုးကို ထိပ်ချင်းပူးကာ ကညစ်ထိန်းရန် ခွသဖွယ်ပြုလုပ်၍ ယင်းခွကြားတွင် ကညစ်တင်ကာ ရေးလေ့ရှိသည်။ အချို့ ပေစာရေးများကမူ ဘယ်လက်မလက်သည်းထိပ်ကို ကညစ်ထိန်းရန် အချိုင့်ကလေး ပြုလုပ်၍ ယင်းလက်သည်းချိုင့်ကလေးတွင် ကညစ်တင်ကာ ရေးသားတတ်ကြသေးသည်။ ၎င်းပြင်ကညစ်ကိုင်သော ညာဘက်လက် မနာစေရန် သံပြားကြေးပြားများကို စွပ်စရာအကွင်းပြုလုပ်ကာ ညာလက်ညှိုးထိပ်တွင် စွပ်၍ ရေးသည်လည်းရှိသည်။

အံသဖွယ်ပြုလုပ်ထားသော စာစင်ခုံ၏ တြိဂံအိမ်ကလေးထဲတွင် ပေစာရေး၏ ကိရိယာတန်ဆာပလာ များဖြစ်ကြသော အရန်ကညစ်ပို၊ ကညစ်ကျည်တောက်၊ စာရေးခြင်းနားသောအခါ ရောက်သောနေရာကို မှတ်ရန်ပျားဖယောင်း၊ လက်ဖျားစွပ်ရန် ကြေးကွင်းသံကွင်း၊ ကညစ်သွေးကျောက် စသည်များကို ထည့်ထား တတ်ကြသည်။

ရှေးအခါက ယင်းစာစင်ခုံကို စာရေး၍ဖြစ်ရုံမျှ ပြီးစလွယ်လုပ်သည်မဟုတ်၊ တိုင်ကိုပွတ်ခံ၍ အပြောက်အမွမ်း ကနုတ်ပန်းများထွင်းထုကာ လှပသေသပ်စွာ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။

ပေစာအတိုကောက်ရေးခြင်း

စကားလုံးကိုချုံး၍ အတိုကောက်ရေးခြင်းသည် အကျဉ်းချုံး၍ရေးခြင်း၊ ဆက်ဆပ်၍ရေးခြင်းနှင့် ဆင့်ထပ်၍ရေးခြင်းဟူ၍ သုံးမျိုးရှိလေသည်။ ထိုသုံးမျိုးတွင်

၁။ အကျဉ်းချုံး၍ ရေးပုံများမှာ

သော်	ကို	-	သ၀် / ၆
တော		-	တ၀်
သည်		-	သ္ဍ်
မည်		-	မ္ဍ်
တည်း			တ္ဍ်း
လည်း			လ္ဍ်း

နည်း	န်ျး
ပစ္စည်း	ပစ္စျ်း
ကောက်	ကောံ
ကြောက်	ကြောံ
ကြောင့်	ငေ့်
ကောင်း၊ ကြောင်း	ငေ်း
လက်နက်	လ္နံ
အနက်ပျောက်	နံပျောက်
၁ အင်္ဂါ	င်္ဂါ၏
၄ ချပ်	၄ံ စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂။ ဆက်စပ်၍ရေးပုံများမှာ

သက္ကရာဇ်	ကို	သကြဇ်
ခရီး		ခြီး
ဆရာ		ဆြာ
တရား		တြား
ဖယား		ဖျား
ဖုရား		ဖြုား
ဘုရား		ဘြုား
သီရိ		သြီ

၃။ ဆင့်ထပ်၍ရေးပုံများမှာ

ကဆုန်	ကို	က္ဆုန်
ဂါထာ		ဂ္ထါ
ယခု		ယ္ခု
လဘက်		လ္ဘက်
လက်ထက်		လ္ထက်
လက်နက်		လ္နက်
လက်ယာ		လကျ်ာ
လက်ဝဲ		လက်ွဲ
လဆန်း		လ္ဆန်း
လဆုတ်		လ္ဆုတ်
သခင်		သ္ခင်
သမား		သ္မား
သမီး		သ္မီး
သားသမီး		သ္မီား
သွေးသောက်		သွေ့ာံ

ဂဏန်းရေးပုံများ

ရှေးကျောက်စာပေစာခေတ်က ဂဏန်းများရေးရာတွင် “၁” ဂဏန်းကို “ဒ”ဟု ရေးသည်။ “၉”ဂဏန်းကို“င”နောက်ပစ်“ငဲ”ကဲ့သို့ရေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဒငဲ၆ခု ပြာသိုလဟု ရေးလျှင် ၁၁၉၆ခု၊ ပြာသိုလဟု ဖတ်ရသည်။ ကျန်သောဂဏန်းရေးပုံများမှာမူ ယခုခေတ်နှင့် မထူးခြားလှတော့ပေ။

အခြားရေးပုံများလည်းရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

တနင်္ဂနွေနေ့ကို	၁ နေ့
တနင်္လာနေ့ကို	၂ နေ
အင်္ဂါနေ့ကို	၃ နေ့
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကို	၄ နေ့
ကြာသပတေးနေ့ကို	၅ နေ့
သောကြာနေ့ကို	၆ နေ့
စနေနေ့ကို	၀ နေ့
တစ်ကျပ်၊ တစ်စိတ်၊ တစ်မိုက်ကို	၁ိ
တစ်မတ်၊ တစ်လက်သစ်၊ တစ်လကို	၁ံ
တစ်တင်း၊ တစ်တောင်းကို	၁ဵး
တစ်ပြည်ကို	၁ဵ
တစ်ပိဿာကို	၁ါ
တစ်ပဲ၊ တစ်စလယ်ကို	၁ဲ
တစ်ထောင်ကို	၁ဵ်
တစ်ထွာကို	၁ွါ

ဤအတိုရေးနည်းကား“ကျပ်စိတ်မိုက်တွင်လုံးကြီးတင်” စသောဂဏန်းရေးနည်းသံပေါက် နှင့်အညီ ရေးခြင်းဖြစ်သတည်း။

အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ကျမ်း

(၁) ပလင်ခံ
(၂) ကျမ်းဖုံး
(၃) စာစည်းကြိုး
(၄) စာထုပ်ပဝါ
(၅) ကမ္ဗလွေ (ခ) စာပလွေ
(၆) စာထုပ်ကြိုး
(၇) ကမ္ဗည်းတံ (ခ) ပေခွာသန်လျက်

ပလ္လင်ခံ

ပလ္လင်ခံဆိုသည်မှာ ပေတစ်အင်္ဂါ (၁၂)ရွက်ခန့်ကို ပူးတွဲချုပထားပြီး ပလ္လင်ချပ်၏ အပြင်ဘက်မှ ထပ်ထားသော ပေရွက်လွတ်များကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ပလ္လင်ခံပေရွက်များကို ချုပ်ရာ၌လည်း

ပလ္လင်ပေါက်မှနေ၍ ဘယ်ညာတစ်ဖက်စီသာ ချုပ်လေ့ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝဲဘက်ပလ္လင်ပေါက်မှ အထကနားနှင့်ချုပ်လျှင် ညာဘက်ပလ္လင်ပေါက်မှ အောက်အနားနှင့် တစ်ဝက်စီသာ ချုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပလ္လင်ခံကို ပလ္လင်ချုပ်နှင့် တွဲချုပ်ထားသည်လည်း ရှိသည်။

ယင်းသို့ ပလ္လင်ခံထည့်ခြင်းမှာ ရှေ့ပလ္လင်ချုပ်နှင့် နောက်ပလ္လင်ချုပ်များ မပျက်စီးလွယ်စေရန်နှင့် အကယ်၍ ကျမ်းစာအတွင်းမှ ပေရွက်များ ကျိုးပျက်ပျောက်ရှခဲ့လျှင် အစားထိုးရေးထည့်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ရှေ့ပလ္လင်ချုပ်၊ နောက်ပလ္လင်ချုပ် နှစ်ခုရှိသကဲ့သို့ ပလ္လင်ခံသည်လည်း ရှေ့ပလ္လင်ခံ နောက်ပလ္လင်ခံ နှစ်ခုပင် ရှိလေသည်။ ပလ္လင်ခံထည့်ပြီး၍လည်း အင်္ဂါမစုံသေးပေ။ အင်္ဂါစုံရန် ကျမ်းဖုံးတပရသေးသည်။

ကျမ်းဖုံး

ကျမ်းဖုံးဆိုသည်မှာ ပေထုပ်ကိုအထက်နှင့် အောက်မှညှပ်၍ ဖုံးအုပ်ရန် ပြုလုပ်ထားသော ပျဉ်ပြား နှစ်ချပ်ကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျမ်းဖုံး၏ပမာဏမှာ ထုလက်မဝက်ခန့်ရှိ၍ အလျားနှင့်ဖြက်မှာ ဖုံးမည့် ပေစာထုပ်၏ အလျားဖြက်တို့နှင့် တစ်ထပ်တည်းတူညီစေရသည်။

ဤကျမ်းဖုံးသည် များသောအားဖြင့် ကျွန်းသားဖြင့် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ အပြင်အနားလေးဖက်ကို မှန်ကူပုံဖော်၍ စောင်းဖြေထားသည်။ ၎င်းပြင် ကျမ်းဖုံး၏ အပြင်ဘက်မျက်နှာပြင်ကို ပြင်ညီမထားဘဲ အလယ်၌ မျှော့ကြောင်းသဖွယ် ခပ်ခွက်ခွက်ကလေး လုပ်ထားသည်။ ယင်းသို့ခွက်ထားခြင်းမှာ ပေစာထုပ်ကို စာစည်းကြိုးဖြင့် စည်းရာ၌ ပြင်ညီထားသည်ထက် တစ်အားကောင်းပြီး ယင်းခွက်ကလေးအတွင်း၌ ကမ္ပည်းတံ ထိုးထားရန်အတွက်လည်း အလွန်သင့်လျော်လေသည်။

ဤကျမ်းဖုံးကို သစ်သားအဖြူထည်အတိုင်း ထားလေ့မရှိပေ။ ပေစာထုပ်ကဲ့သို့ သစ်ဆေးသုတ်ခြင်း၊ ဟင်္သပြဒါးသုတ်ခြင်း၊ ရွှေချခြင်းတစ်မျိုးမျိုး လုပ်တတ်ကြသည်။ ယင်းသုံးမျိုးတွင်လည်း ဟင်္သပြဒါးသုတ် ထားသော အနီရောင်ကျမ်းဖုံးကို အသုံးများသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ပေစာ၌ ကြိုးစစ်ပေရှိသကဲ့သို့ ကျမ်းဖုံး၌ ကြိုးဆစ်ကျမ်းဖုံးဟူ၍ မတွေ့ရခြင်းပေတည်း။

အချို့သော ငွေကြေးတတ်နိုင်သူ အလှူရှင်များကမူ ကျမ်းဖုံးကို ရွှေချရုံသာမက မှန်များကျောက်များ စီကာ သားရိုးဖြင့် ကနုတ်ပန်းများဖော်ထားသော မှန်စီရွှေချ ကျမ်းဖုံးများကိုလည်း ပြုလုပ်တတ်ကြသေးသည်။ ကျမ်းဖုံး၏ အကျိုးကား ပေရွက်များ အလွယ်တကူ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးခြင်းမရှိဘဲ ကြာရှည်ခိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ စာအုပ် အဖုံးသဘောမျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ပေစာထုပ်ကို ကျမ်းဖုံးတပ်ပြီးလျှင် စာစည်းကြိုးဖြင့် စည်းရသေးသည်။

စာစည်းကြိုး

စာစည်းကြိုးဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ခါးလယ်မှ စည်းနှောင်ရန် ကျစ်ထားသော ကြိုးလုံးဖြစ်သည်။ ယင်းကြိုးကို လောက်လေးကြိုးကဲ့သို့ မာအောင်ကျစ်၍ ချောပြောင်အောင် ဖယောင်း၊ ဂေ့နီ စသည်ဖြင့် တိုက်ထားတတ်ကြသည်။ ၎င်းပြင် ကြိုး၏ထိပ်တစ်ဘက်တွင် တစ်စင်မီတာခန့် အချင်းရှိသော ကြေးကွင်းသံကွင်း ကလေးများကို တပ်ထားတတ်ကြသည်။ ပေစာထုပ်ကို စည်းသောအခါ ထိုကြေးကွင်းထဲသို့ ကြိုးစတစ်ဖက်ကို ထည့်သွင်းပြီး ကွင်းလျှောလုပ်ကာ ပေစာထုပ်၏ ခါးလည်တည့်တည့်မ သုံးလေးပတ် ရစ်စည်းပြီး ကြိုးစကုန်ခါနီးသောအခါ ဖြည်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် ခေါက်တုံ့ချည်ထားတတ်သည်။

အကျိုးကား ယင်းသို့စည်းထားသဖြင့် ပေစာထုပ်သည် အလွယ်တကူနှင့် ဖရိုဖရဲမဖြစ်ဘဲ ကျစ်လစ်ခိုင်မာလေသည်။

စာထုပ်ပဝါ

ပေစာထုပ်ကို စာစည်းကြိုးဖြင့် စည်းပြီးသောအခါ စာထုပ်ပဝါဖြင့် ရစ်ပတ်ထုပ်ပိုးရသည်။ စာထုပ်ပဝါဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ရစ်ပတ်ထုတ်ပိုးသော ပဝါစဖြစ်သည်။ အလျားသုံးပေ အနံနှစ်ပေခန့်ရှိသည်။ သုံးပေပတ်လည်ခန့် စတုရန်းကျ ပြုလုပ်သည်လည်းရှိသည်။ ပဝါဆိုသော်လည်း ခြုံထည်ပဝါပိုင်းကဲ့သို့ တစ်လွှာတည်း ဖြတ်ထားခြင်းမဟုတ်။ သေသေသပ်သပ် နှစ်ထပ်ချုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ချည်ကြမ်းစအဖြူထည်ကို အတွင်းဘက်မှခံပြီး အပြင်ဘက်မှ ချည်ချောစ ပိုးဖဲကတ္တီပါစတို့ဖြင့် ထပ်၍ ချုပ်ထားတတ်သည်။ ယင်းသို့ချုပရာတွင်လည်း ပြီးစလွယ်ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ချုပ်ခြင်းမဟုတ်။ ရဟန်းတော်များ သင်္ကန်းကဲ့သို့ လေးမျက်နှာအနားပတ်ထည့်၍ ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနားပတ်လည် ခြောက်လက်မခန့် ရသည်။ ရဟန်းတော်များသုံးသော နိသီဒိုင်ခေါ် နေရာထိုင် အဆင်းနှင့်တူသည်။

ပေစာကို စာထပ်ပဝါဖြင့် ထုပ်ရာ၌လည်း စနစ်ရှိသည်။ စာထုပ်ပဝါသည် စတုရန်းကျ မဟုတ်ဘဲ အလျားအနံ မတူညီလျှင် စာထုပ်ပဝါကို ဖြန့်ခင်းပြီး ပေစာထုပ်ကို အလယ်ဗဟိုတည့်တည့်မှလှဲ့လျက် အလျားလိုက် ချရသည်။ ချပြီးလျှင် စာထပ်ပဝါ၏ ဘေးနှစ်ဖက်ကို ဦးစွာခေါက်ပြီးနောက်မှ ထိပ်နှစ်ဖက်ကို ခေါက်ပြီးပတ်ရသည်။

အကယ်၍ စာထုပ်ပဝါသည် လေးထောင့်စတုရန်းကျ ဖြစ်လျှင် စာထုပ်ပဝါကို ဖြန့်ခင်းပြီး အလယ်ဗဟိုတည့်တည့်မှ ပေစာထုပ်ကို လှဲ့လျက ထောင့်တန်းချရသည်။ ပြီးမှပေစာ၏ အလျားဘက် တစ်မျက်နှာကို စ၍ ခေါက်ပြီးပတ်ရသည်။ ပုံစံမှာ ဆေးဆရာများ လေးထောင့်ကျစက္ကူဖြင့် ဆေးထုပ်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

အကျိုးကား ယင်းသို့ စာထုပ်ပဝါဖြင့် ထုပ်ထားမှုကြောင့် ပေစာထုပ်ကို ဖုံမှုန့်ပိုးမွှားများ အလွယ်တကူ မကပ်ရောက်နိုင်ခြင်းနှင့် အတွင်းမှပေစာသည် လေနေစသည်နှင့် မထိတွေ့ရသဖြင့် ကာလတာရှည် သစ်လွင်တောက်ပနေခြင်း အကျိုးကျေးဇူးရှိလေသည်။

ကမ္မလွေ့ (ခ) စာပလွေ့

ပေစာကိုစာထုပ်ပဝါဖြင့်သာ ထုပ်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကမ္မလွေ့ဖြင့်လည်း ထုပ်ကြသည်။ ကမ္မလွေ့ဆိုသည်မှာ ညီညာသော ဝါးတံကလေးများကို နေကာယင်းသဖွယ် ရောင်စုံချည်ဖြင့် အကွက်ဖော်၍ လှပစွာ ရက်လုပ်ထားသော ပစည်းဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားမှာ တစ်တောင်ပတ်လည်ခန့် ရှိသည်။

အချို့သော ကမ္မလွေ့များကို ယင်းလိပ်သဖွယ် ရက်လုပ်ထားရုံသာ မဟုတ်ဘဲ အတွင်းဘက်မှ ချည်ကြမ်းအဖြူခံပြီး အပြင်ဘက်မှ ချည်ချောစ၊ ပိုးဖဲကတ္တီပါစတို့ဖြင့် အုပ်ပြီးချုပ်ထားတတ်သေးသည်။ အတွင်းဘက် ချည်ကြမ်းခံရာတွင် ထိပ်နှစ်ဘက်အလယ်တည့်တည့်မှ အလျားအနံခြောက်လက်မခန့်စီ နားရွက်ထည့်တတ်ကြသည်။ ယင်းနားရွက်မှာ ထိပ်နှစ်ဖက်မှ ပေစာထုပ်လျှောမထွက်စေရန် ထိပ်အုပ်သဘောမျိုး ထည့်ခြင်းဖြစ်သည်။

စာအင်္ဂါ ၂၀၊ ၃၀ရှိသော ကျမ်းကြီးများကို စာထုပ်ပဝါဖြင့် ထုပ်တတ်ကြသော်လည်း စာအင်္ဂါ မများလှသော ကျမ်း၊ ကျမ်းငယ်များကို ကမ္မလွေ့ဖြင့် ထပ်လေ့ရှိကြသည်။ ကမ္မလွေ့ကို ကျမ်းငယ်များထုပ်ရန်

အတွက် သာမဟုတ်၊ ရှေးခေတ်ရဟန်းတော်များ တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်း၊ တစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့ သွား၍ စာလိုက်ကြရာတွင်လည်း သုံးကြသေးသည်။

ရှေးမြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်တော်က နာမည်ကြီးကျမ်းတတ်ဆရာတော်များ စာချသည်ဆိုလျှင် အဝေးကျောင်း၊ အဝေးရွာများမှလည်း လာ၍စာလိုက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သင်ယူသော ကျမ်းများမှာလည်း ပါရာဇိကဏ်၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌသာလိနီစသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးများဖြစ်ရာ ယင်းကျမ်းကြီး တစ်ကျမ်းလုံးကို နေ့စဉ်အသွားအပြန် သယ်ယူနေလျှင် လူလည်းပင်ပန်း၍ ပေစာထုပ်လည်း နာပေမည်။ ထို့ကြောင့် လူလည်း မပန်း ပေစာကျမ်းလည်း မနာစေရန် စာအင်္ဂါ ၂၀ကျော် ၃၀ကျမ်းစာထုပ်ကြီးမှ ခွဲယူပြီးလျှင် ယင်းပေတစ်အင်္ဂါမျှကို ကမ္ဗလွေဖြင့်ပတ်ကာ ရင်မှာပိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ချိုင်းမှာညှပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပခုံးထမ်း၍ သော်လည်းကောင်း အဝေးကျောင်းသို့သွားကာ စာလိုက်လေ့ရကြသည်။

ထို့ကြောင့် “စာပလွေရင်မှာပိုက်ပါလို့ ကျောင်းတော်ကိုတဲ့လိုက်မဲ့ပြင်၊ ဘယ်စာကိုဘယ်နှစ်ဝါ မောင်သင်မတုန်း၊ မွေးမေလေးကို သံချို့နှောလို့ ပြောခဲ့ပါအုံး”ဟူသော ကမ္ဗလွေနှင့် ပတ်သက်သော ကဗျာ သီချင်းကလေးကို ရှေးပညာရှိများ စပ်ဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဗျာသီချင်း၌ “စာပလွေ”ဆိုသည်မှာ “ကမ္ဗလွေ”ကိုပင် ခေတ်ကာလအလျောက် အခေါ်အဝေါ် ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ စာပလွေခေါ် ယင်းကမ္ဗလွေကိုလည်း အရွယ်အမျိုးမျိုး၊ အရောင်အမျိုးမျိုး၊ ဒီဇိုင်း အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လှပသေသပ်စွာ ပြုလုပ်ထားတတ်ကြသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာ ကျေးလက်အနုပညာ ပစ္စည်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။

စာထုပ်ကြိုး

ပေစာကိုစာထုပ်ပဝါ သို့မဟုတ် ကမ္ဗလွေဖြင့် ထုပ်ပြီးသောအခါ စာထုပ်ကြိုးဖြင့် ပတ်ရသေးသည်။ စာထုပ်ကြိုးဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ပတ်ရန်အတွက် ချည်ကိုဂျပ်ခုတ်ရက်ထားသော အဝတ်ကြိုးပြား ဖြစ်သည်။ အလျား ၁၀ပေမှ ၁၅ပေအထိရှိပြီး ဖြက်မှာလက်မဝက်မှ တစ်လက်မခွဲခန့်အထိ ရှိတတ်သည်။ စာထုပ်ကြိုးသည် အလျားပို၍ရှည်သည့်မှတစ်ပါး ရဟန်းတော်များ ခါးပန်းကြိုးနှင့် အလွန်တူသည်။ ခါးပန်းကြိုးကဲ့သို့ပင် ခေါင်းဘက်၌ ကြိုးလုံးကွင်းပါ၍ အဖျားဘက်၌လည်း ကြိုးလုံးကို အမြီးသဖွယ် သွယ်သွယ်လေး လုပ်ထားသည်။ ယင်းကြိုးလုံး၏ အဖျားတွင်မှ တစလက်မလောက်ကို မကျစ်မရက်ဘဲ ချည်ကိုဖွ၍ ပန်းဖွားသဖွယ် ပြုလုပ်ထားသည်။

ယင်းစာထုပ်ကြိုးပေါ်၌ အလှူရှင်၏ အမည်၊ နေရပ်၊ ဂုဏ်ထူးနှင့် ဆုတောင်းစာတို့ကို စာလုံးဖော်၍ ရက်လုပ်ထားသည်။ များသောအားဖြင့်ဆုတောင်းစာကို လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားဖြင့် စီကုံးထားတတ်ကြသည်။ စာထုပ်ကြိုးကို ချည်ရောင်သုံးလေးမျိုးဖြင့် ရောင်စုံရက်လုပ်တတ်ကြသည်။ ဤ၌လည်း အလှူရှင်၏ အင်အား အလျောက် အစားစားရက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ အများဆုံးတွေ့ရသော အမျိုးအားမှာ ချည်ကြမ်းစာထုပ်ကြိုး၊ ချည်ချောစာထုပ်ကြိုး၊ သက္ကလပ်စာထုပ်ကြိုးနှင့် ငွေချည်ထိုးစာထုပ်ကြိုးတို့ ဖြစ်ကြသည်။

စာထုပ်ကြုးတစ်ချောင်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးမြန်မာတို့ ရက်ကန်းအတတ်၊ ဆိုးဆေးအတတ်၊ ပုံစံ ဖော်မှုဒီဇိုင်းအတတ်ပညာတို့၌ မည်မျှကျွမ်းကျင်ပြောင်မြောက်သည်ကို သိရှိနိုင်ပေသည်။ ရှေးခေတ် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု၏ ပြယုဂ်သဖွယ်ဖြစ်သည်။

ပေစာထုပ်ကို စာထုပ်ကြိုးဖြင့် ပတ်ရာ၌လည်း စနစ်ရှိသည်။ အနုပညာသဘောပါသည်။ ပတ်ရာ၌ ရိုးရိုးစင်းစင်း သို့မဟုတ် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကြည့်၍လှပအောင် သေသပ်စွာပတ်သည်။

ပတ်ပုံမှာ စာထုပ်ကြိုး၏ ခေါင်းဘက်ကင်းထဲသို့ အမြီးပိုင်းလျှိုကာ ကွင်းလျှောပြုလုပ်ပြီး ပေထုပ်၏ တစ်ဘက် ထိပ်မှစ၍ အခြားတစ်ဖက်သို့ ခပ်စောင်းစောင်းကလေး ပတ်သွားသည်။ တစ်ဖက်ထိပ်ရောက်သောအခါ တစ်ဖန်ကျန်တစ်ဖက်ဆီသို့ ခပ်စောင်းစောင်းပင် ပတ်ပြန်သည်။ စာထုပ်ကြိုးဆုံးသည်နှင့် ပေစာထုပ်ကိုလည်း ရာဇမတ်ကွက်ပုံဖော်၍ ပတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားသည်။ ပတ်၍ပြီးလျှင် စာထုပ်ကြိုးအဖျားပိုင်းကို ခေါက်တွံ့ချည် ထားလိုက်ရသည်။

ဤစာထုပ်ကြိုးနှင့် ရှေး၌ပြခဲ့သော စာစည်းကြိုးကို မကွဲမပြား ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲမှုများ တွေ့နေရသည်။ အမည်နှင့်လျော်စွာ စာစည်းကြိုးသည် စည်းနှောင်သည့်သဘောရှိပြီး စာထုပ်ကြိုးသည် ထုပ်ပိုးသည့် သဘော ရှိသည်ကို အထူးသတိထား ခွဲခြားသင့်ပေသည်။

အကျိုးကား ဤသို့ စာထုပ်ကြိုးဖြင့် စနစ်တကျ ရစ်ပတ်ထားသဖြင့် ပေစာထုပ်သည် အလွယ်တကူနှင့် ပြေခြင်း၊ ပွင့်ခြင်း၊ ဖရိုဖရဲဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ ထန်းတစ်ဖျားလောက်အမြင့်မှ ပစ်ချလိုက်လျှင်ပင် ကျိုးပဲ့ ပျက်စီးခြင်းမရှိအောင် ကျစ်လျစ်ခိုင်မာနေပေသည်။

ကမ္ပည်းတံ (ခ) ပေခွာသန်လျက်

ဤမျှဖြင့်လည်း ပေစာထုပ်သည် အင်္ဂါမစုံသေးပေ။ ပေစာထုပ်ကို စာထုပ်ကြိုးနှင့် ပတ်ပြီးသောအခါ ကမ္ပည်းတံတပ်ရသေးသည်။ ကမ္ပည်းတံဆိုသည်မှာ စာထုပ်ပဝါနှင့် စာထုပ်ကြိုးအကြား၌ ထိုးထားရသော ကမ္ပည်း(အက္ခရာ) ရေးထားသည့် အတံကလေးဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားမှာ အလျားရှစ်လက်မမှ ၁၀လက်မ ခန့်ထိ ရှိ၍ ပြက်မှာအရင်းပိုင်း၌ တစ်လက်မခွဲခန့်ရှိသည်။ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အရင်းကားပြီး အဖျားသွယ်သဖြင့် သန်လျက်နှင့်တူသည်။

ကမ္ပည်းတံဟုခေါ်ခြင်းမှာ ယင်း၏မျက်နှာနှစ်ဖက်တွင် တစ်ဖက်၌ကျမ်းအမည်၊ ပေအမျိုးအစား၊ ကြောင်းရေနှင့် စာအင်္ဂါစသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်၌ အလှူရှင်၏အမည်နှင့် ဆုတောင်း၊ အမျှဝေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ပည်းအက္ခရာရေးထးထားသောကြောင့် ကမ္ပည်းတံဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကုန်သေတ္တာများတွင် ကပ်သောလေဘယ်ကတ် (Label Card)နှင့် အလားတူဖြစ်သည်။

တစ်ချပ်နှင့်တစ်ချပ် ပူးကပ်နေသော ပေရွက်များကို ယင်းကမ္ပည်းတံဖြင့် ထိုး၍ခွာရသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သန်လျက်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကမ္ပည်းတံကို "ပေခွာသန်လျက်"ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

ယင်းကမ္ပည်းတံကိုလည်း အလှူရှင်၏ အင်အားအလျောက် ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။ အများအားဖြင့် တွေ့ရတတ်သော ကမ္ပည်းတံအမျိုးအစားမှာ ထန်းဖူးကမ္ပည်းတံ၊ ဝါးကမ္ပည်းတံ၊ သစ်သား ကမ္ပည်းတံ၊ အရိုးကမ္ပည်းတံ၊ ကြေးကမ္ပည်းတံ၊ ဆင်စယ်ကမ္ပည်းတံဟူ၍ ခြောက်မျိုးခန့်ရှိသည်။

ကမ္ပည်းတံ၏ အရင်းဘက်၌ ကြေးစည်ခေါင်းသဖွယ် ခေါင်းကလေးပါသည်။ ယင်းခေါင်းကလေးကိုလည်း ကြည့်၍လှပအောင် အဆန်းတကြယ်လုပ်ပြီး ခေါင်း၏အလယ်၌ အပေါက်ကလေးဖောက် ထားတတ်သည်။ ထိုအပေါက်ထဲသို့ စာထုပ်ကြိုး၏ အဖျားစွန်းကို သွင်း၍ တွဲချည်ထားတတ်သည်။ ပြီးမှ စာထုပ်ပဝါနှင့် စာထုပ်ကြိုးအကြားတွင် ထိုးထည့်လေ့ရှိသည်။

အကျိုးကား ဤသို့ပေစာထုပ်၍ ကမ္ပည်းတံထိုးထားခြင်းဖြင့် ပေစာထုပ်ကို ကြည့်လိုသောသူသည် ပေစာထုပ်ကို ဖြေဖွင့်ရန်မလိုဘဲ ကမ္ပည်းတံကို ဆွဲယူကြည့်လိုက်ရုံဖြင့် မည်သည့်ကျမ်းဖြစ်သည်။ စာအင်္ဂါ

မည်မျှ၊ စာကြောင်းမည်မျှရှိသည်စသော အချက်အလက်များကို အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်လေသည်။ ပေစာကျမ်းတစ်ထုပ်သည် ဤသို့ ကမ္ဗည်းတံတပ်ပြီးသောအခါမှသာလျှင် အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ကျမ်း ဖြစ်လာပေတော့သည်။ ။

ပေတစ်ထုပ်ကိုကိုင်တွယ်ဖတ်ရှုနည်း

ပေစာကျမ်းကို ဖတ်ရှုတော့မည်ဆိုလျှင် စနစ်တကျကိုင်တွယ်တတ်ဖို့ အရေးကြီးသည်။ စနစ်တကျကိုင်တွယ်ရာ၌လည်း လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ရှိသည်။

ရှေးဦးစွာ ကမ္ဗည်းတံ၊ စာထုပ်ကြိုး၊ စာထုပ်ပဝါ၊ စာစည်းကြိုးတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဖြေ၍ဖယ်ရှားပြီး အနီးတစ်နေရာမှာ ထားရသည်။ စာထုပ်ပဝါဖြေပြီးသောအခါ ပေစာထုပ်ကို မိမိရှေ့တွင် ကန့်လန့်ဖြတ်ထောင်ထားရသည်။ ယင်းသို့ထောင်ထားရာ၌ ပေစာထုပ်၏ ဝမ်းဘက်သည် အထက်က နေစေရသည်။ ပေစာ၏ ဝမ်းဘက်အထက်နေသည် မနေသည်ကို ပေစာထိပ်၏ထပ်ဘက်မှ ကြည့်လိုက်လျှင် အလွယ်နှင့် သိနိုင်သည်။ အကယ်၍ မိမိမူလချထားသည်မှာ ဝမ်းဘက်ကအောက်ရောက်ပြီး မှောက်လျက်ဖြစ်နေလျှင် ပက်လက်ဖြစ်အောင် အထက်အောက်ပြင်၍ချရသည်။

ဤသ ပက်လက်ဖြစ်၍ အထက်နှင့်အောက် အထားမှန်သွားသော်လည်း ဘယ်ညာအထားမှန်ဖို့လိုသေးသည်။ ဘယ်ညာအထားလွဲနေလျှင် ပေစာကို မိမိဖက်မှ ဖတ်မရဘဲ စာလုံးများဇောက်ထိုးဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုအခါစာလုံးများ အတည့်ဖြစ်လာအောင် ပေစာထုပ်ကို ဘယ်ညာလှည့်၍ ပြန်ချရသည်။

ဤသို့ပေစာထုပ်သည် အထက်အောကရော ဘယ်ညာပါ အထားမှန်ပြီဆိုမှ အထက်ကျမ်းဖုံးကို လှန်ပြီးပေထုပ်၏ အခြားတစ်ဖက်၌ ပက်လက်ချထားရသည်။ ၄င်းနောက်ပလ္လင်ခံပါလျှင် ပလ္လင်ခံကိုပါ ထတပြီး ပက်လက်ချထားသော ကျမ်းဖုံးပေါ်၌ မှောက်လျက်ချရသည်။ ထို့နောက် ရှေ့ပလ္လင်ချပ်ကို ပလ္လင်တိုင်မှ ထုတ်ပြီး ကျောဘက်မှစ၍ကြည့်ရသည်။ ကျောဘက်မှစ၍ ကြည့်ခြင်းမှာ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ ဝမ်းဘက်၌စာရေးလေ့မရှိဘဲ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ ကျောဘက်မှသာစ၍ စာရေးမြဲဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ရှေ့ပလ္လင်ချပ်ဖတ်၍ ဆုံးသွားလျှင် နောက်ပေချပ်များအားလုံးကို ဝမ်းဘက်မှသာစပြီးဖတ်ရသည်။ ဖတ်ပြီးသော ပေရွက်တိုင်းကို ပေစာထုပ်၏တစ်ဖက်၌ ပက်လက်ချထားသောကျမ်းဖုံးပေါ်သို့ အစဉ်အတိုင်း မှောက်လျက်ချသွားရသည်။ ပေစာတစ်ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ပေစာထုပ်သည်မူလမဖတ်မီက ပက်လက်အနေအထားရှိခဲ့ရာမှ မှောက်လျက်အနေအထားဖြင့် စာမျက်နှာစဉ်မပျက် အနေတကျဖြစ်သွားလေသည်။

ထိုအခါမှ ပေစာထုပ်ကို အထက်အောက်ပြန်လှန်၍ ကျမ်းဖုံးတပ်ပလ္လင်တိုင်စိုက်ပြီးအစဉ်အတိုင်း စာစည်းကြိုး စာထုပ်ပဝါ စာထပ်ကြိုးတို့ဖြင့် ချည်နှောင်ရစ်ပတ်ကာ ကမ္ဗည်းတံကို စာထုပ်ပဝါနှင့်စာထုပ်ကြိုးအကြား၌ ထိုးထည့်ထားလိုက်လျှင် ပေစာထုပ်သည် မူလမကြည့်ခင်ကပုံစံအတိုင်း စနစ်တကျထုပ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတော့သည်။

ဤနည်းမှတစ်ပါး ပေစာထပ်ကို တုံးလုံးလချပြီးမှ တစ်ရွက်စီယူ၍ ဖတ်သောနည်းလည်းရှိသေးသည်။ သို့ရာတွင် ဤနည်းသည် ပေစာထုပ်ကို လရာ၌ မိမိဘက်သို့ ဝမ်းဘက်ထားမည်လား၊ ကျောဘက်ထား၍လရမည်လား စသည်ဖြင့် စိတ်ဇဝေဇဝါဖြစ်စရာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော ပေစာထုပ်ကို ထောင်၍ချပြီးဖတ်သောနည်းသာလျှင် အလွယ်ကူဆုံးနှင့် အသင့်တော်ဆုံး နည်းဖြစ်သည်။

အခန်း (၈)

ကျောက်စာ၊

တက်နွယ်ကျောင်းကျောက်စာ၊ ၄-မျက်စာ၊ မျက်နှာ
သက္ကရာဇ် အတို-၆၊ အရှည် ၈၀၄-ခု၊ (၇၈၈-၈၀၀-ခု)
(ပုဂံမြို့ ဝက်ကြီးအင်းကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ တည်ရှိသည်။)

၁။ တိသရဏံ။ ပရမာနုမြူလုံမ်ရမျှ ကနန်ချလေည် မဆနိုင်ရာ မြတ်စွာစွာသရှေလွန်နောင်လာ ရတ္တနာသုံမ်ပါတိုဝ်နှိုက် အလွန်တရှာ သဒ္ဓါယုံမ်ကြေည်စွာသည် ဖြစ်ထသော၊ တောင်ခွင်မင်၊ မင်သီဟပ

၂။ တေ်၏ မြေရင်အနှစ် သူတော်စစ်လေည် ဖြစ်ခသော၊ သိရိ တရိဘဝဏာ တိတ္တျာ ပဝရပဏ္ဍိတ ဓမ္မရာဇာမေည်သော ဖုရရှင် မင်တြျာ၏ တူတော်တမူလေည် ဖြစ်ခသော မြံမ္မာပြေည် အလုံမ်စုံမ်

၃။ ကိုဝ် အစိုဝ်ရရှယ် အပြေည်ပြေည်မှ ကျော်စောခင်ရှာပြီထသော မင်ကြီကျော်စွာ၏ ယောက်ဖတော် တမူလေည် ဖြစ်ထသော၊ အရပ်သျှစ်မျက်နှာတိုဝ်မှလေည် ကျန်ရာမဟိ အလွန်သော ဖုန်တန်ခိုဝ်ဖြင့် လွှံမိုဝ်ထသော၊

၄။ အဆက်ဆက်သော ချစ်ဖိုဝ်ချစ်ဖေ ရှေကသမိုတ် အရတ်ပြေည်ထဲတိုဝ်ကိုဝ် လေည် စိုဝ်ကဲနိုမနင်း မြောက်ထသော၊ ခပ်သိမ်သော ပိုဝ်ပါပြေည်သူ လူရဟန် ချံသာစီပွါတိုဝ်ကိုဝ်လေည် ဆောင်တတ် ထသော၊ အဖြစ်

၅။ ဖြစ်သော သင်္ခါရာတိုဝ်နှိုက်လေည် ရင်ပြီထသော၊ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်ထက် အကြင်သော နေကဲသိုဝ်အရောင် အဝါတော် တမူလေည် တောက်ပထသော၊ တောင်ခွင်မင်၊ မင်သိရိဇေယျ သူရသည်ကာ မိမိ၏ အမိဝံနှိုက်

၆။ ပတိသန္ဓေနေက နက်နဲစွာသော ပြေည္ာအာဖြင့် ဖြစ်(သ)နှလုံမ် လက်ရုံမ် အလုပ်အကြံ အာစုတ်ခြင်လေည်ကောင်၊ ပေကံစွန်ကြဲရာနှိုက် လိမ္မာစွာသော ရဲရင်ခြင်က စသခပ်သိမ်သော အဆင်အခြင်နှင် ဖြစ်သကျည့်ပုံမ်

၇။ အပေါင်တိုဝ်၏ ပြေည်စံမ်ခြင် လည်ကောင်၊ လေအသင်္ချေ ကံမ္ဘာတသိန်ဓက် ပါရမီ ဖြေည်ရှယ် မိမိနှင် ဖွာဖက်ဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်အောက် ရွှေပန်လင်ဓက် သစ္စ်ာလေပါ တြျာတိုဝ်ကိုဝ်သိစင်

၈။ ပြိရှယ် သဗ္ဗည်ုအဖြစ်သိုဝ် ရောက်ခသော ဖုရာမြတ်သည်၊ ချွတ်အပ်သော ဗြဟ္မာလူနတ်တကာ သတ္တဝါ ခပ်သိမ်သောကိုဝ် ချွတ်ခဲပြီမှ နေရဗ္ဗန်လွန်သ အနှစ် ၁၉၈၆ သောအခါနှိုက် သင်္ခါရာ၏ ဆင်ရဲခပ်သိမ်ငြိမ်

၉။ ရာဖြစ်သ နိဗ္ဗန်ဆုကိုဝ် လိုဝ်ချင်သောကြောင် တောင်ခွင်မင်၊ မင်သိရိဇေယျသူရသည်တေည် ဆင်ဖြူ သိခင် ဖုရရှင် မဟာသီဟသူရ တြျာမင်ကြီ၏ သ္မီတော် ဖြစ်သော မျောက်သာတော်နှင့်အကွ ဤလူတွင်နှိုက်

၁၀။ အတိုင်မသိ သဒ္ဓါကြေည်ညိုဝ်စွာသည် ဖြစ်တုံမ်ရကာ မိုဝညင်ဟူသော ပြေည်ထ ကိုဝ်နှိပ်ကွပ်ပြီသော် ဥရိတော်ဖုရရှင်မင်တြျာသည် သာသနာ ၁၉၆၂ မြောက်သ အခါနှိုက်၊ သက္ကရာစ် ၇၈၈ နံမျှုန်လဆုတ် ဆယ်

ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ (ပဥ္စမတွဲ)

၁၁။ ချက် ကြသပတေနေ နက်သတ် ၂၆ သောတွင်၊ ဖုန်တန်ခိုဝ် ကျက်သရေ အလုပ် အကြံနှင် ပြေည်ာ လက်ရုံမ်အင် ခပ်သိမ်စုံမ်သောကြောင် အဝမေည်သော ရွှေနန်ကိဝ် တက်တော်မူ၏။ သာသနာ ၁၉၈၂ သောတမူ၊ သက္က

၁၂။ ရစ် ၈၀၀ ပြေည်သအကြိုက် ပုကံနန်ပြတ်က အစေည်သ မင်တိုဝ်မကြံဆောင်သော အကြောင်ကိုဝ် မြံမ္မာပြေည်အလုံမ်သောတွင် ပေတင် ပိဋကတ် တတ်သပြေည်ာ ဟိတိုဝ်နှင် အစေည်အဝေ တိုင်ပင်ပြိသော် တော

၁၃။ ငပိလူ၏ မြောက်အဝမည်မှန် နန်၏လက်ယာ ဒက္ခိဏာမှ လဟာလယ်ပြင် ငွေစင် ဆေနှိုက် ကြီကျယ်စွာသော မန်တပ်ကန်နာ ပြုရုယ် မင်သာ မင်သ္မိ မင်မြေ မင်ဆွေ မင်မျိုဝ် စသအမတ်ရာပိုဝ်

၁၄။ ပါဓကဝ်ဝန် ရဟန်ပုံမ်ဏာတိုဝ်နှင် အကွ၊ မိဖြု ကနက်ကတန်ခပင် ရွှေငွေရတ္တနာ ဆင်မြင်ကျန်ကျေ ကျွဲနွာ အဝတ်အစာ စပါရေဆန် မကြွင်မျာစွာစွန်ရုယ် ကျော်စောခက်ခဲလွန်သော မိမ်မတ်ဟောင် သက္ကရစ်

၁၅။ ကိုဝ်ဖြိုဝ်သော်မူ၏။ ဤသိုဝ် ဖုရာသိခင်မှ ပါာဒိတ်ရသော သုရစ္စလေည် မှန်စင် လှသော အကြင်မိုဝ်ဓက် သိကြာကဲသိုဝ် အတုလေည် မဲပြီထသော၊ ဥရိတော် ဖုရရှင်မင်တြျာနှင် အရိတော် တောင်မိဖုရာငေ

၁၆။ စာနောင်လာမှတ်သာ ပြုခဲထာသ သက္ကရစ် ၆သောအခါနှိုက် တန်ခုလဆန် တဆယ်သုံမ်ရျက် တနင်ကနွေနေ နံနက်နေတက် တဆယ်ခုနစ်ဖဝါ ကြသပတေ တရင် ကြသပတေ နဝင် ကြသပတေ သျှည်

၁၇။ လျက်၊ အမြိတ္တာစုတ်ထက် ပက်ဥုတ် လတ်တေည်၊ နက်သတ် ၁၂ ခတိ ၄၀ မိဿလက်၊ ကြသပတေ အကွ ပြိဿမှာ ဝနေ၊ ကရကတ္တေ ကြိုငစု ရာဟု အကာ်ကန်မှာ စည်ခင်မိန်တွင် ပုတ္တဟူ ပူသငေ

၁၈။ သောက္ကြာ မကွာတနင်ကနွေ တနင်ကနွေ အသာ် ၂၈ဟိသောနေအာ အရိမတ္တန ပူရမေည်သော ပြေည်နှိုက် ဖုရာသိခင် ရွှေစေည်ခုံမ်၏အနောက် တက်နွယ်ချောင် အရှေဖက် ဖုံမ်မလက်သန် အလွန်

၁၉။ မွန်သော မြေအရပ်တွင် သာသနာငါထောင် တေည်အောင် မှတ်ရုယ် စတုတိတ်ဿ အရပ်လေမျက်နှာ မြင်(ထ)င်စွာသော စလစ်မွံခေါင် ဆင်ဝင်တိုဝ်ဖြင် အစူစူဆန်ကြယ်စွာခသော၊ ကျော

၂၀။ င်ပြုတော်မူ၏၊ မဟာရံတံတိုင် ဓက်ဝန်ကျင်လေည် ပြုတော်မူ၏၊ အထွေထွေသော ရုပ်နတ်ဆေဝါ ရွှေငွေဟသ်ပတာ သင်ခွဲအတိလေည် ရေတော်မူ၏ ဆင်ဖြူသိခင် ဖုရရှင်မဟာ

၂၁။ သီဟသူရ တြျာမင်ကြီ သ္မိတော်ဖြစ်သော မျောက်သာတော်၏ ဆံတော်ဖိုဝ်နှင် ပြုရုယ်ဖုရာသိခင်၏ သာသနာ တောက်ပစိမ်သော၄်၊ အရိယာစာသင်တိုဝ် အစိအပွါ ပေတင်နှင် အ

၂၂။ ကွသုံမ်ပုံမ်သော ပိဋကတ်လေည် ထာတော်မူ၏၊ ဤသိုဝ် ကြီစွာသော ကောင်မှုကိုဝ်ပြုသအကြိုက် တန်ခူလဆန် အကာ်နေ ရော်ဟနိ နက်သဟ်တွင်၊ ကာလေမေည်သော၊ သိုဝ်ခုတ်ပြေည်

၂၃။ ကိုဝ်ရတော်မူ၏၊ လဆန် ခုနှစ်ရျက် ကြာသပတေနေ ပုန်နသျှူနက်သတ်တွင်ကာ၊ ကိုဝ်သိန်အသျှင် သိုဝ်ခင်ဖွါ၏ မြေရင်ဖြစ်သော မိုင်မော၊ မိုင်ညင်၊ သမုတ္တရာနာ ကုလာတိမ

၂၄။ သာခြေချင်ဝတ်၊ မိုင်ကာလေ၊ ကသည်၊ ကခြင်၊ မိုင်တိန်၊ မိုင်ပြင်၊ မိုင်တီ၊ မိုင်နာ၊ မိုင်မျည်၊ ခြအိုဝ၊ မိုင်ညိုဝ်၊ မိုင်လိုဝ်၊ မိုင်သော်၊ မိုင်ယာ၊ မိုင်ခြိုင၊ မိုင်ခုန်၊ မိုင်ယိုဝ်၊ မှန်ထုန်

၂၅။ မိုင်ခြေည်၊ မိုင်မေည်ဟူသော ထီနှစ်ဆယ်တစင်တိုဝ်ကိုဝ် အစိုင်ရခသော၊ မောမင်ကြီသိုဝ်င်ဖွါကိုဝ် ရတော်မူ၏။ ထိုဝ်သိုဝ်သော မောမင်ကြီနှင်အကွ၊ ကာလေ ရစခနဆဲဆဲတွင်

၂၆။ လျင်၊ ခမက်တော် ဖုရရှင်နရပတိ ပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဓိပတိ တြျာမင်ကြီသည်၊ မြံမ္မာပြေည် အလုံမ် ကုန်အောင်ကိုဝ်နိုပ်နင်ရယ်၊ တုဖက်ကင်သ မင်အဖြစ်ဖြင်မင်

၂၇။ ဝံမေည်သော ရွှေတောင်ထိပ်ဓက် မြေနန်တက်တော်မူ၏။ ထိုဝ်သိုဝ်မြတ်စွာသော မြေနန်တော်ဓက်၊ စိုဝ်ဆွေမင်မျိုဝ် အမတ်ကလန်သံပျင် အပေါင်တိုဝ်နှင် ညီလာခံ စတော်မူစည်

၂၈။ တွင် မိမိ ဖုန်လက်ရုံမ်ဖြင်ရသော မောမင်ကြီ သိုဝ်င်ဖွါက စသ ကာလေပြေည် နှိုက်ဖြစ်သောထော်မိုင် ထော်ပန်စော်ဆိုင် စော်ကင် ဆင်မြင် အနှိတန်ဆာ ရွှေငွေခံနာမျာတိုဝ်ကိုဝ်ရင်

၂၉။ ပြင်တော်ပြေည်မျှ သွင်ရယ်ကဆုန်ကဆုတ် တဆယ်နှစ်ရျက် တနင်ကနွေနေ ဆက်၏။ မိုဝ်ဓက် ကြယ်ကိုဝ် ဆွတ်လျှင် အံသကဲသိုဝ်ဟိသော နှလုံမ်လက်ရုံမ်ဖြင် အာ၊ တရုတ်ခန်နှင် ထိုဝ်ပစ်မူကြ

၃၀။ လျှင်သော မောမင်ကြီ သိုဝ်င်ဖွါကစသ ကာလေအလုံမ်သျှရံထော်မိုင်မျာတိုဝ်ကိုဝ် မြင်တော်မူလစ်သော်၊ ခမက်တော် ဖုရရှင် နရပတိ ပဝရ မဟာခံမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဓ ရာဇာဓိပတိ တြျာမင်ကြီ

၃၁။ အလွန်တရာ ဝံသာတော်မူစွာသည် ဖြစ်သောကြောင်ရကာ၊ ရဲဆုပေတော်မူ သည်ကာ ဆင်ပေါက် ချစ်နောင်ရင် တစီ၊ ရတ္တနာကိုဝ်ပါတင်သော ပုလဲ လက်ကောက် တခြေည်၊ ပတ္တမြာအတိ

၃၂။ စီသော လက်ကောက်တော်တခြေည်၊ ကုခန်မေည်သော တိုက်နှိုက် မျိုင်ဟူသော ကျေ၊ လေဆယ်စင်ပြု တရွာ၊ ဤမျှလောက်သ ဆုသည်လျှင် ပေတော်မူ၏တေည်၊ မိမိဖုန်လက်ရုံမ်ဖြင် ဥကတ္တ

၃၃။ စင်စွာရသည်ဖြစ်ရယ် မျိုင်ဟူသကျေ၊ လေဆယ်စင်ပြုကိုဝ်ကာ မျောက်သာတော်ဖြစ်သော ဆင်ဖြုသီခင် ဖုရရှင် မဟာသီဟသူရ တြျာမင်ကြီ၏ သို့တော်ဖြစ်သော မျောက်သာတော်နှင့် အကွညီ

၃၄။ ညွတ်လုပ်ကြံကြရယ် ပြုသော အရိမတ္တနပရ မေည်သော ပြေည်နှိုက် တက်နွယ် ချောင်၏ အရှေဖက်တွင် ကျောက်ကိုဝ် လျှုတော်မူလျှင်၏။ ဤမှ နောင်တုံမ်ကာ သက္ကရစ် ၈ဝ၄ မာခနှစ်အာ တန်ဆော

၃၅။ ငံမုန်လဆုတ်၊ တဆယ်သုံမ်ရက် ပုတဟူနေ ခမက်တော် ဖုရရှင် နရပတိ ပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဓိရာဇာ ဓိပတိ တြျာမင်ကြီနှိုက် လည်ကောင်လျှင် တောင်ထွင်မင်၊ မင်သိရိ

၃၆။ ဇေယျသူရိသို့ မျောက်သာသည်၊ ငြိမ်ခြင်အဆုံမ်ဟိသော နိဗ္ဗာန်ဆုကိုဝ် လိုဝ်ချင်သောကြောင်၊ ရတ္တနာ သုံမ်ပါတိုဝ်၏ အစီအပွါငှါ၊ ကုခန်မေည်သော အရပ်နှိုက် ငတရော်ဟူသရွာကိုဝ် ပန်တုံ

၃၇။ မ်၏ ပန်သောအခါ ဆက်သလက်ဆောင်တော်ကာ၊ ရှေမောမင်ကြီ သိုဝ်င်ဖွါကိုဝ် ဆက်သော်ပေတော် မူသဆု ဆင်ပေါက် ချစ်နောင်ရင်တစီ၊ ဆင်တော်ပြေည် လုလင်တစီ၊ ရတ္တနာကိုဝ်ပါ

၃၈။ တင်သော ပုလဲလက်ကောက်တော် တခြေည်နှင် သောက်ရေတော်ထေည်သော ငွေဖလာအပျေည် ခုနှစ်ဆယ်ခုတ်ကိုင်ကာ စက်ကဲလဝသူကြီကိုင်၏။ နကာသွဲ တင်သော ရွှေဖုပိတ်နှင် ဦမ်ဖူနှင်

၃၉။ အစုံမ်ကိုင်ကာ ကုခန်သင်သည်သူကြ ကိုင်၏၊ ပုဆစ်တုတ်ကြသည် တမူကာ၊ မြံမ္မပြေည်ကိုဝ်အစိုင်ရ သော ရေမြေသိခင် ဖုရရှင် နရပတိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာဓိရာဇာဓိပတိတြာ

၄၀။ မင်ကြီ၏ သာတော်ဖြစ်သော အိမ်ရှေ့မင်ကြီ မဟာသိဟသူရကာ လက်ယာက၊ ကိုဝ်သိန်အသျှင် သိုဝ်ခင်ဖွါ၏ မြေရင်ဖြစ်သော မောမင်ကြီ သိုဝ်ငံဖွာကာ လက်ဝဲက၊ ကောငမှုဒါယကာ

၄၁။ ဖြစ်သော တောင်ထွင်မင်၊ မင်သိရိဇေယျသူရကာ အလယ်၊ ဤသိုဝ်တပြိုင်တေည်သျှည်ကြရုယ် စလင်မင် ၊ မင်နော်ရတ္တာ အမတ်ကြီနတောင်မျာ၊ အမတ်ကြီမဟာ၊ အမတ်ကြီ ရာဇာ၊ မြစ်ကြော

၄၂။ ငံသူကြီ တြာဖျာ၊ အမတ်တကာ အပေါင်ဝ်သည်လျှင် ညီညွတ်သဖြင် ပုဆစ် တုတ်ပါကုန်၏တေည်၊ ထိင် ပြီလျှင် ရေနန်အသျှင် ဖုရရှင်နရပတိ ပဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဓိရာဇာဓိပတိ

၄၃။ တြာမင်ကြီသည်၊ စခီနရသိန်ခါကိုဝ် ခေါ်ရုယ် အကြောင်အစ အခြင်အရာ မေတော်မူပြီသော် အလွန်သော ဖုန်တန်ခိုဝ် ကျက်သရေတော်နှင် ပြေည်စုံမ် ထသော၊ မျောက်သာတော် တောင်မိဖုရာစောနှင် အ

၄၄။ ကွခမက် သိရိဇေယျသူရ လိုဝ်လိုဝ်သမျှ အစိုင်ရသဖြင် ကောင်မှုပြုလေကာ မူဟူရုယ် ရေစက်ချတော်မူ ၏ မြောက်စေည် တပိုင်ခရာ သံလွင်က စသည်တိုဝ် ကိုဝ်လေည်တီမှုတ်လျှင်စေကုန်၏၊ ဤ

၄၅။ သိုဝ်အစေည်အပေါင် ကြိုဝ်ဝစွာ ပန်သောကြောင် (၂၅-လုံးခန့် ပျက်) ဆောင် တေည် ရေည်ရုယ် ပြီရကာ ကျောင်နှင် အေ

၄၆။ ပါင်တကွ(၃၀-လုံးခန်ပျက်) စစ်ကဲလဝသူကြီကိုဝ် အမျာထင်စွာသည် ဖြစ်သော ကြောင်။ ။ ။ ။

တက်နွယ်ကျောင်းကျောက်စာ၊ ၄-မျက်နှာ၊ ယာဘက်

၁။ မိနိမိတ္တ၊ နိရုတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ နိရုတ္တိဗျာချန်၊ ဥတော်တေည်

၂။ ဥတော်တေည် ဋီဂါ၊ မာလိန္ဒပည်ာ၊ သာရတ္တသင်ကြိုဝ်၊ ဤ

၃။ ကာ သုတ်မျိုဝ်ပါဟီ ၅၉ ကျံသော် ငွေ ၁၁၈၆၊ အမြတု

၄။ တ်နိသျရေည် ပြိဏ္ဏောနိသျရေည်၊ ကလပ်နိသျရေည်၊

၅။ နိသျရေည် သုံမ်ကျံသော် ငွေ ၁၂၂ ကျပ်၊ ရောဂနိဒျန်

၆။ ဗျာချန်၊ ဒြဗျဂုဏ်ဋီဂါ၊ အမြကုတ်၊ ဒဏ္ဍီဋီဂါဖေ

၇။ ဖြောင်၊ ဒဏ္ဍီဋီဂါကျယ်၊ ဒဏ္ဍီဋီဂါလတ်၊ ကောလ

၈။ ခွဇဋီဂါ၊ အလင်္ကာ၊ အလင်္ကာဋီဂါ၊ ဘေသဇ္ဇမည္ဇူသ

၉။ ၊ ယုဒ္ဓဇေယ်၊ ရတ္နပြဘာဋီဂါ၊ ဝိရဂ္ဓ၊ ဝိရဂ္ဓဋီဂါ၊ စူဍ္ခါ

၁၀။ မဏိသာရ၊ ရာဇမတ္တဏ်ဋီကာ၊ မြတ္ယုဝည္ဇန၊ ကာလစ

၁၁။ ကြ၊ ကာလစကြ၊ ဋီကာ၊ ပဈဝိဝေကာ၊ စည်ရှုပါဝတာရ။

၁၂။ ပုမ္က ရသာရီ၊ တတ္တာဝတာရ တတ္တာဝတာရဋီကာ၊ ဍျာယဗိ

၁၃။ န္ဒု၊ ဍျာယဗိန္ဒုဋီဂါ၊ ဟေတုဗိန္ဒု၊ ဟေတုဗိန္ဒုဋီကာ၊ ရိက္က

၁၄။ ဏိယ ယာတြာ၊ ရိက္ကဏိယ ယာတြာဋီကာ၊ ဗြိတ္တာရတ္နာ

၁၅။ ကရ၊ ဂါရာမီတိကပ္ပ၊ ယုတ္တိသင်္ဂဟ၊ ယုတ္တိသင်္ဂဟဋီ

၁၆။ ကာ၊ သာရသင်ဂြိုဟ်အမှိ၊ ကာမန္ဒကီအမှိ။ ယောယာ

၁၇။ တြာအမှိ၊ ရော့ဂနိဒါန် အမှိ၊ သဒ္ဒတ္ထစိန္တာ အမှိ။ ပါရာအ

၁၈ မှိ၊ ဂါရာမီတိကဗျအမှိ။ ဗြိဟတ်အမှိ၊ ရတ္တမာလာ

၁၉။ နရယုတ္တိ သင်္ဂဟအမှိ။ ။ကျွန်တော်စာရေတိုဝ်၏

၂၀။ အမေည်ကာ၊ စာရေငကော်လှ မယာအမေည်ကာ ငေ

၂၁။ ကာက်၊ သာယောက်ကျာအမေည်ကာ ငနေ့ငယ်၊ င

၂၂။ ပုငယ်၊ ငစစ်ငယ်၊ သာ မိမ္မ အမေည်ကာ မောက်င

၂၃။ ယ် ဉုန်ငယ်။ ။ စာရေ အယ်ပုံမ်၊ အယ်ပုံမ်သာအမေ

၂၄။ ည်ကာ ငမြတ်။ ။ စာရေ ငဖြူ ငဖြူ မယာ အမေ

၂၅။ ည်ကာ ပျိုဝ်၊ သာယောက်ျာအမေည်ကာ နာကသိန်

၂၆။ ငယ်၊ ငကော်ငယ်၊ ငခတ်ငယ်၊ ငမင်လှငယ်၊ သာ

၂၇။ မိမ္မအမေည်ကာ ရှေငယ်၊ စာရေ မယာလှ္ဍ၊ လှ
၂၈။ ဍသာမိအမေည်ကာ မြစ်ကဲငယ်၊ မြစ်ပင်လယ်၊
၂၉။ ကြွယ်ငယ်။ စာရေ ဥတိန်ငယ်။ ချို၀ရေခပ်သ ကျွန်
၃၀။ မအမေည်ကာ ပု။ ။ ကျောင်ဦတော် အိပ်သကျွန် အ
၃၁။ မေည်ကာ ငလအယ်၊ ငလအယ် သာအမေည်ကာ ငဆွေ
၃၂။ ငယ်။ ။ ကျောင်တလင် ထိုဝ်သကျွန် အမေည်ကာ င
၃၃။ ခြေခွငယ်၊ ငခြေခွ သာအမေည်ကာငဓတ်ငယ်။
၃၄။ ဥယဉ်စောင်သ ကျွန်အမေည်ကာ ဉုန်။ ချံသာ
၃၅။ ငယ်၊ ဉုန်သို့ အမေည်ကာ အောင်ငယ်၊ အောင်ငယ် သမိ
၃၆။ အမေည်ကာ မြစ်ကဲငယ်။ ။ ဏ္ဍန်အပေါင်ကာနှစ်
၃၇။ ကျိပ် သျှစ်ယောက်။ ။ ပုကံကျောငတော်မော်ကွန်
၃၈။ ပြီ၏